

1911
2011
100
anys
UNINT esforços

Guadacoop
COOP. V.

1911 ● 2011

Poder celebrar el centenari dels cooperativisme a Guadassuar és un fet singular i excepcional, perquè pocs projectes col·lectius solen perdurar en les menudes societats.

Guadassuar, igual que molts pobles riberencs, es va incorporar al moviment cooperatiu a principis del segle XX per tal de superar les enormes desigualtats existents. La fi del segle XIX anunciava un període de protestes i motins populars contra el sistema imperant. Les condicions de vida i de treball dels treballadors espanyols eren lamentables: habitatges insalubres, malalties de caràcter infeccios, deficient alimentació, etc. A més calia sumar les altes taxes d'analfabetisme, amb una enorme massa de xiquets/es treballant per necessitat. En aquest sentit, la primera Llei protectora de la Dona i dels Xiquets va ser dictada l'any 1900 i prohibia el treball dels menors de 10 anys. Per altra banda, el sufragi universal masculí només s'havia generalitzat des de 1890.

Les millores experimentades, en especial en higiene i sanitat, entre 1900 i 1930 expliquen que la població de Guadassuar quasi es duplicara: El nostre poble va passar dels 2.676 habitants l'any 1900 als 4.037 de 1930. Més a menys, a partir de 1900 es va iniciar una etapa de modernització del poble: renovació urbana, noves infraestructures, etc. que facilitaren una millor vida dels veïns. Però, tot i això, seguien latents moltes tensions que al final esclatarien.

La producció agrícola predominant, bàsicament, consistia en la collita de l'arròs, blat (farina), cacau, taronges, hortalisses (fesols, creïlles...), fruita... i vi, garrofes, olives (oli), entre els productes de secà. El sector primari serà el predominant fins l'últim quart del segle XX, com a mostra només cal citar aquestes dates: L'any 1948 suposava el 94.31%, i l'any 1981 ja només un 39.8%.

Però, ens aquells moments inicials del segle XX hi havia més jornalers que propietaris. En el Congrés d'Obrers del Camp, celebrat a Madrid el 1919, la Societat de Treballadors del Camp de Guadassuar es presentà amb 310 adherents; Algemesí amb altres 300 i l'Alcúdia amb 600.

Les primeres dècades del segle XX seran un període de forta expansió del moviment associacionista. Un padró de **Casinos i Cercles Recreatius** de 1926 ens proporciona la següent nòmina, on podem comprovar les diverses sensibilitats existents a Guadassuar:

1. Casino Guadasuarens – Carrer Major, 41
2. Unión Patriótica – Carrer Major, 53
3. Unión Liberal – Carrer Major, 24
4. Sindicato Católico – Carrer Major, 29
5. Sociedad Filarmónica – Carrer Major, 30
6. Centro Obrero – Carrer Major, 37

Per això, també, serà el moment de la fundació de Cooperatives Agrícoles, sobretot a partir de la promulgació de la Llei de Sindicats Agrícoles i de Caixes Rurals de 1906, llei que impulsarà per Espanya el cooperativisme agrari. A través dels sindicats els llauradors podien adquirir els adobs necessaris per obtenir una millor producció agrícola, usar maquinària que d'altra manera els seria impossible i, especialment, accedir al crèdit de les caixes rurals i sindicats sense passar per les mans dels usurers.

Celebrem, per tant, aquest aniversari que representa la suma d'esforços de diverses generacions de guadassuarencs, tant del passat com del present, i, al mateix temps, que el coneixement de la història passada ens estímul a treballar tots junts, unint esforços, per enfrontar-nos als reptes del present i del futur.

Maritina Hernández Miñana

CONSELLERA DE AGRICULTURA,
PESCA Y ALIMENTACIÓN

CONMEMORACIÓN DEL I CENTENARIO DEL COOPERATIVISMO EN GUADASSUAR

100 años han pasado ya desde que un grupo de agricultores, convencidos de la necesidad de contribuir al desarrollo social y económico de Guadassuar, tomara la decisión de agruparse y crear la primera cooperativa agrícola del municipio. Fue un 28 de febrero de 1911, y su objetivo "...avivar el fomento de la agricultura y sus derivados y procurar la mejora y bienestar de la clase social a ella dedicada...".

Hoy, cimentado sobre los pilares de esfuerzo, sacrificio, solidaridad y generosidad que dieron vida a aquella primera junta directiva, el cooperativismo late con la misma ilusión y más fuerza, si cabe, en Guadassuar. Dinámico e inconformista, explorando nuevas propuestas para progresar cada día y ofrecer más y mejores servicios a sus asociados.

Ese carácter es el que ha permitido durante su ya centenaria trayectoria adaptarse a las exigencias de los nuevos tiempos y evolucionar hacia estructuras cada vez más competitivas.

Hace sólo unos meses se aprobaba la fusión entre la Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña y la Cooperativa San Isidro Labrador que daba lugar a Guadacoop, heredera de aquella primera Cooperativa Guadasuareense y de la identidad forjada durante estos años junto a sociedades como el Sindicato Agrícola o la Cooperativa Agrícola Obrera que fueron el germen de instituciones hoy fuertemente arraigadas en el tejido económico y social.

Un camino que en los últimos años ha recorrido junto a la Generalitat en su esfuerzo por crecer y diversificar su actividad, eminentemente

citrícola, hacia otras producciones. Fruto de esa colaboración es la nueva central hortofrutícola para el procesado y manipulado del caqui.

Inquietud, exigencia, trabajo y vocación de servicio a los demás son adjetivos que describen la historia del cooperativismo agrario en la Comunitat Valenciana, en muchos casos verdadero eje vertebrador de nuestras comarcas. Cien años después estos valores siguen plenamente vigentes en Guadacoop y en la labor diaria de sus socios, que afrontan el futuro con la fuerza y la ilusión de aquel lejano 28 de febrero que marcó para siempre la historia de Guadassuar.

Reciban mi más sentida felicitación y mi agradecimiento por hacerme partícipe de esta entrañable celebración.

Maritina Hernández Miñana
CONSELLERA DE AGRICULTURA,
PESCA Y ALIMENTACIÓN

GUADASSUAR com a símbol deL cooperativisme

En cent anys s'han viscut moments durs de tot tipus. Estic convençut que la crisi econòmica actual no és res en comparació amb els moments verdaderament tràgics que s'han viscut en aquests cent anys. Però sempre s'ha eixit avant amb esforç, amb el coneixement que el fer cooperatiu, la col·laboració, arribar el muscle al costat del que està en la mateixa situació que tu, ajuda a superar qualsevol repte que se'ns puga plantejar. Guadassuar ha sabut ser modèlic en això. I com si fóra un premi al que hauria de celebrar, les dos cooperatives agràries de la localitat han decidit confluïr en una única poc temps abans que arribara el centenari, construint així un símbol més d'unitat.

Crèdit Valencia Caixa Rural no és aliena a aquest procés. Quan va nèixer la cooperativa en Guadassuar, també va nèixer la seua secció de crèdit. Encara es conserva l'acta del primer préstec cooperatiu atorgat en juny de 1911. I Crèdit se sent legítima hereva d'aquests cent anys de solidaritat cooperativa. Fa 10 anys les seccions de crèdit de les dos cooperatives de Guadassuar buscaren fórmules d'integració que potenciaran la capacitat de seguir donant servicis cooperatius en la localitat. I així, per un costat, va nèixer **Crèdit Valencia** a partir de la Secció de Crèdit del Crist de la Penya i, per altra banda, es va integrar la Secció de Crèdit de Sant Isidre en **Ruralcaixa**. Hui les dos confluïxen en el projecte del **Grup CRM**, un projecte integrador entre cooperatives que, mantenint el respecte a la identitat individual de cadascuna, vol complir amb la mateixa premissa que va impulsar els fundadors fa cent anys a crear aquest moviment: **la cooperació fa la força**.

Així el centenari convertix a Guadassuar en un símbol d'unió del cooperativisme. Són cent anys d'arribar el muscle, cent anys de superar cadascuna de les cíclics crisis que el creixement

econòmic ocasiona, cent anys d'entendre que de tot es pot eixir avant amb unitat d'esforç. Sense dubte que Guadassuar es podria convertir en un poble simbòlic per al cooperativisme. És evident que el ser humà és capaç de superar moltes dificultats. La iniciativa sol ser recompensada amb l'èxit si es posen tots els mitjans i s'aporta il·lusió. Però l'èxit empresarial cooperatiu té un valor afegit que s'ha de posar en valor: **el seu caràcter social**. Grans homes han sigut capaços de posar en comú les seues habilitats per a aconseguir que el seu interès, la seua iniciativa i el seu bon fer redunde en benefici dels seus conciutadans i no sols en el seu propi. Eixa labor suficientment interessada com per a no ser estúpida, però suficientment desinteressada per a ser admirable és el que han posat els successius membres dels consells rectors del cooperativisme guadassuarenc per a culminar cent anys de grans projectes amb èxit. Crec que tots ells deuen ser objecte de singular homenatge per tot el que han aportat per a arribar fins ací. Els fills i els nèts de tots poden estar orgullosos dels seus predecessors.

Crèdit Valencia i el Grup CRM en el seu conjunt volen ser mereixedors d'eixa herència. Seguirem estant al costat de cadascú dels nostres clients i socis. Seguirem actuant com a instrument del que vosaltres vos doteu per a assolir els millors mitjans per a eixir avant de tots els reptes i dificultats. Volem ser dignes successors del cooperativisme de Guadassuar, i farem tot el que estiga en les nostres mans per a que això siga possible. Enhorabona a tots.

Rafael Carrau

DIRECTOR DE CRÈDIT VALENCIA

La cooperativa és un model empresarial associatiu que té dues finalitats molt clares: una econòmica i una altra social. Aquestes dues finalitats són interdependents entre si i definixen la supervivència de la cooperativa: si no s'aconsegueixen els objectius econòmics no es pot satisfer l'objectiu social i si no s'aconsegueix l'objectiu social deixa de tindre sentit l'objectiu econòmic comú.

A més, en les cooperatives agràries l'objectiu principal és el desenvolupament econòmic i social dels seus socis, els agricultors, i de la seua zona d'influència.

I això és el que la cooperativa Guadacoop de Guadassuar ha intentat fer i que ha aconseguit al llarg dels seus cent anys d'història. En cas contrari no haguera aconseguit sobreviure.

Vivim en un món on allò ràpid i efímer té cada dia més rellevància, d'ací la importància d'aquesta celebració que, a més, fan de manera notable, després de la recent unificació en Guadacoop de la històrica divisió cooperativa del municipi de Guadassuar: les cooperatives Santíssim Crist de la Penya i Sant Isidre Llauredor.

Per això, un doble motiu de celebració, el centenari i la integració, el passat i el futur, la història i l'esdevenidor... i ambdues fites han sigut i seran fruit de la implicació, el compromís, la perseverança, el treball dur i ben fet, la cooperació i el lideratge de projectes comuns.

Les empreses com els organismes vius naixen, creixen i moren, i si mirem al nostre voltant constatarem com es complix aqueixa dura asseveració, ja que poques són les empreses en la Comunitat Valenciana de més de cinquanta anys; de més de setanta-cinc, molt poques; i centenàries, quasi inexistentes. Només un xicotet grup en què es troben algunes cooperatives ha aconseguit superar aqueixa important barrera.

I no és fruit de la casualitat. Ho han aconseguit -malgrat els nombrosos problemes i adversitats que han viscut- per haver mantingut al llarg del temps els principis i valors propis del cooperativisme agrari: adhesió oberta i voluntària; control democràtic dels socis; participació econòmica dels socis en relació a l'activitat; autonomia i independència; educació, formació i informació; cooperació entre cooperatives i compromís amb la comunitat.

Aqueixos valors junt amb una excel·lent gestió són els que han d'assegurar la supervivència futura de Guadacoop. Lamentablement, la celebració del centenari contrasta amb la crisi econòmica actual, una crisi en què els valors i principis de gestió que han caracteritzat a Guadacoop al llarg dels seus cent anys de vida, no han sigut observats per molts dirigents d'empreses, que guiats pel benefici d'uns pocs ens han arrossegat a la situació actual.

La dimensió empresarial de les cooperatives agràries s'ha convertit en un dels principals problemes en qualsevol diagnòstic que es realitze del sector

agroalimentari espanyol. L'increment de la grandària de les cooperatives és una de les prioritats dels governs europeu, estatal o autonòmic. La globalització i la concentració i grandària de la distribució comercial, junt amb altres factors de gestió, fan que la dimensió siga un element bàsic per a aconseguir l'eficiència empresarial de les cooperatives.

Però a pesar dels diagnòstics i dictàmens, una cosa és que siga necessari i fins i tot que compartim aqueixa necessitat, i una altra molt diferent que ens posem mà a l'obra i ho fem. L'obstinació d'uns i l'individualisme d'altres, estan frenant molts projectes d'integració entre cooperatives que de no dur-se a terme segur que afectaran la seua supervivència en el futur immediat.

I ací Guadacoop de nou torna a constituir-se en un exemple que s'ha de seguir, s'han superat molts prejudis i s'ha gestionat la integració amb molta generositat, aferrant-se al que els unia i rebutjant el que els separava. Ha primat la construcció d'un futur comú, esperançador i competitiu en compte d'un passat ple de nostàlgies i individualitats. Per això desitgem gran èxit empresarial a Guadacoop, i esperem que altres cooperatives la imiten i també puguen algun dia celebrar el seu centenari.

En Anecoop sabem per experiència pròpia que Guadacoop des de sempre ha desenvolupat la cooperació amb altres cooperatives: és sòcia d'Anecoop, i dins d'Anecoop pertany al Grup Empresarial i al Grup Persimon, i no sols està, sinó

que és una cooperativa molt activa, sempre disposada a participar en qualsevol projecte de futur, com si volguera assegurar-se ja la celebració del seu segon centenari.

No em queda més que recordar als molts agricultors i rectors que al llarg d'aquests cent anys de vida cooperativa s'han implicat i han constituït la realitat que hui és Guadacoop, i felicitar els socis, professionals i al Consell rector de Guadacoop pels seus dos èxits, la celebració del seu Centenari i la integració de les dues cooperatives de Guadassuar com a colofó a aquest Centenari, així com desitjar-los un futur amb grans èxits empresarials cooperatius.

Joan Mir Piqueras
Director General Anecoop, S.Coop.

**Grupo Empresarial
Anecoop**

saLuda

J. Vicent Marqués Colomer

PRESIDENT DE GUADACOOOP

cent anys UNINT esforços

Al primer intent d'escriure unes paraules originals en referència al centenari de la Cooperativa, ràpidament te n'adones que allò vertaderament original radica en la paraula "centenari." Perquè cap adjectiu o paraula té la intensitat de la que expressa el compliment d'un segle. Fa cent anys un grup de persones pensaren que, unint esforços, podrien aconseguir molts més reptes. I si analitzem detingudament la història de la Cooperativa, sempre els mèrits aconseguits són fruit d'aquest esforç comú. El cooperativisme agrícola de Guadassuar s'ha desenvolupat al llarg de la seua història, assumint els reptes socials i econòmics que han sorgit al llarg del temps, tot això gràcies a l'esforç i la il·lusió dels socis, empleats i al recolzament propi de l'associacionisme cooperatiu de nivell superior i de les administracions públiques. Ha sigut un camí on han sorgit diversitat de dificultats, que l'entorn socioeconòmic ens ha deparat i que ens ha permès mitjançant l'esforç de tots construir allò que hui és GUADACOOOP, COOP. V. Una referència obligada és la "FUSIÓ" que es portà a cap l'any passat. Perquè, què és la fusió de dos cooperatives més que la suma d'esforços. Un fet que honra els socis i que confirma la necessitat del treball conjunt i cooperatiu. El nostre poble, des de sempre, ha sigut un poble eminentment agrícola, de gent laboriosa, treballadora i de comportament noble i, per tant, a la nostra cooperativa que es nodrix d'eixa mateixa gent, li cap l'honor de ser portadora d'eixes mateixes virtuts. El cooperativisme no deu ser un instrument que s'establisca solament a nivell local, sinó que deu estendre's a altres nivells i és mitjançant una direcció

estratègica, unint el treball de tots, com podem superar les dificultats i oportunitats que se'ns plantegen al voltant. En el seu dia quan a la nostra "secció de crèdit" se li presentaven impediments legals per a poder continuar, es va saber buscar la millor solució per a la nostra entitat, entrant a formar part com a socis fundadors de "CRÉDIT VALENCIA CAIXA RURAL". Igualment en uns moments sempre crítics i difícils en agricultura, ens hem integrat en el GRUP EMPRESARIAL i el GRUP PERSIMON D'ANECOOP, sempre amb l'ànim d'obtenir els millors resultats per als nostres socis. En aquest llibre s'intenta reflectir el que ha ocorregut al llarg de cent anys, el que han construït els nostres avantpassats, deixant que ens servisca de base d'anàlisi de com hem aplegat al cooperativisme del segle XXI. Aquesta base va a permetre'ns que continuem transformant i avançant mitjançant la il·lusió i l'esforç que la societat ens demana, satisfent les necessitats i aspiracions dels socis en tot moment. Per últim, expresse la més cordial enhorabona a tots els membres del consell rector, empleats i socis en general, invitant-vos a tots els actes commemoratius que aniran celebrant-se al llarg de l'any i que oportunament s'anunciaran.

J. Vicent Marqués Colomer
PRESIDENT DE GUADACOOOP

1911
2011
Io
anys
UNINT esforços

INTRODUCCIÓ:

Autoritats convidades / President. 1

1. *els antecedents històrics:* 10

La tradició catòlica (El Círculo Católico) i la tradició liberal.

La Cooperativa Agrícola Guadasuarens [La Vedriola]. 15

El Sindicat Agrícola i Caixa Rural [del Santíssim Crist de la Penya] 19

El Sindicat Agrícola "La Paz" 22

El Catòlic: centre recreatiu. 23

2. *Les primeres funcions:* 26

L'adquisició de guanos. 32

La demanda de préstecs enfront de la tradicional usura. 38

La producció agrícola: arròs, blat, fesols, palla, xufes... 40

La lluita contra l'analfabetisme: l'escola nocturna per a adults. 43

3. *La guerra civil i les seves conseqüències:* 46

La implantació d'un "comunisme de guerra":

La Cooperativa de base múltiple i caràcter popular de Guadassuar. 50

La reunificació postrior de les Cooperatives:

El Sindicat Agrícola i Caixa Rural. 54

La necessitat de crèdits i l'escassetat de guanos. 57

La producció agrícola: cereals, taronges, etc. 63

INDEX

4. *L'expansió de ls anys 60:* 68

La presidència de Vicente Barrios Rosell.

La renovació de l'agricultura: la producció taronjera d'exportació. 76

La notable expansió de l'activitat creditícia. 82

La renovació de les instal·lacions. 85

L'impuls de l'obra social: Les vivendes de protecció social. 88

5. *de l'Localisme a la Globalització:* 90

Escissions: La Cooperativa sant Isidre Llauredor. 96

L'activitat agrícola de finals del segle XX: perspectives de futur. 100

La pèrdua d'importància del sector primari. 106

6. *L'entrada en el segle XXI: unificació i futur* 118

La unió fa la força: raons d'una fusió. 125

La importància de la diversitat exportadora: taronges/caquis. 128

L'especialització de les instal·lacions: nous magatzems. 129

Reptes a superar en el futur. 130

ANNEXOS:

Quadre de Presidents de totes les Cooperatives. 134

Quadre de Alcaldes de Guadassuar. 136

Imatges i marques corporatives. 138

Pla estratègic de GUADACOOOP 2010-2011. 140

Acord de fusió (Diari Oficial de la Comunitat Valenciana). 142

Bibliografia. 143

1

els antecedents **HISTÒRICS**

LA TRADICIÓ CATÒLICA (EL CÍRCULO
CATÓLICO) I LA TRADICIÓ LIBERAL

els antecedents **HISTÒRICS**

LA TRADICIÓ CATÒLICA (EL CÍRCULO CATÓLICO) I LA TRADICIÓ LIBERAL

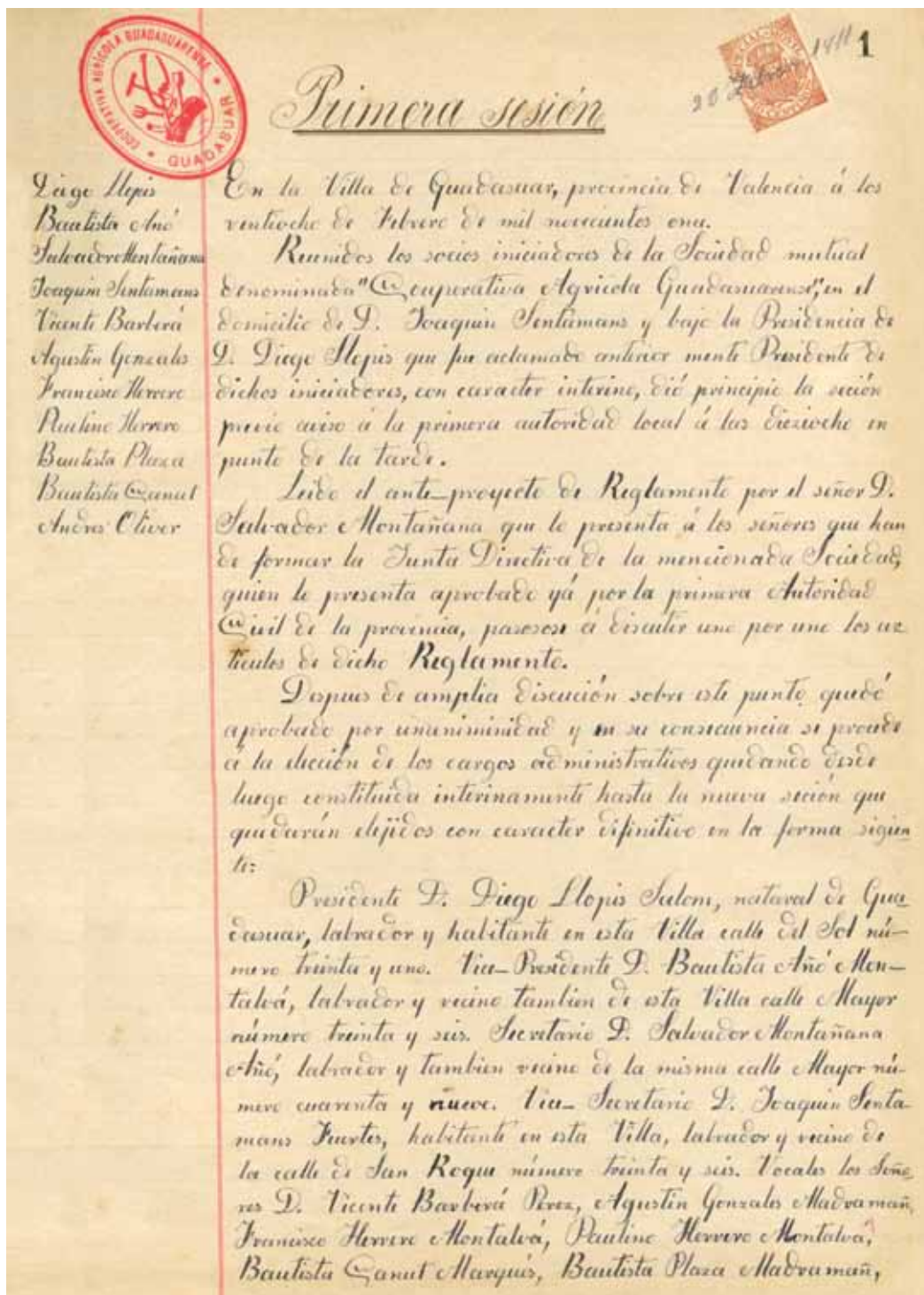
Com han assenyalat els historiadors el canvi dels segles XIX-XX és una etapa conflictiva per la ruptura en les tradicionals relacions d'explotació i de control social imperants al camp. El sistema polític de la Restauració, basat en l'alternança en el poder dels liberals i dels conservadors, i que s'aprofitava del caciquisme local com a forma de control, estava en crisi. A més, la fiscalitat del règim de la Restauració era molt injusta, especialment pel que fa a l'impost dels Consums, que gravava els aliments bàsics.

El motí de Guadassuar contra els Consums, manifestació del dia 31 de desembre de 1907 contra la subhasta d'arrendament de l'impost que va quedar deserta, va ser un episodi que va saltar als diaris de l'època. Van ser detingudes 16 persones i algunes dones, i l'alcalde va ser multat amb 200 ptes. per no informar les autoritats dels successos.

En tota Espanya apareixeran diferents formes d'associacionisme obrer, més o menys

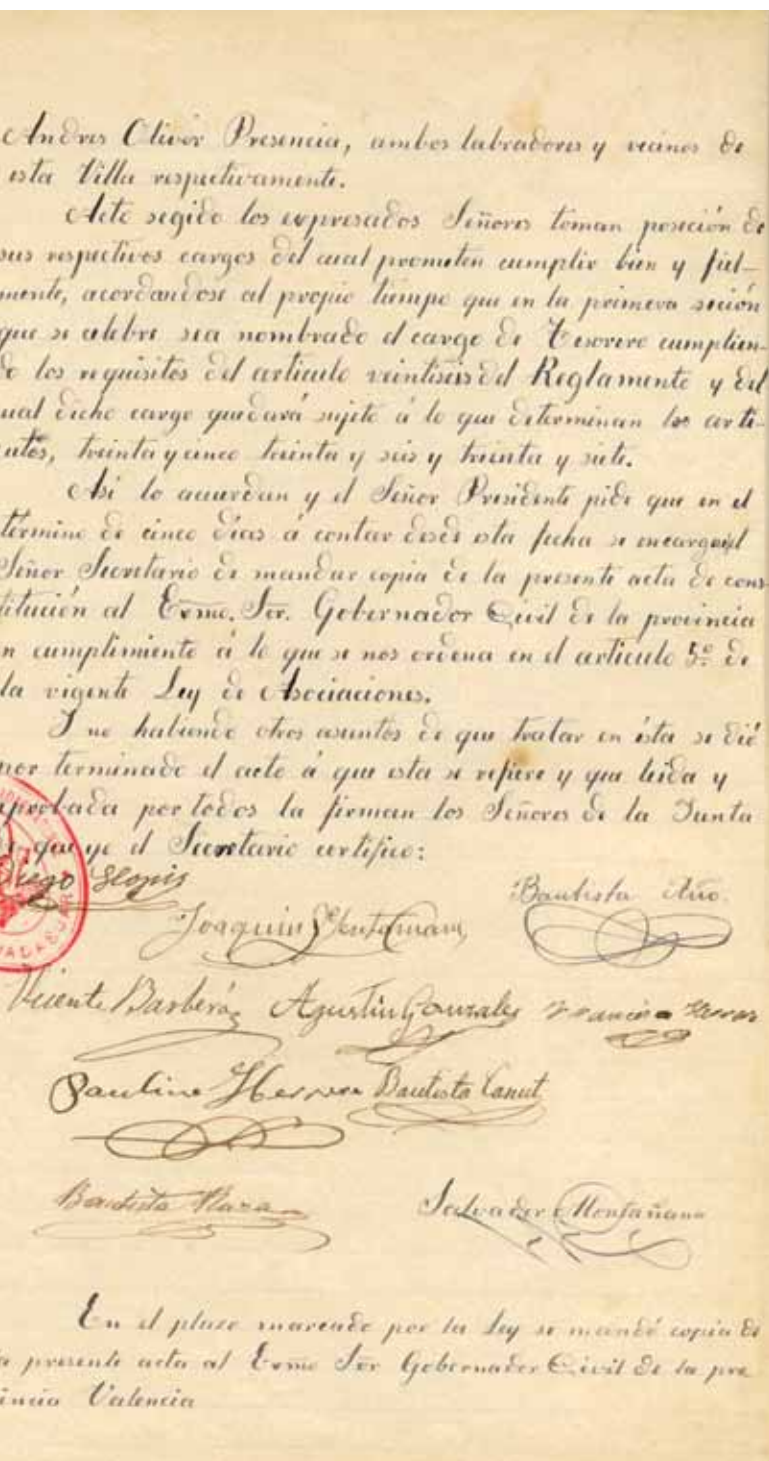
radicals. L'església catòlica també impulsà l'associacionisme dels obrers catòlics: el jesuïta castellonenc pare Antoni Vicent va treballar en la fundació dels **Cercles Catòlics d'Obrers** en el territori valencià, que tindran una certa implantació a partir de 1880-1890. Va visitar personalment molts pobles valencians i es va cartejar amb molts rectors per tal d'afavorir la constitució de moviments obrers catòlics, en paral·lel amb la difusió d'altres tendències més revolucionàries.

A Guadassuar es va fundar el **Cercle Catòlic** el dia 18 de desembre de 1910, presidit per Pío Pellicer Arándiga. El Cercle Catòlic va obrir un local social de reunió, amb servici de cafè i licors, biblioteca i amb la idea d'obrir escola nocturna, però no es va constituir com a cooperativa agrícola. En efecte, la primera cooperativa fundada no estarà vinculada al Cercle Catòlic, sinó més bé al grup dels propietaris, dins del corrent liberal. El mateix procés va seguir el cooperativisme a la veïna població de l'Alcúdia.

Acta fundacional de la "Cooperativa Agrícola Guadasuareña" (1911)

La primera Junta Rectora estava integrada per: President, Diego Llopi Salom; vicepresidente, Bautista Año Montalvá; secretari, Salvador Montañana Año; vicesecretari, Joaquín Santamans Fuertes; vocals, Vicente Barberá Pérez, Agustín Gonzales Madramañ, Francisco Herrero Montalvá, Paulino Herrero Montalvá, Bautista Canut Marqués, Bautista Plaza Madramañ, Andrés Oliver Presencia.

LA COOPERATIVA AGRÍCOLA GUADASUARENSE (LA VEDRIOLA). (1911-1936).

La primera Cooperativa Agrícola de Guadassuar es va constituir el dia 28 de febrer de 1911 en un domicili social provisional, en la casa particular de Joaquín Sentamans, carrer Sant Roc núm. 36, en el qual es va elegir la primera Junta Rectora de la nova societat mutual, integrada per onze persones i presidida per Diego Llopis Salom. La denominació adoptada va ser la de "**Cooperativa Agrícola Guadasuarense**". L'objectiu era fomentar l'agricultura i els seus derivats, així com el benestar de la classe social obrera ("*con objeto de avivar el fomento de la agricultura y sus derivados y procurar la mejora y bienestar de la clase social a ella dedicada...*"). Immediatament va ser inscrita en el registre del Govern Civil i es va sol·licitar l'exempció del timbre del Ministeri d'Hisenda.

La Llei de Sindicats Agrícoles i de Caixes Rurals de 1906 establia una sèrie de beneficis fiscals (exempció dels impostos del timbre, dels drets reals i drets de duana), però prèviament havien de ser reconegudes pel Ministeri de Foment i pel Ministeri d'Hisenda. La llei especificava que per ser un sindicat calia complir alguna de les deu finalitats detallades, com dedicar-se a l'adquisició de maquinària, facilitar l'adquisició d'adobs o de llavors, oferir crèdit als socis, ocupar-se de la venda de les collites, acabar amb l'analfabetisme, etc.

Tal com es pot llegir als seus estatuts, els seus fins eren el "*establecimiento de una Cooperativa de consumo, compra-venta, conservación y mejora de productos de cultivo, adquisición para sus socios de máquinas, útiles, abonos, semillas y demás elementos de la producción, creación de un instituto de crédito agrícola y caja de ahorros, construcción de casas para los obreros agricultores y la divulgación científica de la agricultura por medio de conferencias y la enseñanza práctica*".

▲
Segell de la "Cooperativa Agrícola Guadasuareña" (1911)

“COMPREN EL PRIMER EQUIP DE LONES PER a la fumigació dels tarongers i apugen la quantitat de diners en préstecs fins a 1.000 ptes. (1921)”

▲
Fotografia del primer "Catòlic".

cuando se puedan adquirir terrenos para experimentación...".

El mateix dia es feren les primeres inscripcions d'altres de socis i, poc després, començaren a repartir-se les primeres obligacions-aportacions de distinta quantitat que adquiriren els socis. Cada nou soci havia de pagar una quota anual de 2 ptes. i una aportació de 12'50 ptes., també anual i recuperable en el moment de sol·licitar la baixa, excepte el descompte d'un percentatge en benefici de la Societat.

Les primeres actuacions de la cooperativa van ser la creació d'un **Institut de Crèdit**; d'un **Institut d'Adobs** (guanos, ferramentes i altres elements per a la producció) i l'establiment d'una **Cooperativa de Consum** (farina, sabó...).

Al juliol del mateix any es creà la primera secció, l'**Institut de Préstecs**, que realitza durant el primer mes deu operacions, amb un total de 220 ptes. Cal dir que la quantitat major que es podia concedir en préstec era de 25 ptes. al 6% d'interessos. L'horari d'atenció per fer imposicions i reintegraments és reduïa a la vesprada dels diumenges, fins 1917 en què va passar a ser de 10 a 12 del matí

Al setembre es creà la **Secció de Guanos** i es va llogar una casa-magatzem al carrer Colom, per la qual cosa es va traslladar el domicili social de l'entitat al carrer de Tarragona núm. 30, darrere del mateix magatzem. També es contactà amb el fabricant de guanos de València **José Antonio Noguera**, el major importador-productor d'adobs valencià de l'època, a través del comerciant **José Bonora**, per adquirir-los en les millors condicions.

Al gener de 1912 comencen a vendre farina i sabó, pel que *"... viendo la necesidad indispensable de un empleado para la expedición de los géneros, se elige a D. Salvador Montañana Año con un sueldo diario de 2'25 ptes, desempeñando al mismo tiempo el cargo de secretario del Consejo Rector..."*.

Condiciones para el funcionamiento del Instituto de Abonos

1. La Sociedad contratará con cualquiera de las casas que se han ofrecido a servirle las primeras materias que necesite para los abonos que sus socios hayan solicitado.
2. En el almacén, que al efecto alquile, confeccionará con aquellas materias, analizados por personas competentes, las clases de abonos que juzguen oportuno.
3. Al venderlos los tendrá clasificados, haciendo constar en cárteles *ad hoc* la fórmula empleada y el precio por cien kilogramos sin envase.
4. La venta se hará á los socios al contado ó á crédito. En esta casa sobre el precio fijado, se cargará á razón del seis por cien anual, los intereses que correspondan á la demora.
5. Las operaciones de crédito en la venta de abonos se harán de dos maneras: o en pagarés, como en los Préstamos, pero sin que el vencimiento pueda prorrogarse más allá de un año, ó en escritura de venta de frutos, con arreglo al modelo que la Sociedad imprimirá para su uso.
6. Para retirar el género del almacén se entregará al encargado del mismo el vale que es obligatorio haber adquirido antes en las oficinas de la Sociedad.

A partir de l'any 1913 la Cooperativa prengué força, augmentaren els préstecs a un màxim de 75 pts. I comencen a comprar màquines (dos polvoritzadores). Tot seguit, es decideix adquirir un edifici propi destinat a magatzem de guanos al carrer d'Alzira, pel preu de 7000 ptes., durant la presidència de **Germán Palop Pla**, natural de la Llosa de Ranes, metge cirurgià de Guadassuar. L'edifici, que la majoria hem conegut, era conegut com la **Vedriola** i allí es va instal·lar la nova seu social.

El 1916 s'adherí a la **Federació Valenciana de Sindicats Agrícoles**, només crear-se la federació. Després de moltes dificultats econòmiques com a conseqüència de la I Guerra Mundial i de la difícil situació social anterior als anys 20, la cooperativa torna a recobrar més importància i a oferir nous servicis: compra de marrans o ovelles mascles per a vendre als socis per a criar (1919); venda de sabó, sucre, arròs i farina (1920); intenten regularitzar el preu del blat per evitar abusos del comerç, fent compres de blat, compren el primer equip de lones per a la fumigació dels tarongers i apugen la quantitat de diners en préstecs fins a 1.000 ptes. (1921)

Segons l'Acta d'Inspecció del funcionament de la Cooperativa, el 1925 comptava amb **539 socis**; havia funcionat sense cap interrupció; tenia casa en propietat, oficines i magatzem, i solars per a edificar cases particulars al carrer d'Alzira; comprava a gran escala guanos; feia tractament de fumigació de plagues en els tarongers; efectuava operacions de préstec entre els socis, etc., el que ens informa d'un funcionament consolidat i pròsper.

L'any 1926 s'afegiren a la **Unió de Productors de la Taronja de Llevant**, per tal de defensar els seus interessos, a causa de la gran expansió de la **producció citrícola**, i aportaren 520 socis productors de taronges. Això explica el gran interès per comptar amb una **estació de trens** en la futura Gran Via de Guadassuar, projecte aprovat pel Govern central el 1928 a sol·licitud de la **Companyia de Ferrocarrils i Tramvia de València**, que consistia en construir un ramal entre l'Alcúdia i Guadassuar. L'interès per comptar amb una estació del tren era per poder exportar fàcilment les taronges, ja que la línia de via estreta finalitzava en el port de València.

Per desgràcia la crisi del 29 va frenar el projecte, que mai es va fer. Després de la guerra civil, encara continuaren les gestions davant del Ministeri de Transports i de RENFE, ara per a connectar Guadassuar i Alzira, però finalment es va denegar la possibilitat de comptar amb una agència pròpia perquè el nostre poble estava afectat per la reserva exclusiva de la línia València-Villanueva de Castellón.

A finals dels anys 20 la situació econòmica de la cooperativa era excel·lent, per la qual cosa acorden no acceptar més diners de les aportacions del socis, sistema pel qual es realitzaven fins aleshores les impositcions i s'obri una Caixa d'Estalvis. Es compra nou material per a ús dels socis, com tres màquines lleugeres de polvoritzar i s'instal·la una trilladora. Per això, el 1929 es comprà un camp en la partida del Braçal Nou, a 2.500 ptes la fanecada, i la **trilladora**, per 21.500 ptes., per proporcionar als socis uns assecadors o sequers en condicions, amb aigua d'un pou annex.

Durant els anys 30 els servicis de la cooperativa s'amplien: s'ofereix un local per a esterilitzar els llegums, s'amplien els crèdits fins a les 5.000 ptes. i es compra la primera màquina d'escriure. En fundar-se el 1931, la **Cooperativa Elèctrica de Guadassuar**, també s'adquiriren diverses participacions.

En els anys següents, es produïren una sèrie de gelades i pedregades que generaren grans pèrdues econòmiques i, per tant, retards en el pagament a la cooperativa per part dels socis. La junta rectora haurà d'acordar una sèrie de constrenyiments i negatives a la venda de gèneres als socis deutors, i haurà de contractar un advocat. Per pal·liar d'alguna manera la situació, el 1933 s'autoritza que els treballs de la trilla i sequers es paguen en espècie (arròs, blat...).

El desembre de l'any 1935 s'aproven els nous estatuts, canviant el nom de la societat

pel de **Sindicat Agrícola la Vedriola de Guadassuar**. Entre els nous estatuts es feia constar que:

Art. 57: "Con el objeto de ayudar a los socios y evitar que caigan en manos de la usura, el Sindicato facilitará préstamos a los socios mediante fianza personal, prenda o hipoteca, según la cuantía de las cantidades que soliciten".

Art. 59: "Para los préstamos sobre prendas, destinará un local para recibir los productos en depósito con arreglo a las disposiciones del Reglamento de Paneras Sindicales... no pudiendo prestarse más de un 75% del valor de la prenda si ésta es de buena conservación".

Art. 62: "Para obtener un préstamo, el socio necesita reunir las condiciones siguientes: ser de honradez notoria, no ser aficionado a las bebidas alcohólicas ni al juego, ser persona económica y trabajadora".

Amb el començament de la guerra, la Junta Rectora va ser destituïda per l'alcalde de la població Pascual Villarreal, el dia 10 d'agost de 1936, "por ser los momentos que atravesamos difíciles para la República y no ser la Junta de probado amor al Régimen, con el fin de controlar las actividades económicas de esta Sociedad, quedan destituidos todos los componentes de la Junta Directiva ...", i es va nomenar tot seguit una Junta Gestora Administrativa.

I ací acaba la seua marxa com a Cooperativa independent ja que en maig de 1937 es fusionaria, a la força, amb el Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Guadassuar, que pràcticament seguí un camí paral·lel al de la **Cooperativa Agrícola**. Després d'acabada la guerra pogué tornar a ser independent, però les dificultats econòmiques ho impediren i facilitaren una fusió de les dos cooperatives de Guadassuar.

▲ Segells del "Sindicat Agrícola i Caixa Rural" (1915) i de la "Cooperativa Agrícola del Smº Cristo de la Peña" (1946)

EL SINDICAT AGRÍCOLA I CAIXA RURAL [DEL SANTÍSSIM CRIST DE LA PENYA] (1915-1937).

El 12 de setembre de 1915 es constituïa la segona Cooperativa de Guadassuar, denominada **Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Guadassuar**, davall la presidència de Vicente Pellicer Arándiga. Al següent any serà nomenat com a secretari Vicente Barrios Añó, que fins i tot durant la intervenció del temps de guerra continuà ocupant-se de la gestió administrativa de la Cooperativa com a comptable. La seu social s'instal·là als Quatre Cantons, on posteriorment estigueren les oficines de la Cooperativa i de la Caixa Rural. Pels plànols conservats devia ocupar l'actual finca cantonera i també la casa on ara està instal·lat el Capri.

En els primers articles dels estatuts es declara el caràcter i finalitats del Sindicat: "... *Por iniciativa del Círculo Católico Jaimista, se constituye un Sindicato Agrícola y Caja Rural, compuesto de labradores, propietarios, colonos, obreros del campo e individuos que ejerzan profesiones anejas a la agricultura...*".

La nova cooperativa es declarava una societat catolicosocial, que tenia tres grans finalitats: la religiosa, l'econòmica i la instructiva. La finalitat religiosa consistia en dirigir i defensar els interessos morals i religiosos. Per això, declararen com a patró el Santíssim Crist de la Penya.

Les finalitats econòmiques eren pràcticament les mateixes que l'altra cooperativa. Els instructius es concretaren en la creació d'unes **Escoles Graduades del Santíssim Crist de la Penya**, per a la formació dels socis i dels seus fills. Les primeres s'instal·laren en la planta

Sequers de la trilladora de Guadassuar.

superior de la seu social, als Quatre Cantons; posteriorment es traslladaren a la planta superior de l'actual Catòlic. El reglament es conserva en l'arxiu de la Universitat de València, firmat pel seu president, el rector de la parròquia Manuel Vercher, i ens informa que hi havia dos tornos: diürn, per als socis i fills de 6 a 14 anys, i nocturn, per als socis i fills majors de 12 anys. A més de les assignatures generals (Lectura, Escriptura, Gramàtica, Història Sagrada, Història Universal i d'Espanya, Càlcul Aritmètic i Matemàtiques, Urbanitat, Higiene...), estudiaven "Agricultura, Indústria i Comerç". Els assistents pagaven una quota per a les despeses de l'escola. A partir de 1920, fins a seua mort el 1936, actuà com a mestre Salvador Mahiques Montalvà.

També es va crear una **Caixa Rural**, una de les raons per crear un Sindicat Agrícola, en la qual solament podien operar els socis. Els préstecs estaven dedicats a l'agricultura, a la compra d'adobs, guano i altres materials, amb la garantia de les hipoteques, penyores o fiances personals, i es pagaven els interessos per avançat. Les imposicions en les llibretes

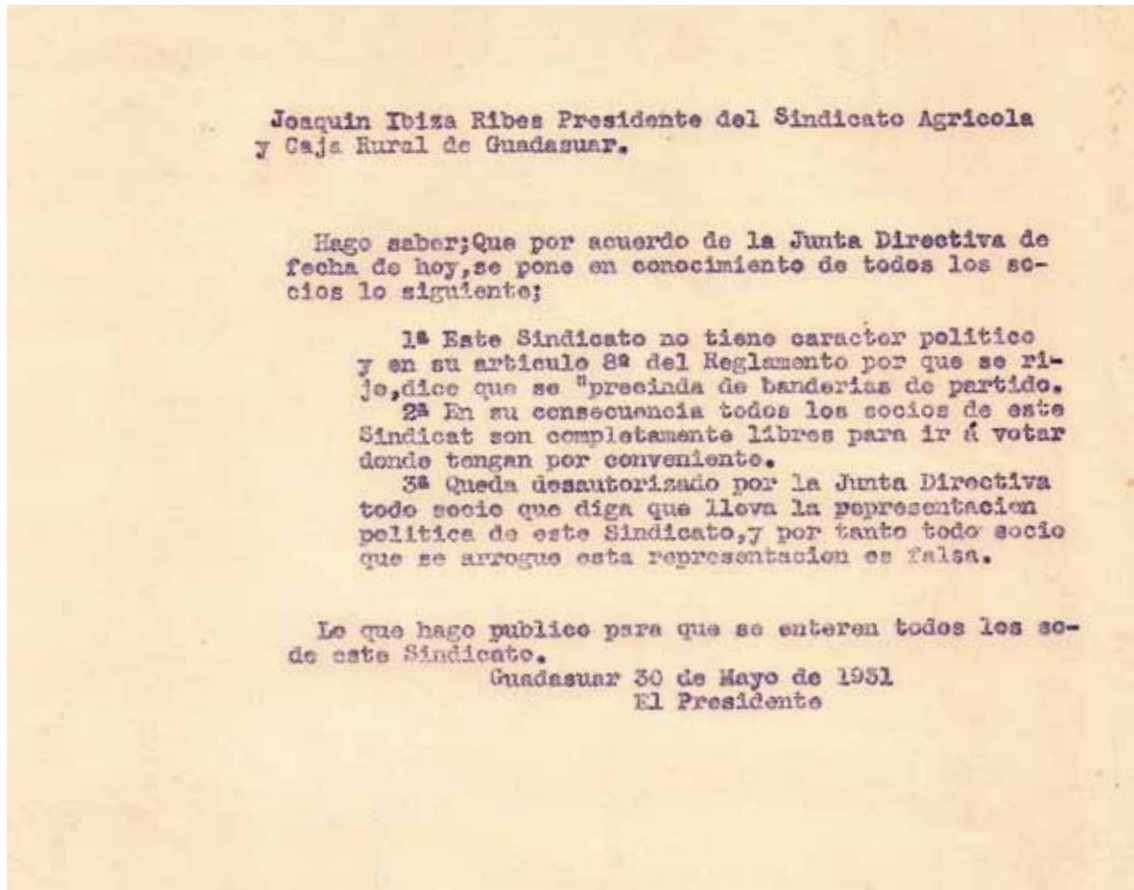
solament podien reintegrar-se en els mesos de setembre a març.

Per a la **Secció de guanos** llogaren un magatzem en el carrer Major núm. 7, que compraren posteriorment, del qual s'encarregà el Heliodoro Año Beltran. Encara que la cooperativa de Consum no es va crear fins 1919, aquest magatzem també es venia al socis farina; sucre; llet; cigrons; llavors de blat, fesols, creïlles, faves i es fabricava pa. Estava obert tots els dies, i els dies de festa, fins al segon toc de la missa major.

Existien **Seccions d'Exportació** d'arròs i de taronja; **d'Assegurances**, per a treballadors i cavalls. A partir de 1920 es creen la dels **Patrons, Obrers i Obreres, de Socors i Bossa de treball**.

A partir de 1925 la fumigació dels tarongers es faria amb equips propis i es va deixar de llogar equips forasters.

L'any 1926, a instàncies de Vicente Pellicer, en junta s'acordà demanar a les autoritats

▲
Declaració del Sindicat Agrícola davant les eleccions de 1931.

eclesiàstiques i civils de la població perquè la Santa Seu declarara a sant Vicent Màrtir, titular de la parròquia des de sempre, patró canònic de la Vila de Guadassuar i festa de precepte el dia 22 de gener, dia del patró. Igualment, aquell any, entraren en l'**Agrupació de Productors de Taronja de Llevant**, com havia fet l'altra cooperativa.

Per fer front a les gelades de 1925, 1926 i 1927 i ajudar els socis necessitats, la cooperativa gestionà un préstec en el Banc Popular de Lleó XIII de 60.000 ptes. L'any 1928 en tornaren a demanar altres 80.000 ptes., perquè una forta granissada agreujà els problemes, però se'ls van concedir 60.000 ptes. L'any 1929 gestionaren un nou préstec de 80.000 ptes., ara en el Banc Espanyol de Crèdit d'Algemesí.

El 1929 li enviaren un telegrama de felicitació al General Primo de Ribera, marquès d'Estella, "*para alentarle a que prosiga en su asertada actuación al frente del Gobierno*", adhesió propiciada per la *Unión Patriótica*.

L'any 1930 per tal que el tresorer no tinguera els diners de la cooperativa ell sol, obriren un compte en el Banc Espanyol de Crèdit del Riu de la Plata. El sindicat també participà amb una aportació de 1.000 ptes. a la creació de la **Cooperativa Elèctrica de Guadassuar**, l'any 1931.

Tot i els problemes econòmics de l'època, poc a poc el sindicat va seguir la seua marxa fins que el 10 d'agost de 1936, amb motiu de la guerra civil, era destituïda la junta directiva, igual que va ocórrer amb la Cooperativa la "Vedriola".

EL SINDICAT AGRÍCOLA "LA PAZ"

El dia 22 de juliol de 1919 es va constituir el tercer sindicat agrícola de Guadassuar, que tenia com a finalitat comercialitzar la producció citrícola. El varen fundar deu veïns, la majoria relacionats familiarment (Eduardo Montalvá, Cándido Año, Torcuato Castany, Inocencio Signes, Joaquín Barberà, Ceferino Año, Domingo Castany, Antonio Boils, Ernesto Año, Vicente Año), sent el primer president Eduardo Montalvá. Immediatament acordaren presentar els estatuts de *l'Associació "La Paz"* a l'arquebisbat i al Govern Civil per a la seua inscripció, d'acord amb la llei de 28 de febrer de 1906.

Des de finals del segle XIX tenim notícies de la comercialització de taronges a Guadassuar: per exemple, abans de 1890 va existir un magatzem de taronges, situat al final del carrer del Carme, gestionat per gent de l'Alqueria de la Comtessa.

El nom de l'entitat està relacionat amb la fi de la Primera Guerra Mundial, la qual va ser celebrada a Espanya amb molta alegria. A Guadassuar, les noves andes del Crist de la Peña també reberen el nom de les Andes de la Pau.

Operaren des de la campanya de 1919-1920 fins a la de 1927-1928 aproximadament. A més de les collites pròpies, se'n feren càrrec d'altres de diversos llauradors associats.

L'acord d'associació contemplava que havien de *"confeccionar la naranja de sus propiedades dentro del Sindicato Agrícola "La Paz" quedando obligados a no poderla vender fuera del Sindicato, y conformes en cobrarla según el reparto que al final de la campaña resultase y si hubiese pérdidas pagar con pesetas o sus fincas hasta cubrirlas"*.

Marca comercial "Cooperativa Naranjera La Paz"

Tot i que econòmicament, no pogueren aguantar molts anys, entre altres raons per les contínues devaluacions del marc, etc., s'atreviren a fer enviaments a l'estranger des del port de València, en col·laboració amb la *Federación Naranjera de Valencia*. Els llibres de comptabilitat ens informen dels enviaments de caixes de taronja als mercats Anvers, Belfast, Bremen, Bristol, Cardiff, Dublín, Glasgow, Hamburg, Hull, Liverpool, Londres, Manchester, Newcastle, Rotterdam, Southampton, etc. Tenien connexió amb comerciants de Borriana i de Vila-real.

Las marques comercials foren les de *"Cooperativa Naranjera La Paz"* (cavall, gos i llauradora). A més, sembla que una vegada liquidada la cooperativa, un dels socis, Inocencio Signes, continuà pel seu compte amb la marca comercial del seu nom (Sant Jordi i el dragó, amb vers i música) unes quantes campanyes més.

▲
Aspecte exterior del "Catòlic" abans de l'última reforma.

EL CATÒLIC: CENTRE RECREATIU

L'actual Catòlic, com a *Secció de Recreació* del Sindicat Agrícola anterior, s'establí a partir del gener de 1920 en la casa que es va llogar al carrer Major núm. 33, nova seu social. El local havia estat ocupat anteriorment pel *Cercle Catòlic*, per això encara conserva el seu nom, igual que ocorre en alguns pobles

valencians. Tenia un billar i un piano. En efecte, es va contractar com a pianista a Agustín Roig Cerveró, pare del desaparegut Agustín Roig Barrios, amb un sou de 300 ptes., a canvi de tocar d'1 a 2 i de 8 a 9 de la vesprada. Al primer pis s'instal·là l'escola del Sindicat, els pupitres de la qual es conservaren fins a la gran remodelació de l'edifici actual.

L'any 1922 s'havia instal·lat el primer telèfon de Guadassuar per a ús de diverses institucions, entre elles el Sindicat Agrícola, però el 1927 se n'instal·là un altre (amb el núm. 4 del poble) en la seu social per a ús dels socis, que costava 50 ptes. mensuals, el que ens indica que les cooperatives serviren també per introduir aquells avanços que podien millorar la vida de les persones i dels pobles. També s'instal·laren ventiladors per a estar fresquets a l'estiu i uns bracets amb llums per adornar els balcons els dies de festa. El saló, a petició dels socis, es va completar amb una Biblioteca o Sala de lectura *"para que los socios puedan parar algún rato dedicados á la lectura"*.

A causa de l'augment de socis, el 1928 s'adquirí la casa veïna al saló de recreació per a ampliar-lo, i el 1930 s'edificà el que seria definitivament el saló de recreació actual i nou domicili social. Segurament el projecte va ser obra d'algun arquitecte innovador, perquè va incorporar la rajola caravista en l'exterior, un element molt modern en aquella època.

Al final de les obres es va col·locar la gran làmpada central, obra de Vicente Remigia Arqués, que costà 1.300 ptes., entrant com a conserge Joaquín Ribera Ibiza. Com a curiositat, estaven establides les festes en què es podria encendre.

Com a anècdota, l'any 1931 el café valia 15 cèntims i, a partir de 1933, els cambrers portarien una americana blanca, comprada per la societat. A petició dels joves, l'any 1932 s'adquirí la primera radiogramola per al saló de recreació per un import de 6.400 ptes., també una bandera nacional i una senyera valenciana. Durant la guerra, el local va ser confiscat, igual que totes les propietats de les cooperatives.

Per a elegir el conserge, solia fer-se un concurs, primer, entre els socis i, després, entre els de fora. La persona elegida es comprometia davant la societat a complir les normes:

manteniment de les instal·lacions, qualitat del servici (te, café, begudes...), neteja del saló i de les aules, etc. Entre altres coses guardaria l'ordre en el saló i evitaria actes o paraules que pogueren escandalitzar els socis. I, si no li feren cas, hauria d'avisar algú de la Junta. Els conserges pagaven una quota diària (l'any 1931 era de 50 cèntims diaris i l'any 1935, 1'50 ptes., que no podia pagar) i netejaven el saló i l'escola, tot i que quan es va obrir escola al segon pis, la societat pagaria una gratificació anual de 150 ptes.

“ a petició dels joves, l'any 1932 s'adquirí la primera radiogramola per al saló de recreació per un import de 6.400 ptes. ”

L'any 1961 la cooperativa va comprar l'aparell de televisió instal·lat al saló des de 1959, un dels primers del poble. A partir de 1965 el saló es va modernitzar, es va ampliar i es va condicionar per a les noves necessitats. En la campanya 1991-1992 el saló patí l'última gran remodelació, perdent alguns dels elements modernistes de l'interior, mentre que en la part superior s'instal·laren sales de reunió i de formació per als socis.

El saló ha servit durant anys per ser el gran centre de reunió de la major part dels veïns de Guadassuar. Allí s'han celebrat els **Jocs Florals de la Cooperativa**, amb motiu de les Bodes d'Or de la Cooperativa (1961), conferències, actuacions musicals, tant de la banda com de diversos solistes, etc. I, una vegada obert a les dones, també s'ha convertit en centre de reunió per jugar les seues partides de cartes o conversar al voltant d'un cafenet. Ha complit sempre el paper de gran centre de reunió de Guadassuar, per la seua situació privilegiada en la plaça Major.

A N U N C I O
 \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$

Hago saber; Que en sesion celebrada en fecha de hoy ha sido tomado el acuerdo siguiente;

"Los socios que estando sentados en las mesas que hay debajo de los ventiladores, no quisieran recibir el aire de los mismos, tendran la obligacion á requerimientos del Conserje ó de cualquier miembro de la Junta Directiva de trasladarse á otra mesa, para que los que quieran disfrutar de la comodidad que produce el aire de estos aparatos, puedan hacerlo, ya que para este fin han sido colocados"

Lo que hago publico para conocimiento de todos los socios.

Guadasuar 16 de Mayo de 1930

El Presidente

▲
Acord sobre l'ús dels ventiladors (1930).

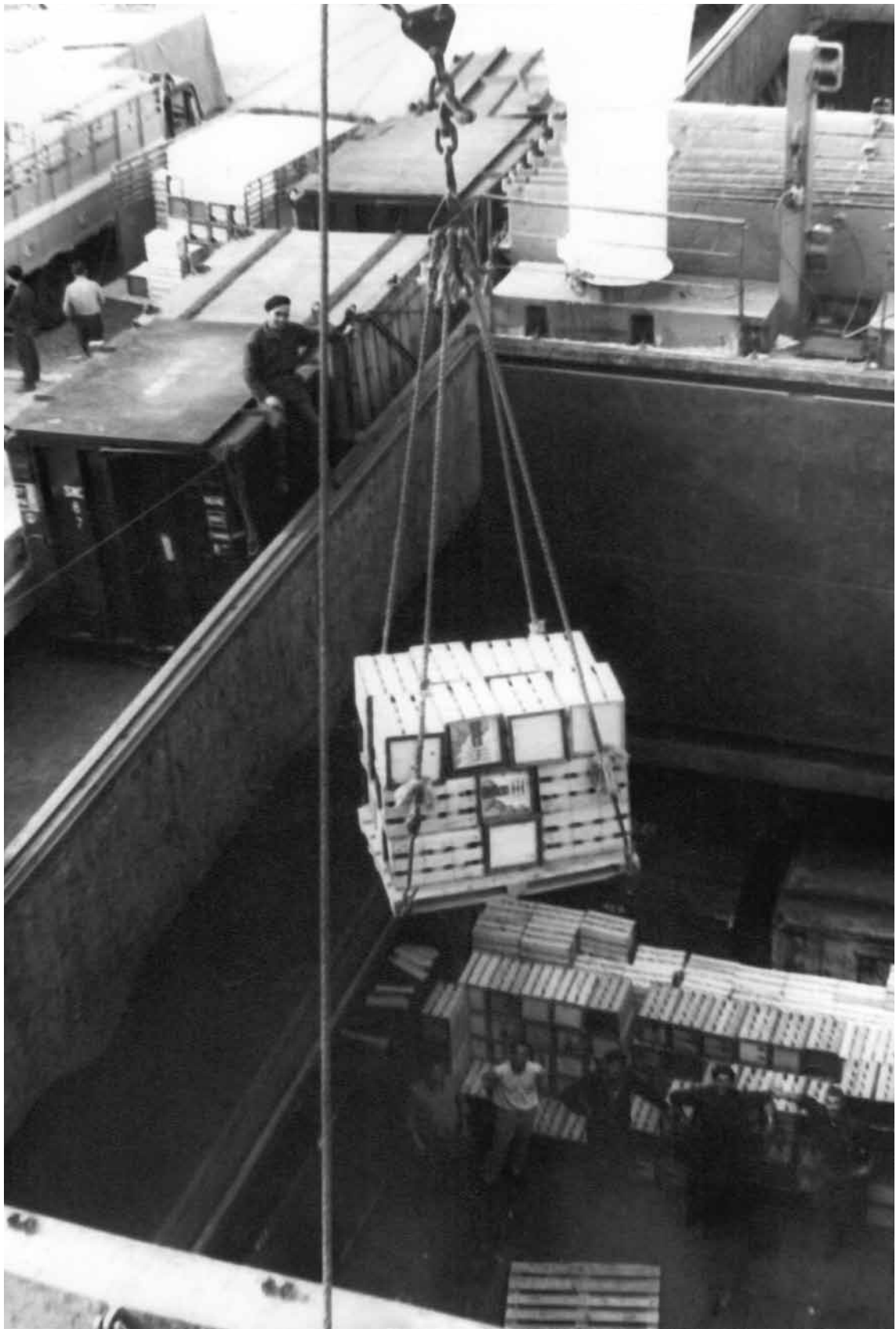

2

Les premières fonctions

DE LES COOPERATIVES

Les *primeres* funcions

LES PRIMERES FUNCIONS DE LES COOPERATIVES

Les dos societats tingueren com a missió inicial facilitar l'adquisició d'adobs a bons preus als seus socis. Havien comprovat que els adobs afavorien la productivitat de les terres, però eren cars i això exigia disposar de capital o crèdit i poder-los comprar a preus més assequibles. Les cooperatives de consum, per tant, realitzaven compres en comú i a l'engròs dels articles o servicis de primera necessitat per a ús dels seus socis; és a dir, es dedicaven al subministrament de matèries: adobs, llavors i altres articles agrícoles.

La crisi provocada per la I Guerra Mundial (1914-1918) repercutí negativament en el sector primari, i, sobretot, en el sector de la taronja. Es va produir una descapitalització del sector, per l'elevació de les despeses de producció i, per l'altra, perquè va fer abaixar el preu de les collites. Especialment es van encarir les matèries primeres, com els adobs i insecticides, a causa de l'escassetat i de les pràctiques especulatives tan habituals en

temps de crisi. Hi hagué una forta disminució de la producció mundial de fosfats naturals, sals potàssiques i nitrat de sosa o de Xile. Solament Gran Bretanya mantingué la seua producció i exportació, però a partir de 1915 la reduí radicalment. El cost de la vida va pujar un 120% entre 1914-1920, sobretot a la primavera de 1917.

De la mateixa manera, les dos cooperatives solucionaren el problema de la usura, perquè les caixes d'estalvi proporcionaren el crèdit en unes condicions més favorables, a un interès fix del 6% o 7%.

I, pel que a la producció agrícola, la principal collita abans del anys trenta va ser la de l'arròs, la del blat, els fesols, la dacsa, el cacau, la venda de la palla de la trilladora, les xufes, etc. En menor grau, les taronges, que a Guadassuar no són treballades per una cooperativa fins a 1919-20.

Per últim, els dos sindicats oferiren més oportunitats de treball als seus socis, perquè els permetia treballar en les faenes de la trilladora o del camp. De l'any 1921 conserven l'acta de l'arbitratge efectuat pel Sindicat Agrícola per aprovar el **contracte de treball entre obrers i patrons**. Ací podem veure quines eren les principals faenes que es podien llogar:

- Segar alfals

un jornal – 6'00 ptes.

- Segar alfals a destall

1 fanecada – 5'00 ptes.

- Cavar hort

un jornal – 5'00 ptes.

- Cavar fondo

un jornal – 5'00 ptes.

- Esporgar tarongers

un jornal – 4'75 ptes.

- Plegar llenya

un jornal – 4'50 ptes.

- Birbar, amb llegó xicotet

un jornal – 4'00 ptes.

- Birbar, amb llegó xicotet

mig jornal – 2'25 ptes.

- Birbar amb llegona

un jornal – 5'00 ptes.

- Tirar guano

un jornal – 4'50 ptes.

- Polvoritzar

un jornal – 4'50 ptes.

I que el treball en relació a la jornada siga a ús i costum del poble.

Treballant als sequers de la trilladora als anys 60.

“ EN JUNY I SETEMBRE DE 1932 HI HAGUEREN GREUS PROBLEMES SOCIALS A GUADASSUAR, CONCRETATS EN UNA LLARGA VAGA DELS TREBALLADORS DEL CAMP ”

Pel que fa als jornals, la situació es va complicar als anys 30 per les difícils circumstàncies del país. En juny i setembre de 1932 hi hagueren greus problemes socials a Guadassuar, concretats en una llarga vaga dels treballadors del camp. En la major part de la premsa espanyola podem seguir les notícies sobre la negativa de part de la patronal de Guadassuar a complir amb les normes d'una Bossa de Treball i llogar els jornalers per ordre d'inscripció. Alguns patrons foren empresonats, el Sindicat Agrícola i Caixa Rural clausurats pel governador... Però l'any 1933 la situació fou pitjor per la falta de treball i per la falta d'acord en les bases de la Bossa de Treball per començar la campanya tarongera. Acabà

de mala manera al mes de setembre, amb un guàrdia civil i diversos veïns ferits i un altre veí mort, amb diversos detinguts.

Per tot això, la intervenció de Vicente Pellicer Arándiga en una Junta General del Sindicat Agrícola en 1934 és aclaridora, va demanar *"a los patronos que no obstante estar las circunstancias malas que no rebajen los jornales a los obreros"*. La situació laboral continuà malament l'any 1935 i següents, i va provocar que molts socis es queixaren perquè alguns nous socis treballaren per a la Cooperativa, mentre altres més antics no tenien treball; altres es queixen dels capatassos més joves, que no tenien experiència per a fumigar....

L'ADQUISICIÓ DE GUANOS

Des d'un principi, tant la Cooperativa Agrícola com el Sindicat Agrícola, començaren a comprar materials per als socis, als quals havien de concedir moltes vegades un crèdit per pagar-los. Les dos treballaren amb els importadors més importants de València, tant amb **José Antonio Noguera**, mitjançant el venedor José Bonora, com amb la casa **Nogués S.A.**, que controlaven la importació d'amoníac; la potassa la compraven a la casa **Potatas Reunidas**; el cianur, a **Palmacio Fayos** de València, a la casa **Romaní-Miguel** i a l'**Associació de Fumigadors d'Espanya**. Els pagaments es feien en efectiu, a terminis, en pagarés a 90 dies, etc.

El regadiu valencià va usar, en especial, els adobs següents: **sals potàssiques** (en principi, importades d'Alemanya), **adobs nitrogenats** (nitrat sòdic, que durant la I Guerra Mundial va ser prohibit per ser considerat material explosiu) i **sulfat amònic** (restringit pel govern anglès per als seus grangers a preus reduïts durant la guerra). En la taula següent, elaborada a partir de les dades dels llibres d'Actes conservats, podem fer-nos una idea del volum de compres de les dos cooperatives.

ADQUISICIONS DE MATÈRIES QUÍMIQUES (kg)

Matèria	1912	1913	1914	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Àcid sulfúric 66°						1 vagó		1 vagó	
Cianur de sodi 128/130					1.000	1.750	6.000	1.500	2.000
Clorur de potassa 80/83		8.000		5.000	21.000	25.000			
Nitrat de calç negre / blanc								2.000 / 1.000	
Nitrat de calç 13% azoe							2.500		
Nitrat de sosa				3.000	1.000	5.000			
Sulfat d'amoníac 24/29, 24/25	40.000	50.000	100.000	65.500	120.000	130.000	40.000	130.000	80.000
Sulfat de potassa 50/53	5.000						10.000		
Superfosfat de calç 16/18	60.000	80.000	130.000	30.000	60.000	70.000	30.000		

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

▲
Edifici de la Vedriola convertit en dipòsit de tractors.

Les dos societats hagueren de comptar amb un magatzem per guardar les matèries en brut i fer, després, les mescles corresponents. La Cooperativa Agrícola va obrir el seu magatzem al carrer Colom, darrere de la primera seu social del carrer Tarragona, i, posteriorment, es va traslladar al magatzem conegut com la Vedriola (1913). El Sindicat va obrir despatx al principi del carrer Major, núm. 7. Als anys 60 es construirà el nou magatzem d'adobs al voltant de la Trilladora.

“ **EL NITRAT SÒDIC DURANT LA I GUERRA MUNDIAL VA SER PROHIBIT PER SER CONSIDERAT MATERIAL EXPLOSIU** ”

La trilladora permetria als llauradors assecar i vendre els seus productes.

ADQUISICIONS DE MATÈRIES QUÍMIQUES (kg)

Matèria	1929	1931	1934	1935	1936
Cianur de sodi 128/130				1.500	2.000
Clorur de potassa	30.000				
Nitrat de calç 13% azoe					10.000
Nitrat de sosa					2.500
Sulfat d'amoníac 24/29, 24/25		30.000	40.000	170.000	330.000
Superfosfat de calç 16/18					125.000

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

Amb les matèries en brut elaboraven els adobs confeccionats segons les fórmules experimentades: per exemple, al principi el confeccionaven mesclant 60 kg de superfosfat i 40 kg d'amoníac, i es venia en saquets de 75 kg; una altra fórmula de confecció mesclava 56 kg de superfosfat, 39 kg d'amoníac i 5 kg de clorur de potassa, etc. La fórmula més general

consistia en mesclar un 40 kg d'amoníac 24/25, 10 kg de clorur potàssic 80/83 i 50 kg de superfosfat d'os 16/18. En el quadre següent podem observar la variació de preus dels materials, excepte les dades dels anys de la guerra mundial (1915-1918), en els quals es van produir fortes oscil·lacions.

VARIACIÓ DE PREUS DELS MATERIALS QUÍMICS PER A ADOBS (en pessetes)

Producte	1912	1913	1914	1915	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Adob confeccionat (75 /100 Kg)	17'50	17'50	16 a 18	17'50 a 19'50	34 a 38	33'50 a 35'25	31 a 34	27 a 32'50	23 a 25'75	
Cianur de sodi 128/130								3'75 a 3'90		
Clorur de potassa 80/89, 80/83		25	26'90		29 a 30	30		24'50 a 30	24	
Nitrat de calç 13%	--	33'50						38'50 a 42		
Nitrat de sosa 15/16					46 a 50	49 a 50		43 a 46'50	45 a 46	
Sulfat d'amoníac en brut	44	43	37'90	43	52 a 61	51 a 54	45 a 52'50	41'50 a 48	34 a 41	35'50
Sulfat d'amoníac en net					54 a 63	52'50 a 55'50	46'50 a 51'50	42'50 a 48'50	35 a 42	35'50
Sulfat de ferro	--	9'50		10			16'50			
Sulfat de potassa 50/53	19	19								
Superfosfat mineral 16/18	9'35	9'50	8	9'50	14	14	10'50	12'50 a 14	12	
Superfosfat d'os 18/20 1% azoe	--	12'90	12'90	13						

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

Pel que fa a la *fumigació dels tarongers*, segons sembla començà a fer-se a partir dels anys 20. Primerament, llogaren equips de fora fins que ja en tingueren de propis. Curiosament l'any 1923 diversos propietaris de Sumacàrcer demanaren mitja brigada al Sindicat Agrícola per a fumigar els seus tarongers, dirigits pel vocal Vicente Rosell Perales. Els equips de treball envelaven els tarongers i els tractaven amb carbur, àcid sulfúric o cianur. Les lones eren de diferent grandària segons el volum del taronger (12'80x12'80, 14x14, 15x15, etc.) i les velles eren aprofitades per arreglar-ne altres. La casa **Salvador Valero** servia les lones per a la fumigació.

L'any 1925 el cost d'un equip de fumigació s'avaluava en 34'60 ptes. (Fulla 0'10 ptes.; carbur 1 pta.; reparació de lones 2'50 ptes.; brigada 31 ptes.), que dividits entre 4 jornals eixia a 8'75 ptes. per jornal. Un trasllat, 7 ptes; el cianur, 3'90 ptes. el kg; l'àcid, 0'30 ptes, més un 5% per cada matèria per pèrdues. A més, es podien llogar lones a 2 ptes. diàries. Les campanyes solien començar a partir del 30 de juny, la d'estiu, i a finals de desembre, la d'hivern.

L'any 1925 s'estableix un jornal de 7 ptes. diàries i que el dia que es traslladaren però no pogueren treballar cobraren 2 ptes. per treballador. L'any 1931 els treballadors dels equips de fumigació demanaren augment de sou, igual que la resta d'equips del poble. S'aprovà que cada brigada cobrara els següents jornals: Capatassos: 11 ptes.; peons: 7'50 ptes.; carros, per trasllat: 7'50 ptes. L'any 1937 els encarregats passaren a cobrar 10-12 ptes., els capatassos 12, i els peons 10.

A l'any 1934 treballaven 16 fumigadors, repartits en 4 equips, tots assegurats, i ingressaren com a socis en l'**Associació General de Fumigadors d'Espanya**.

La palla era venuda per a pinsos i suposava uns ingressos extres per a la cooperativa.

Alguna vegada es produïren efectes no desitjats en la fumigació dels horts i les cooperatives hagueren d'indemnitzar els propietaris en la proporció dels danys detectats.

Finalment, cal recordar que en les èpoques més dures econòmicament, les dos cooperatives hagueren de dictar instruccions per tal que si els socis no pagaven els materials o els treballs de fumigació i de la trilladora, no accediren a nous servicis. En la realitat, molts socis hagueren de comprar a crèdit i, moltes vegades, es retardaven fins i tot diversos anys per pagar els deutes. L'any 1933 hi hagué una forta crisi en les cooperatives, a causa de la baixa en la producció de les collites, de la

taronja perduda i de la taronja malvenuda, així que les cooperatives obligaren a retornar el 30% dels préstecs deguts dels adobs i de les fumigacions des de 1930, així com la resta del capital abans de final d'any. També establiren la norma que qui deguera més de 2.000 ptes. no podria formar part de la Junta Directiva i s'augmentà l'interés un punt, acords després anul·lats en part.

LA DEMANDA DE PRÉSTECES ENFRONT DE LA TRADICIONAL USURA.

Però a més del subministrament de productes als socis, les cooperatives valencianes oferiren **crèdit agrari**, per tal de frenar la usura tan habitual en el camp valencià. Així, en el mes de juny del mateix any 1911 la **Cooperativa Agrícola** va crear l'**Institut de Crèdit** "para el desarrollo y fomento de la Sociedad", que principalment s'orientava a la concessió de diners per comprar adobs i augmentar les collites a un interès assequible i regular, i no tant a l'estalvi. Tot seguit començaren els préstecs.

En les normes de funcionament de l'**Institut de Préstecs** es deia que només podien operar els socis, amb un interès del 6%, pagadors per trimestres avançats. A més s'exigia comptar amb dos fiadors, que avalaren solidàriament el sol·licitant. La concessió del préstec era estudiada per la Junta Directiva i es concedia per rigorós torn. El tresorer era el responsable de custodiar els pagarés, on s'anotaven les quantitats entregades a compte, els interessos pagats i el nou venciment, si es renovava el préstec.

Les primeres quantitats concedides tenien grans limitacions: de les 25 ptes de l'any 1911 es va passar a les 75 ptes. en l'any 1913, sobre el capital social del sol·licitant. Al següent any es va pujar a les 100 ptes. L'any 1921 la quantitat màxima a prestar s'establí en les 1.000 ptes. El 1930 s'amplià a les 2000 ptes. i seguidament a les 5.000 ptes. Tot depenia dels diners aportats pels socis, de manera obligatòria o voluntària, i dels beneficis de la societat per totes les seues activitats.

L'any 1929 es va crear la **Caixa d'Estalvis**, perquè el que ara es pretenia era gestionar diners estalviats, no solament fer préstecs als socis. Quan la Cooperativa Agrícola es transformà en **Sindicat Agrícola la Vedriola**, els nous estatuts recolliren les condicions per les quals funcionava la Caixa d'Estalvis, ja citades més amunt. Ací fan referència explícita a la usura tradicional que existia en el camp valencià, ja que l'article 57 es diu que "Con objeto de ayudar a los socios y evitar que caigan en manos de la usura, el Sindicato facilitará préstamos a los mismos, mediante fianza personal, prenda o hipoteca, según la cuantía de las cantidades que se soliciten".

El Sindicat Agrícola i Caixa Rural, com diu el seu nom, també va crear una **Caixa Rural**, en la qual podien operar només els seus socis. Els préstecs s'orientaven també a l'activitat agrícola i es concedien amb una garantia personal, ja fóra una hipoteca, una penyora o una fiança personal, pagant per anticipat els interessos. Les imposicions en la llibreta només podien retirar-se entre els mesos de setembre a març, quan més diners hi havia en la caixa.

“ L'artíCLE 57 es DIU QUE
“CON OBJETO DE AYUDAR
a LOS SOCIOS Y EVITAR
que CAIGAN EN MANOS DE
LA USURA, EL SINDICATO
facILITARÁ préstamos a
LOS mismos... ”

Les dos cooperatives, per a efectuar els seus pagaments, obriren diversos comptes en diferents bancs, com en la sucursal del *Banco Español del Río de la Plata* de València, del *Banco de Vizcaya* d'Alzira, del *Banco Español de Crédito* d'Algemesí, i en el *Banco de Valencia*, *Banco Central*, *Banco Hispano-Americano*... Els préstecs que concertaren en èpoques de necessitat s'efectuaren en el *Banco Popular de León XIII* de Madrid, en el *Banco Español de Crédito*...

Durant la guerra tots els comptes foren intervinguts per les Gestores Administratives de les Cooperatives, fusionades en l'any 1937. Però, quan acabà la guerra, la nova cooperativa resultant es trobà amb un greu problema:

els seus fons estaven bloquejats en els comptes d'Algemesí, etc. El bloqueig ascendia a **845.024'41** ptes., una gran quantitat. Per això, la nova directiva hagué de contractar un advocat, Eduardo Ballester Devesa, per tal de recuperar els béns a nom de la **Cooperativa Obrera Agrícola UGT de Guadalupe**. Les gestions hagueren de fer-se a Madrid; allí es portaren tots els llibres de comptes del **Sindicat Agrícola la Vedriola**, del **Sindicat Agrícola i Caixa Rural** i de la **Cooperativa Obrera Agrícola UGT**. L'any 1941 es pogueren desbloquejar **252.882'45** ptes. La minuta del lletrat va ascendir a 25.000 ptes.

Sequers de la trilladora on s'assecava el gra.

▲
Sequers amb cereal i sacs ja recollits a la trilladora.

LA PRODUCCIÓ AGRÍCOLA: ARRÒS, BLAT, FESOLS, PALLA, XUFES...

Les cooperatives, en un principi, no van comercialitzar la producció dels seus socis, només els facilitaven préstecs per treballar les terres i comprar adobs, així com els facilitava productes de consum a preus més avantatjosos (farina, vi...). També va ser molt important per als llauradors el servei que prestava la trilladora, a partir de 1929, i els seus sequers, que

disposaven d'un pou amb aigua potable per a certes faenes. A més podien fer ús de màquines especials per desgranar la dacsca, etc.

Els socis pagaven un tant en diners o en espècie, en èpoques de crisi, per dret de trilla i sequers. Els cultius que necessitaven fer ús de la trilladora foren l'arròs, la dacsca, el cacau, les xufes, els fesols, etc. La cooperativa aconseguia, així, productes en espècie i la palla, per fer pinsos, que venia a comerciants de València. Per exemple, el 1937, en plena guerra, els socis

“ segons la premsa de l'època la xufa solia vendre's a una pesseta el quilo, el gran comerciant la revenia a 3 i el detallista a 6... ”

per drets de trilla arribarien a pagar en espècie 5'200 kg d'arròs per % i d'assecar-lo 300 grams per %.

Als sequers cada soci pagava una quantitat per ús de les instal·lacions; entre altres faenes, per saccar, espolsar i assecar el cacau (1 kg per cada 100, en 1935), per assecar cacau (1/4 kg), per esbatussar els fesols (1/2 *celemín* per cada 100 kg), etc. I, també, proporcionaren al socis màquines per polvoritzar i netejar els arbres (1913), eines de llaurança, entauladores, escardadores, dragues, tregilles (1927), sequers il·luminats per a la dacsa i el cacau (1934), dragues noves i màquines desgranadores de la dacsa (1935), etc. La cooperativa havia de pagar els jornals dels treballadors de la trilladora: El 1937, per exemple, el maquinista de la trilladora cobrava 20 ptes, els capatassos i peons 18 i el guarda de la nit 12.

En realitat, es combinaven diverses produccions, que alternaven: **cacauet, dacsa, fesols...** Després de la collita de les creïlles al maig, es plantava cacau, fesols, melons, tomaques, xufes, etc. Així, per exemple, l'any 1931 adquiriren de 6.000 kg de creïlles per a llavor a la Federació Nacional de Sindicats Agrícoles, que vendran als socis a 89 cèntims el kg.

Pel que fa a **les xufes**, l'any 1934 només es cultivava a Alboraia-Almàssera i a Algemesí, Alcúdia de Carlet i Guadassuar. El principal avantatge era que netejava els camps de males herbes i nodria les terres en la tardor, perquè econòmicament no suposava grans beneficis. Segons la premsa de l'època solia vendre's a una pesseta el quilo, el gran comerciant la revenia a 3 i el detallista a 6... A Guadassuar es va cultivar fins als anys 50, compartint la producció amb Alboraia com a grans centres productors..

Però, l'arròs, a Guadassuar, plantat en les àrees de la Marjal, era un cultiu molt important. L'arròs, a partir de sant Jaume, ja tenia l'espiga fora. Del 15 al 25 d'agost li llevaven l'aigua, i a principis de setembre ja el podien segar. El segaven amb corbelles, feien garbes i després el *desbarbaven*, o siga que el serraven amb la *corbella desbarbadora* o *falç de desbarbar*, separant l'espiga de la palla de culs. A l'endemà portaven l'arròs a l'era amb el carro de garbejar, i allí el *batien*, deslligaven les garbes, treien la palla amb forques, i quan estava despallussat *ventaven* el gra, l'*erejaven* amb l'erer i el portaven als sequers. Quan ja estava ben sec el duïen al graner, i d'allí passava al molí per descorfar-lo, i del molí a la botiga per vendre.

L'any 1927 hi hagué una gran crisi arrossera, per la qual cosa es va convocar una gran Assemblea a València per tractar de la crisi i demanar ajudes al govern.

Pel que fa als arbres, la principal producció va ser la de **les taronges**, que té una notable expansió als anys 20, la dècada daurada de la citricultura. El 1926 les dos societats agrícoles de Guadassuar s'adheriren a la **Societat Unió de Productors de Taronja de Llevant**, a la qual la **Cooperativa Agrícola Guadasuarensa** va aportar 520 socis, "*para defender los intereses agrícolas de la región y, en particular, los que afectan a la naranja, cosecha hoy tan despreciada tanto en el interior como en los mercados extranjeros y que constituye la riqueza principal de esta región*". Entre els anys 1930-1936, en canvi, es viurà un cert estancament de la producció citrícola.

▲
Sequers amb cereal i sacs ja recollits a la trilladora.

“ L'ARRÒS EL SEGAVEN
AMB CORBELLES, FEIEN
GARBES I DESPRÉS EL
DESBARBAVEN SEPARANT
L'ESPIGA DE LA PALLA. ”

LA LLUITA CONTRA L'ANALFABETISME: L'ESCOLA NOCTURNA PER A ADULTS.

Com ja s'ha dit, una de les missions de les cooperatives va ser la d'acabar amb l'analfabetisme i augmentar la formació dels socis i dels fills. A Guadassuar, de les dos cooperatives, va ser el **Sindicat Agrícola i Caixa Rural**, que tenia una adscripció catòlica, la que tirà endavant el projecte de crear unes escoles, que reberen el nom d'**Escoles Graduades del Santíssim Crist de la Penya**, a les quals podien assistir tant el socis com els seus fills, en torns diürns i nocturns. Segons article 13 del reglament : *"La enseñanza en las Escuelas será esencialmente religiosa y católica, y se observarán las prácticas piadosas*

más acomodadas para despertar en el corazón de los niños el amor a la virtud; será integral, que abarque el entendimiento, la voluntad y el organismo corporal; práctica, de manera que los niños aprendan obrando; patriótica, inspirada en su grande amor a España, a Valencia y a Guadassuar".

Les primeres escoles s'instal·laren en la planta superior de la seu social, als Quatre Cantons, en una superfície que comprenia l'actual edifici on s'instal·là posteriorment la Caixa Rural i la cafeteria del costat. Després de la construcció de l'edifici actual del Catòlic, en l'any 1930, les escoles del sindicat es traslladaren a la primera planta l'actual Catòlic, però l'any 1933 hagueren d'arreglar la segona planta per dedicar-la a l'ensenyament de xiquets més

Repartiment llet.

Repartiment de llet en pols a les Escoles Balmes, del Pla Marshall.

menuts i contractar un auxiliar de mestre a causa del gran nombre de xiquets assistents.

De dia podien assistir els socis i els seus fills de 6 fins a 14 anys, i, per la nit, els socis i fills majors de 12 anys per tal que no foren analfabets i cursaren els estudis primaris. La majoria de xiquets abandonava els estudis per tal d'ajudar els pares en el camp, per això va ser molt important que per la vesprada-nit tingueren l'oportunitat de continuar els seus estudis. Amb la mateixa finalitat el Saló de Recreació també disposava d'una Sala de Lectura i Biblioteca per a ús dels seus socis.

S'estudiaven les assignatures generals: Lectura, Escriptura, Doctrina Cristiana, Agricultura, Indústria i Comerç, Gramàtica, Matemàtiques, Urbanitat, Higiene, Geografia, Història Sagrada,

Història Universal i d'Espanya, repartides en classes de tres hores pel matí i tres per la vesprada. Per la nit, Lectura, Escriptura, Càlcul Aritmètic i lliçons orals de les altres matèries, amb una orientació més pràctica, amb una durada de 2 hores. Les classes diürnes estarien obertes durant tot l'any, excepte en el mes d'agost, i les nocturnes del 15 de setembre fins al 30 d'abril.

Els assistents pagaven una quota per a les despeses de l'escola, que l'any 1933 pujava a una pesseta mensual per alumne. En certes èpoques, els alumnes pobres quedaven exclosos o se'ls rebaixava la quota, com en l'any 1935, segons es pot llegir a les actes.

El mestre cobrava un sou, a més d'una quantitat destinada al lloguer de sa casa (l'any

1931 l'ajuda ascendia a 400 ptes). El 1933 el salari del mestre pujava a 2.800 ptes. anuals. Com a mínim des de 1928 fins al 1936 va treballar com a mestre particular **Salvador Mahiques Montalvá**, perquè a la seua mort es reconegué el treball fet durant més de 18 anys. Això explica que la seua luctuosa mort fóra molt sentida i que el Sindicat es bolcara per ajudar la viuda i fills, tot convocant una Junta Rectora el dia 9 i una Junta Extraordinària el dia 12 per tractar la qüestió. Salvador Mahiques, de 39 anys, va morir a conseqüència de tres tirs disparats per un guarda nocturn foraster a la una de la nit del dia 6 de maig de 1936, segons recull tota la premsa espanyola. El sindicat es va fer càrrec del soterrar i concedí una ajuda econòmica a la família del fons de reserva de la societat.

Passada la guerra, les cooperatives ja no organitzaren classes per als seus socis i fills, perquè va passar a ser una competència exclusivament estatal, entre altres raons per raons ideològiques i, també, econòmiques.

“ La majoria de xiquets abandonava els estudis per tal d'ajudar els pares en el camp ”

Mestre Salvador Mahiques.

3

La guerra *CIVIL*

I LES SEUES CONSEQÜÈNCIES

La guerra CIVIL

I LES SEUES CONSEQÜÈNCIES

El 10 d'agost de 1936 són intervingudes los dos entitats cooperatives, perquè calia assegurar el funcionament econòmic de les entitats. En tots els llibres s'enregistra la mateixa diligència, signada per l'alcalde Pascual Villarreal, on es diu que *"por ser los momentos que atravesamos difíciles para la República, y no ser la Junta de probado amor al Régimen, con el fin de controlar las actividades económicas de esta Sociedad quedan destituidos los componentes de la Junta Directiva..."* i es nomenava una Gestora Administrativa. Del **Sindicat Agrícola la Vedriola** es nomena president a Vicente Camarasa Sanvicente i del **Sindicat i Caixa Rural** a Alejandro Pals Bonafé, que presenta la dimissió dos dies després, i, tot seguit, a Joaquín Ballester Soler.

Per mantindre certa normalitat, continuaren treballant el secretari del Sindicat la Vedriola, Vicente Rosell Perales, fins 1937, el mateix que hi havia des de molt abans; igualment continuarà treballant en l'antic Sindicat Agrícola i Caixa Rural com a comptable Vicente Barrios Añó.

Les dos operaran amb els seus noms, fins que l'any 1937 seran fusionades. Tot i els problemes de la guerra, la cooperativa resultant continuà treballant amb una certa normalitat. I, encara que la carestia de la vida creixia, els camps continuaren treballant-se, seguien els treballs de fumigació, servici de caixa d'estalvis, comercialització dels productes, compra i venda d'adobs, etc., així com la trilla de l'arròs i del blat.

LA IMPLANTACIÓ D'UN "COMUNISME DE GUERRA":

LA COOPERATIVA DE BASE MÚLTIPLE I
CARÀCTER POPULAR DE GUADASSUAR.

El 15 de maig de 1937 té lloc la constitució de la nova **Cooperativa Agrícola de Base Múltiple i caràcter Popular**, a càrrec de l'Associació de Treballadors de la Terra, en la seu de la Vedriola, al carrer d'Alzira. Com a president es va nomenar a Vicente Camarasa Sanvicente i com a vicepresident a Joaquín Ballester Soler. La nova entitat es va adherir a la Federació de Treballadors de la Terra, filial d'UGT d'Espanya, i adoptà la denominació de **Cooperativa Obrera Agrícola de Guadassuar-UGT**.

Tot seguit, el dia 22 de mateix mes es fusionaren les dos Cooperatives existents, a instàncies de l'alcalde de Guadassuar. En la nova cooperativa continuaren treballant els antics comptables i secretaris, com Vicente Barrios, exsecretari del Sindicat i Caixa Rural; Vicente Osca, comptable de la Vedriola; Vicente Rosell, exsecretari de la Vedriola.

Com a nou secretari es va nomenar a Bautista Canut Marqués. En el quadre següent podem comprovar les pujades de sous a causa de la carestia de la vida.

La cooperativa continuà oferint els servicis de la trilladora i de fumigació de tarongers, i s'encarregarà de la compra-venda de totes les collites dels socis, com la del **cacau, cebes, creïlles, dacs, fesols, i taronges**, principalment. Així mateix, comprarà productes per al consum dels socis, com les creïlles que l'any 1937 comprarà als socis productors a 7 ptes. @ i les posarà a la venda als socis a 7'50 ptes. @ per al consum o per a llavor, mentre que les vendrà de 7'50 a 9 ptes. per al comerç en general.

La **Secció d'Exportació de la Taronja**, existent des de 1933, es va impulsar notablement, seguint indicacions superiors, *"...por la gran necesidad que hay de trabajar para dar jornales a los obreros y obreras, vender la naranja para poder el verano próximo cultivar los huertos y al mismo tiempo procurarles divisas al Gobierno, tan*

SOU DIARI DELS TREBALLADORS DE LA COOPERATIVA (PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVICIS)

	1936	1937 juliol	1937 agost	1938 Març	1938 Novembre
Vicente Barrios, comptable	9'75 ptes	11 ptes.	14 ptes.	20 ptes.	30 ptes.
Vicente Osca, comptable	9'50 ptes.	11 ptes. i casa			
Vicente Rosell, magatzem	8 ptes. i casa	10 ptes. i casa	13 ptes.	17 ptes.	24 ptes.
Bautista Canut Marqués, secretari		10 ptes.		17 ptes.	24 ptes.
Enrique Roig				15 ptes.	
Encarregat del sequer			12 ptes.		

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

Visita dels majors al nou magatzem de comercialització (1966).

necesarias en estos momentos". En efecte, les taronges aportaren molts diners a la República, en forma de divises, per això les autoritats crearen el CLUEA (*Consell Llevantí Unificat d'Exportació Agrícola*), organisme per controlar les exportacions de taronja. A més, en cada localitat es crearen els CLUEF (*Comités Locals d'Exportació de Fruits*), que integrats per representants dels sindicats UGT i CNT, s'encarregaven de la confecció de tota la taronja del poble.

Per la documentació conservada, procedent de l'Arxiu de la Presidència del Govern, el 24 de març de 1938 es va inscriure amb el nom de *Cooperativa Agrícola la Senyera de Guadassuar*, però no tenim

més documentació. En el territori valencià tant la UGT com la CNT (la primera amb més convicció que la segona) es plantejaren la necessitat de respectar la xicoteta i mitjana propietat agrària, com a model valencià de solidarització agrària. Però a Guadassuar, ens diuen els historiadors, es va instaurar un **comunisme de guerra**. A Pedralba, Bugarra, Villena, Alfara de l'Horta, Riola, Llombai, l'Alcora, Burjassot, Bètera, Guadassuar hi hagué experiències intervencionistes clarament revolucionàries. De tota manera, diuen que va prevaldre el **model cooperativista**, en el qual hi havia una secció col·lectivista i una altra d'individualista. Però, així i tot, tant les terres com tots els mitjans de producció foren intervinguts, igual que les botigues, etc.

▲
Acte d'inauguració del nou magatzem d'adobs (1954).

En trobar-se Guadassuar en zona republicana, la Junta Directiva hagué de canviar diverses vegades de components, perquè alguns dels seus membres hagueren d'incorporar-se a l'exèrcit segons avançava la guerra.

L'any 1938 hi hagué un important robatori en les dependències de la trilladora: en la nit del dia 25 a 26 de novembre furtaren una lona, una bàscula, arròs i altres cereals. L'alcalde de la població acusà del robatori a antics treballadors de la cooperativa que coneixien les instal·lacions. El president de la Cooperativa Obrera, Salvador Miravalls Pastor, presentà denúncia el dia 29 per una valor estimat de 5.550 ptes., desglossades de la següent manera:

3.000 kg d'arròs en corfa,
valorat en 3.750 ptes.

400 kg de cacau, valorat en 700 ptes.

150 kg de dacsa, valorada en 150 ptes.

207 kg de blat, valorat en 155 ptes.

Una màquina per desgranar la dacsa,
valorada en 500 ptes.

Una lona per a fumigar tarongers,
valorada en 250 ptes.

“ va prevaldre el model cooperativista, en el qual hi havia una secció col·lectivista i una altra d'individualista. ”

En conclusió, Guadassuar visqué una etapa molt convulsa, dins d'una guerra que en el seu interior vivia una revolució, que va ser diferent en cada localitat, i que patiren tots.

LA REUNIFICACIÓ POSTERIOR DE LES COOPERATIVES: EL SINDICAT AGRÍCOLA I CAIXA RURAL.

Només acabada la guerra, el 3 d'abril de 1939, les juntes directives que havien estat destituïdes el 1936 es feren càrrec de les seues entitats respectives i intentaren funcionar de nou per separat. Immediatament recuperaren els edificis confiscats, com el Catòlic, etc., i les dos parts nomenaren una comissió per a delimitar els respectius béns, integrada per Silverio Montalvá Perales, expresident del Sindicat la Vedriola, Vicente Lledó Sais, i Vicente Rosell Perales, exsecretari del Sindicat la Vedriola.

Encara que existia aquesta intenció en els dos Sindicats, en la Junta General Extraordinària celebrada el 3 de setembre de 1939, els 108 socis del Sindicat Agrícola la Vedriola acordaren fusionar-se amb l'altre Sindicat i adoptar el nom i el reglament del ***Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Guadassuar***. Així mateix, la Junta Directiva del Sindicat Agrícola i Caixa Rural veient difícil el repartiment dels béns dels dos Sindicats, prengué en compte la proposta de la Vedriola, i, amb data 25 de setembre de 1939, va fer la mateixa proposta en Junta General Extraordinària als seus socis. Igualment es va decidir modificar el nom de Sindicat pel de ***Cooperativa Agrícola i Caixa Rural***, per qüestions de nomenclatura orgànica, i adaptar el reglament de funcionament a la nova legislació.

Fins aquell moment, en què es deroga tota la legislació anterior, la legislació aplicable als sindicats i cooperatives havia sigut la següent:

- Llei de Sindicats Agrícoles de 1906
- Reial Ordre del Ministeri d'Hisenda de 1914.
- Llei de Cooperatives Agrícoles de 1938.

A causa de les seqüeles de la guerra, la nova etapa de la Cooperativa es va presentar plena de dificultats. El bloqueig dels comptes bancaris, que ascendien a **845.024'41 ptes.**, era un problema tan important que, segurament, és el motiu pel qual continuaren fusionades les dos entitats. Per això, l'any 1940 acordaren que no celebrarien cap Junta General fins que no es desbloquejara el tema dels diners. De fet, l'any 1941 només aconseguiren desbloquejar 252.882'45 ptes. després de múltiples gestions a Madrid.

La Junta provisional es renovà en 1942 i es designaren els següents càrrecs: President: Joaquín Ibiza Ribes; vicepresident: Silverio Montalvá Perales; tresorer: Vicente Lledó Sais; secretari: Vicente Barrios Añó; vocals: Vicente Osca Añó, Vicente Alonso Gil, Paulino Montalvá Alonso i José Alonso Perales. A continuació hagueren de decidir sobre el capital disponible, perquè encara que en la Caixa d'Estalvis tenien 834.712'85 ptes., solament disposaven en efectiu d'unes 270.000 ptes., per això hagueren de limitar la disponibilitat dels socis de manera temporal:

Socis d'una pesseta a 250 ptes: 100% de disponibilitat.

Socis de 251 a 500 ptes.: 60%

Socis de 501 a 1.000 ptes.: 40%

Socis de 1.001 en avant: 25%

Antic edifici de la Vedriola que es va assolar per ampliar el carrer Quevedo.

El desenvolupament normal de la nova Cooperativa, però, no s'aconseguirà fins al 1946, quan es pogué realitzar la primera Junta General, presidida per Joaquín Cleries Roig, en la qual es donà compte de l'aprovació del nou reglament de la **Cooperativa Agrícola del S. Crist de la Penya de Guadassuar** per part del Ministeri de Treball, núm. 1.869, que va estar en vigor amb successives modificacions parcials

fins al 1985. Els estatuts inicials del Sindicat Agrícola i Caixa Rural hagueren d'adaptar-se a les Lleis i Reglaments de Cooperació, en especial a la nova **Llei de Cooperatives de 1942** i reglaments addicionals, amb les modificacions de l'any 1944.

En aquest període de postguerra, d'autarquia i intervencionisme entre 1939 i 1960, els principals fets que visqué la cooperativa foren:

1) Renovació de les instal·lacions, començant pel Saló Recreatiu (perxes, renovació mostrador...), que incorpora un billar, "*joc honest*", una màquina de café exprés i una màquina per fabricar aigua seltz (1942).

2) Aprovació, en l'any 1942, de dos grups en la **Secció d'Exportació de Taronja**:

- a) Grup 1, socis exportadors des de 1933.
- b) Grup 2, socis de l'actual temporada.

3) Com a signe de normalitat, l'admissió de **diners en efectiu en la Caixa** a partir de 1945, activitat suspesa des de 1942.

4) L'aprovació dels nous **Reglaments de Règim Interior de les Seccions de Préstecs, Caixa d'Estalvis, Compra-venda de productes, Casa Social i Exportació de Taronges** en l'any 1947.

5) L'adquisició dels terrenys per a la construcció d'un **nou magatzem d'adobs i guanos en la partida del Braçal Nou**, que confrontaven amb els sequers existents, l'any 1953.

6) A la mort del secretari del Consell Rector i Administrador de la Cooperativa, **Vicente Barrios Añó**, el 12 d'abril de 1957, la incorporació a les tasques d'administració del seu fill, **Vicente Barrios Rosell**, advocat, resident aleshores a Saragossa, a partir de l'1 de maig. En aquell mateix any s'adquirí la primera màquina calculadora manual per a les oficines, i es renovà el motor i el transformador de la trilladora.

7) La compra el primer tanc de polvoritzar amb una capacitat de 400 litres l'any 1958.

8) L'adquisició per la Cooperativa dels primers tractors per al servei dels socis, l'any 1959.

▲
Exposició Agrícola al nou magatzem de comercialització.

Aquest període de marxa lenta finalitza l'any 1959, en què després d'una eixida massiva de fondos de la Caixa Rural, s'arribà a una suspensió de préstecs i acusacions de mala gestió entre els membres de la Junta Directiva, cosa que provocà una greu crisi interna i la dimissió de tota la Junta Rectora. En l'Assemblea General, celebrada en gener de 1960, s'elegí com a President de la Cooperativa a **Vicente Barrios Rosell**.

Aquest nomenament va tancar una etapa en la qual havia tingut lloc la incorporació a la **UTECA** (Unió Territorial de Cooperatives del Camp de València) i a la **Caixa Rural Nacional**, com a membre fundador, tot superant la xifra de 1.300 socis.

“ **L'ADQUISICIÓ PER LA COOPERATIVA DELS PRIMERS TRACTORS PER AL SERVEI DELS SOCIS, L'ANY 1959** ”

▲ Els tractors estalviaren temps i mà d'obra als llauradors valencians.

LA NECESSITAT DE CRÈDITS I L'ESCASSESA DE GUANOS.

Una vegada reiniciada l'activitat de la cooperativa, s'intentà reactivar la **concessió de crèdits**, però l'any 1942 a causa de la falta de capital líquid (diners blocats en els bancs d'Algemesí) hagueren de suspendre l'activitat creditícia.

La cooperativa comptava amb el mateix **equip de comptables** de sempre, integrat per Vicente Barrios Añó i Vicente Osa Alós, que l'any 1942 passaren a cobrar un sou de 575 ptes.

I, en efecte, només es va poder reunir suficient capital en efectiu, la cooperativa reinicià l'any 1947 la concessió de crèdits, que de manera rapidíssima es multiplicaren. Foren anys de molta necessitat com es pot comprovar, de treball i d'estalvi per poder continuar endavant. Per això, molta gent hagué de recórrer al crèdit, que sempre es concedí amb dos fiances i avals com a mínim, tot denegant-se'n alguns. La cooperativa, per tant, va desenvolupar una important funció social, al mateix temps que feia negoci: els seus socis trobaven una entitat que els ajudava, encara que fóra amb unes quantitats aparentment reduïdes (de 500 ptes. fins a un límit de 10.000 ptes, en èpoques de crisi). Com a mostra del capital concedit podem observar el quadre següent:

TOTAL DELS PRÉSTECES CONCEDITS ALS SOCIS PER LA CAIXA RURAL (PTES.)

1947	154.500	1951	1.943.050	1955	2.310.000
1948	313.103	1952	2.935.400	1956	2.970.100
1949	620.750	1953	5.700.900	1957 (part)	1.900.250
1950	1.294.850	1954	2.570.750		

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

Pel que fa a l'estalvi, a partir de 1948 es pagava un 3% d'interessos per les llibretes d'estalvi. Per altra banda, la cooperativa treballarà principalment amb les sucursals d'Alzira, perquè les comunicacions són millors. Concretament amb el *Banco Español de Crédito*, el *Banco Hispano-Americano* i el *Banco de València*. També tenien obert un compte en el *Banco Rural de Madrid*, sucursal de València. En alguns moments invertiren en deute públic o obligacions, com en el cas de l'adquisició de 50 obligacions del 500 ptes. de la *Sociedad Cristalería Española S.A.*, que ofería uns interessos del 6% i una rendibilitat

del 4'47%, llevats impostos, l'any 1948.

L'any 1951 invertiren 500.000 ptes. en Bons de l'Estat al 4% d'interessos i un altres dos milions de pessetes en deute públic de l'estat al 4%, lliure d'impostos, ja que la cooperativa tenia quasi quatre milions en dipòsits. L'any 1956 invertiren 300.000 ptes. en accions de Volta S.A., amb un interés líquid del 5'23%.

L'any 1955 la revista de Madrid *Cooperación* va publicar un reportatge sobre la importància de les cooperatives i les caixes de crèdit de la província de València, entre les quals les més importants eren les d'Algemesí,

Càrrega de sacs de dacsa en la trilladora.

Càrrega d'un camió amb caixes de taronja de la cooperativa.

Carcaixent, Guadassuar... Però, es diu, que la més important era la de Guadassuar, si tenim en compte els seus habitants, i per les imposicions efectuades en les llibretes i els préstecs concedits. De fet la **Caixa Rural de Guadassuar** va ser un dels socis fundadors de la **Caixa Rural Nacional**, l'any 1957, de la qual formarien part totes les cooperatives espanyoles.

Pel que a l'**obra social**, durant la dècada dels 50, la cooperativa cada any destinava unes 4.000 ptes. del fons social per a obres de caritat, normalment a través de

les Conferències de Sant Vicent de Paül de la parròquia de Guadassuar (1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1959...). Calia, però, sol·licitar autorització a la superioritat, que ho controlava tot, igual que el nomenament dels membres de les juntes rectores, per disposar del fons social. També farà alguns donatius per a la reconstrucció de l'església de Guadassuar (1946, 1947, 1951), reconstrucció de l'altar del Crist de la Penya (1950), als fusters de Sant Vicent per a les noves andes (1950), festa de Sant Vicent (1956) i a altres festes del poble, o col·laborarà amb altres sol·licituds de fora: per a la construcció del Seminari

Acte d'inauguració del nou magatzem d'adobs (1954).

“ DURANT La dècada dels 50, La cooperativa cada any destinava unes 4.000 ptes. del fons social per a obres de caritat ”

Metropolità (1947), per a la Mare de Déu dels Desemparats (1948), per a la construcció de l'Hospital General de València (1948), per a una llavadora per a les Germanetes dels Pobres d'Alzira (1957), per a les víctimes d'Hongria (1957), per a beques en el seminari (1957), etc.

Quant als **adobs**, passà una cosa pareguda: al principi, solament es servien algunes quantitats assignades per la superioritat, depenent de les importacions realitzades. Era molt problemàtica la seua adquisició per falta de divises, per la limitació durant la II Guerra Mundial, etc. Cal recordar que estem en l'època de l'autarquia i d'intervenció de tota l'economia espanyola. Les juntes mostraran preocupació per la falta d'adobs i pels preus dels productes, justament en anys de gelades fortíssimes de 1954 i 1956. En l'any 1947 decidiren comprar el que es poguera de superfosfat de calç, sulfat de ferro i cianur de sodi "*porque son materiales que no se compran fácilmente cuando se quiere en estos tiempos*".

Durant el període hagueren de construir l'any 1954 el nou **magatzem de guanos** perquè el que existia, conegut com la Vedriola, del carrer d'Alzira havia de desocupar-se per tal d'ampliar el carrer Quevedo. El nou magatzem es construirà en la partida del Braçal Nou, després de comprar dos camps en la confluència del carrer Colom i Camí del Barranc o de la Marjal. El projecte s'encarregà a l'aparellador de l'ajuntament José Nácher. Tindria 18 metres d'ample, 60 metres de llarg, amb una altura proporcionada a l'ample i llarg i dos portes grans per entrar i eixir camions.

Pel que fa als materials comprats per als socis, les notícies són escasses. L'any 1949 el preu del superfosfat de calç s'estableix en 55 pts. els 100 kg, en magatzem i sense envàs. També sabem que els productes es repartien per contingents entre les cooperatives, com el cianur de sodi per a les fumigacions dels tarongers.

Terrenys dedicats a l'assecat de la dacsa.

L'any 1950, segons una circular rebuda, els va tocar un repartiment de 6 ½ kg de nitrat de sosa per fanecada per a tarongers, i els prometien altres 21 kg de superfosfat d'amoníac per fanecada, també per als tarongers. Per tot això, fins i tot també hagueren de recórrer a l'ús d'adobs orgànics i de colomina, que l'any 1951 es venia a 75 ptes. els primers i la palomina a 70 ptes.

L'any 1951, a més, patiren la plaga de *l'escarabat de la creïlla* i hauran de buscar insecticides per a exterminar-lo. L'insecticida de la casa Oriol es va vendre a 6'75 ptes, mentre que el lloguer de les màquines de polvoritzar s'establí en 15 ptes. diàries per màquina.

A partir de 1953 ja poden elaborar fórmules d'adob confeccionat, aplicant la mescla de 400 kg de superfosfat d'amoníac, 500 kg de superfosfat de calç 16%, i 100 kg de

superfosfat de potassa. El preu es fixaria d'acord amb el cost dels materials i els jornals de la confecció. Intentaren, a més, comprar 5.000 kg de cianur de sodi per a la fumigació de l'estiu. Per altra banda, la UTECO els va oferir a les cooperatives sulfat d'amoníac de la fàbrica Sefanitro SA i la cooperativa encarregà 40.000 kg., però fins l'any 1955 no arribà el vapor al port de València de la UTECO. El preu de compra va ser de 273 ptes el 100 kg i es vendria al mateix preu.

Així mateix, aquell any 1955 decidiren comprar els 104.040 kg de sulfat d'amoníac que l'empresa CIMA tenia dipositats en el magatzem de la cooperativa al preu de 255 ptes. els 99 kg. I decidiren comprar cianur de sodi a la casa Urzamón SA, que el portaria d'Anglaterra, però com no va arribar el cianur anglès compraren a la casa CROSS 1000 kg.

L'any 1956 el sulfat d'amoniac es posà a la venda a 260 ptes els 100 kg, net i brut, i a 273 ptes els 100 kg amb envàs. La casa Marcos diposità botelles en la cooperativa per vendre als socis per tal de matar l'insecte *Ceratitis Capitata* o mosca del Mediterrani, i n'acabaren comprant 8.000. Aquell mateix any, però, foren denunciats per la inspecció perquè en el magatzem de guanos els materials fertilitzants i el sulfat d'amoniac devien estar envasats, no amuntonats, i amb les etiquetes corresponents sobre la graduació de la seua composició. La multa del Servei Agronòmic de 500 ptes. va ser rebaixada a 100 ptes. per les gestions de la UTECO.

L'any 1957 continuaren els problemes, per les dificultats del mercat d'adobs, per això intentaran adquirir 100 tones de sulfat d'amoniac a través de la Germandat de Llaureadors i Ramaders de Guadassuar.

En resum, fins l'obertura econòmica del règim i l'expansió de l'economia espanyola als anys seixanta, les condicions del vida de la major part de la societat espanyola foren molt difícils i, en especial, per a la gent del camp.

“ Els exportadors hauran d'enfrontar-se a importants problemes en el transport marítim, principal mitjà de transport de les taronges, dedicat ara a l'activitat bèl·lica ”

LA PRODUCCIÓ AGRÍCOLA: CEREALS, TARONGES, ETC.

Els temps posteriors a la guerra són d'escassetat, de fam i d'autoabastiment, però calia comercialitzar els pocs excedents per generar ingressos a les famílies i a la cooperativa. Continuen, per tant, cultivant *l'arròs, la dacsa, els fesols, les xufes, les creïlles, la civada...* i les *taronges*, que patiran en aquests anys unes de les gelades més impressionants (1954 i 1956) i altres fenòmens meteorològics com inundacions (1965) i vendavals (1959).

L'exportació de taronges, que durant l'època republicana havia generat importants divises, es ressentirà en gran mesura per l'inici de la II Guerra Mundial. Espanya, a més, viu una etapa d'autarquia i de total intervencionisme en totes les activitats econòmiques, que frena qualsevol empresa econòmica. I, a tot això, els exportadors hauran d'enfrontar-se a importants problemes en el transport marítim, principal mitjà de transport de les taronges, dedicat ara a l'activitat bèl·lica; l'escassa transformació de la xarxa ferroviària i la falta de carbó per poder circular.

Per altra banda, com ja hem dit, el camp valencià no pot comptar amb els adobs nitrogenats d'importació, necessaris per a la producció de cítrics, per la qual cosa gran part de les terres es reorientaran, en una primera etapa, cap a la producció de productes de primera necessitat per pal·liar la fam.

Passant ja al cas de Guadassuar, la cooperativa va proporcionar als seus socis els adobs tan importants per augmentar la productibilitat, quan va poder; el crèdit que necessitaven, segons la disponibilitat dels recursos, i les instal·lacions de la trilladora per poder donar eixida a les seues collites.

PREUS DE LA TRILLA DEL BLAT (PTES./100 KG)

1942	10 ptes. o 7 kg en espècie	1948	80 ---- 15 civada	1952	15	1956	15
---	---	1949	27	1953	15	1955	15
1946	5 sense palla / 7 sense tallar	1950	12	1954	15	1956	15
1947	20	1951	15	1955	15	1957	5

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

Naturalment la cooperativa cobrarà pels seus servicis: dret de trilla del blat, de l'arròs, de l'ús del sequer per als cereals, els fesols, etc. I, a la vegada, quan no podien pagar en diners, acumulava gènere en espècie per vendre posteriorment al millor postor. També s'exigia al soci que el blat que es portara a la trilladora estiguera en bones condicions i que cap soci deixara cap collita als sequers sense permís. Hi haurà tanta activitat als sequers que l'any 1957 caldrà establir dos torns de la trilla del blat.

En els quadres següents tenim les dades resumida la informació sobre els preus de trilla que cobrava la cooperativa, a través dels seus encarregats. L'any 1942 hi havia

dos encarregats del magatzem de guanos, dels equips i de la trilladora, Heliodoro Añó i Desiderio Montalvá Osca, amb un sou de 460 ptes. mensuals.

En realitat eren dos collites que es continuaven, perquè la temporada del blat començava al maig i finalitzava al mes de juny, i la de l'arròs començava a partir d'agost i finalitzava entre el mes de setembre i novembre. Al mateix temps que l'arròs, als sequers de la trilladora entraven també les collites de dacsa, faves i fesols. A partir de novembre venia la collita de les xufes, que l'any 1948 pagaven 4 ptes/100 kg de netejar en els llavaners i assecar.

PREUS DE LA TRILLA DE L'ARRÒS (PTES./100 KG)

1946	5	1949	6	1952	5	1955	4 / 2 (si també el sequen)
1947	6	1950	6	1953	5	1956	5/ 4 (sense assecar)
1948	5	1951	6	1954	5	1957	5

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

▲ Treballs d'assecat del gra als sequers.

En els primers anys, a més, calgué contractar algun guarda nocturn per vigilar el blat o altres productes dels sequers (cacau, dacs...) a causa dels robatoris que s'hi produïen, com en l'any 1942, 1946, 1949 (80 kg de fesols) o 1950 (sacs de cacau).

Així mateix tota la activitat de la trilladora generava jornals a molts treballadors: allí treballaven obrers, capatassos i maquinistes. L'any 1947 els primers cobraven 30 ptes. diàries i la resta, 35. Els altres treballadors cobrarien segons es pagaven a la plaça del poble. El personal de la trilladora estava assegurat contra accidents, igual que totes les instal·lacions ho estaven contra incendis (trilladora, casa, aparells elèctrics, etc.), que alguna vegada es van produir (1950). No tenim estadístiques de la producció, però l'any 1949 que contractaren una segona trilladora externa, de Villalba, va trillar 114.680 kg de blat. Les úniques xifres que tenim són

d'uns quants anys, de la campanya de 1950 en què trillaren 858.725 kg de blat, i de la de 1952, 289.835 kg. Per a l'any 1952, en canvi, esperaven trillar 805.830 kg.

La palla, tant del blat com de l'arròs, suposaven una font d'ingressos que després s'aplicava a reduir els costos de la trilladora, per això la cooperativa exigia que la palla quedara en mans seues. Cada any, una vegada seca, s'acumulava la palla en pallers, que també anomenen *alimares*, per conservar-la millor i vendre-la. Normalment la resta la cedien als socis per a pinsos o per fer el llit de les cavalleries. Als quadres següents hem reunit la informació disponible.

PREUS DE LA VENDA DE LA PALLA DE BLAT (PTES./100 KG) I COMPRADORS

1945	30.310 Casildo Soler Cabanes de Manuel	1948	Casildo Soler Cabanes de Manuel ----- Solta per al poble: 3 dies per als socis, després veïns	1951	14.000 Vicente Canut Torres de Catarroja	1955	Emilio Canet Gómez
1946	15.000 Luis Bonafé Escoms de València	1949	100 i 75 la tona Luis Bonafé i Salvador Morillo, segons qualitat, a retirar abans nova campanya	1952	14.000 Emilio Canet Garcés de València ----- 4.000 Palla solta	1956	160 ptes la tona José Albert Mocholí de Catarroja
1947	25.000 José Ramos Gallo d'Alginet	1950	Emilio Canet Garcés de València	1953	37.500 Emilio Canet Garcés de València	1957	---
1948	Casildo Soler Cabanes de Manuel	1951	14.000 Emilio Canet Garcés de València	1954	---		

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

Els compradors solien pagar entregant una quantitat en efectiu i la resta amb dos o tres lletres de canvi, a pagar en mesos successius.

PREUS DE LA VENDA DE LA PALLA D'ARRÒS (PTES./100 KG) I COMPRADORS

1946	Repartiment entre els socis a preu mòdic	1949	---	1952	38.000 Vicente Canut Torres de Catarroja	1955	---
1947	Meitat socis / meitat per a venda + solta 5.500	1950	17.500 José Carbajosa Diago de València	1953	32.000 Emilio Canet Garcés de València	1956	50.000 José Albert Mocholí de Catarroja
1948	13.000 José Carbajosa Diago de València	1951	30.000 José Carbajosa Diago de València	1954	42.500 José Albert Mocholí de Catarroja	1957	Preu estimat 80.000

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

Pel que fa a la taronja, tenim molt poques notícies ja que la **Secció Exportadora de Taronjes** funcionava quasi d'una manera autònoma, per això es coneixia com la **Companyia**. De l'any 1947 tenim l'autorització per poder treballar el I Grup d'Exportació (els socis més antics productors de taronges) en la campanya 1947-1948, igual que en anys anteriors. També sabem que al final del període, en 1959, una nova malaltia atacava el tarongers de la Ribera: **la tristesa**.

En definitiva, la cooperativa hagué d'ampliar les instal·lacions de la trilladora i dels sequers perquè l'ús cada vegada era més intensiu. Per exemple, hagueren de reomplir algunes basses existents amb terra (sobrant de la Gran Via) per tindre més sequers (1947), construir parets al voltant de la trilladora i de les séquies per evitar entrada d'aigua en els camps veïns o en la bassa de la cooperativa (1947, 1952, 1955, 1957), indemnitzar els propietaris dels camps afectats (1949, 1950) i també comprar més terra per afegir als sequers (1949, 1953), etc. Igualment hagué de prendre mesures per tal d'evitar discussions entre els socis que ocupaven més espai del que els tocava, decidiren pintar ratlles en terra per marcar cada tros (1953).

Pel que fa a les llavors que comercialitzaven, només tenim notícies de **la dacsa**: L'any 1953 la UTECO oferí *llavor de dacsa híbrida* a la cooperativa, que encarregà 100 kg de dacsa híbrida blanca, 100 kg de dacsa híbrida groga i altres 400 kg de dacsa híbrida groga (del mig), tota de cicle mig, per vendre als seus socis. Un cas curiós és el de la queixa davant la Casa Agrofé S.A. que els havia venut dacsa l'any 1956 que no va eixir. I pel que fa als preus de la llavor, només sabem que l'any 1957 la dacsa híbrida es venia a 12'25 ptes/kg, sense afegir-li el benefici empresarial.

Una altra qüestió va ser la del manteniment de les instal·lacions i de les màquines, apartat en el qual s'invertiren diverses quantitats en la compra de maquinària, motors,

transformadors, carrets per transportar els cereals als sequers, etc. A més hagueren de renovar la instal·lació elèctrica de la trilladora que no tenia suficient resistència (1955). Segons ens conten l'any 1955, havien sembrat molta dacsa i les màquines desgranadores havien treballat de 10 a 14 hores diàries amb força motriu, amb perill de cremar-se. Entre les màquines més importants podem citar-ne algunes:

- Una seleccionadora de cereals per a llavors, en especial del blat, comprada a la Casa Moñós S.A. de Barcelona, per 12.500 ptes., que amb un motor elèctric llogaven a 10 ptes/100 kg. (1948).

- Un tambor picador de la palla del blat per a la trilladora amb un contrapicador de 6 barres, per adaptar a la trilladora, per 14.850 ptes, comprada a la Casa Hijo de Domingo Gómez de València, amb les corrioies, corretges corresponents i muntatge, etc. (1950).

- Nova màquina desgranadora de dacsa de la Casa Mil Guelnos S.A. de Madrid, per un preu de 70.000 ptes, marca "*Minniapolis Moline*" (1957).

Poc a poc, segons s'impose la producció citrícola en la dècada dels seixanta, les activitats de la trilladora aniran reduint-se per acabar desapareixent. Una vegada es supere el període més difícil i les taronges s'imposen com a conreu predominant al terme, desapareixen les altres collites, començant per l'arròs, les xufes... i la dacsa, simplement perquè el preu no compensava les despeses de producció i de mà d'obra.

4

L'expansió de ls anys 60

LA PRESIDÈNCIA
DE VICENTE BARRIOS ROSELL

▲
Acte d'inauguració de les noves oficines de la cooperativa i de la Caixa Rural (1967).

L'expansió deLS anys 60

LA PRESIDÈNCIA DE VICENTE BARRIOS ROSELL
(1960-1983)

Al llarg del període en què Vicente Barrios Rosell dirigí la Cooperativa, es produí la gran expansió de totes les àrees i servicis adreçats als socis, tot superant les diverses dificultats amb les quals s'enfrontà. L'expansió econòmica que experimentà el país al llarg de la dècada dels seixanta i setanta també es notà en la Cooperativa.

Però els inicis de la seua gestió foren molt difícils. La desaparició en 1957 de **Vicente Barrios Añó**, secretari-comptable de la cooperativa durant més de 40 anys, s'hi va deixar sentir considerablement. Aquell mateix any s'incorporà a l'àrea administrativa de la cooperativa Vicente Barrios Rosell, fill de l'anterior, però durant els anys 1958 i 1959 es produí una forta crisi de confiança, que provocà una eixida massiva de fons de la Caixa Rural. Davant d'aquesta situació s'arribà a la suspensió de la concessió de préstecs i a l'acusació de mala gestió dels responsables de

la cooperativa, cosa que provocà la dimissió de tota la Junta Rectora. Fins i tot, en una Junta General hagué d'intervindre el consiliari de l'entitat, el rector Salvador Cotanda Mateu, per manifestar la seua confiança en la cooperativa i per comunicar que havia obert dos comptes en la Caixa, un a nom propi i altre a nom de la parròquia.

Tot s'acabà en l'Assemblea General celebrada en gener de 1960 quan s'elegí com a President de la Cooperativa a **Vicente Barrios Rosell**. A partir de la seua entrada començaren tot un conjunt d'actuacions per exportar la imatge de la cooperativa dins i fora del poble. Durant la seua presidència, marcada per la seua personalitat, es renovà completament la cooperativa, en tots els sentits, tant en instal·lacions, com en personal, etc. Impulsà uns ambiciosos **Plans de Desenrotllament Econòmic i Social**, a l'estil dels plans econòmics impulsats pels governs tecnòcrates

Vicente Barrios Rosell

de l'estat, on es materialitzaven les obres a realitzar i els recursos a invertir. Un dels grans projectes aconseguits va ser la construcció de **12 Grups de Vivendes de Protecció Oficial**, que permeteren a molts guadassuarencs tindre una casa pròpia amb l'ajuda dels préstecs concedits per la mateixa cooperativa.

La nova presidència es notà ja l'any 1960, quan impulsà un programa radiofònic, "**Cooperativismo valenciano**", dirigit per ell i dedicat a l'agricultura valenciana. També, a petició d'un gran nombre de socis, facilità la creació d'una **Secció Vaquera**, per recollir la llet dels ramaders associats, però que no tingué l'èxit esperat.

L'any 1961 es van celebrar les **Noces d'Or de la Cooperativa**, amb tota classe d'actes: actuacions musicals, competicions esportives,

Interior del Catòlic (anys 70)

▲ Acte d'inauguració del nou magatzem de comercialització (1966).

el *I Concurs Periodístic sobre Cooperació*, publicitat en la major part de la premsa espanyola, amb un premi únic de 3.000 ptes., i la celebració dels *I Jocs Florals Cooperatius*. Fins i tot, es va nomenar una reina, la senyoreta Encarna Montalvà Sais. Finalment es va inaugurar oficialment el nou **magatzem de guanós**, acte que inclogué un dinar de germanat entre convidats i socis.

A l'any 1963 es va incorporar a les oficines de la cooperativa com a auxiliar administratiu **Salvador Colomer Añó**, gran col·laborador i home de confiança del president.

El 1965 hi ha un canvi de la denominació de la cooperativa, en aplicació de les noves normatives, que va passar a anomenar-se **Cooperativa Agrícola i Caixa Rural del Santíssim Crist de la Penya**, amb la separació

de la comptabilitat de la secció de crèdit i la de les altres seccions de la cooperativa. S'actualitzarà el **Reglament de Règim Interior** per a la **Secció de Comercialització i defensa dels tarongers i altres fruits i productes hortícoles**, i s'aprovarà el **I Pla de Desenrotllament Econòmic i Social de la Cooperativa**, que incloïa els projectes de construcció d'un gran magatzem de comercialització, un nou edifici d'oficines i l'ampliació i condicionament del Saló de Recreació.

L'any 1967 la Cooperativa va rebre la medalla commemorativa del XXV aniversari de la fundació de la Unió Nacional de Cooperatives del Camp. En 1968, en agraïment a l'antic secretari Vicente Barrios Añó, se li dedicarà el carrer del nou Grup de Vivendes del Molinet.

Grup de Vivendes del Molinet, am la mola del molí (1968)

De nou, l'any 1971 s'impulsa un ***II Pla de Desenrotllament Econòmic i Social de la Cooperativa***, que integrava tot un seguit pla d'actuacions: l'ampliació del magatzem de comercialització, amb la mecanització i construcció de cambres de coloració i refrigeració; la construcció de nous grups de vivendes; la renovació i l'ampliació del parc de vehicles; la construcció d'un nou magatzem per a la maquinària agrícola; la proposta de creació d'una indústria agrícola i, finalment, l'organització de diversos cicles de cursets i conferències destinats a al formació dels socis.

El 1975 es va regalar una ambulància al poble de Guadassuar, a través de l'Ajuntament. També es produeix l'ingrés en **ANECOOP Cooperativa de Segon Grau**, per a la comercialització de productes hortofructícoles.

A partir de 1976 es torna a vendre als socis, igual que es feia en els orígens de les cooperatives quan existia una Secció de Consum, oli, arròs, vi, torrons i altres productes de cooperatives amb motiu del Nadal.

Durant l'any 1980 i successius són adquirits per la Cooperativa diversos camps, en la partida del Braçal Nou, per a la construcció del *poliesportiu i piscines municipals*, amb la finalitat de cedir-los posteriorment a l'Ajuntament, mitjançant la concessió per la Caixa Rural de diversos préstecs per un import superior als 30 milions de pessetes.

El 17 de març de 1983, en finalitzar una Assemblea General en la Secció de Comercialització, es produí la indisposició i sobtada mort del president **Vicente Barrios Rosell**, alcalde també de Guadassuar des de 1979, el qual durant 23 anys havia dirigit amb gran encert els destins de la Cooperativa i havia aconseguit per a la Caixa Rural un passiu de prop de 400 milions de pessetes. **José Ibiza Jornet** va ser nomenat President en funcions pel Consell Rector, mentre que **Salvador Colomer Año** fou nomenat Director Gerent i Cap de personal de totes les seccions de la Cooperativa.

En l'Assemblea General Ordinària, de l'1 de maig de 1983, fou ratificat el nomenament de Director Gerent en la persona de **Salvador Colomer** i s'elegí com a President a **Joaquín Año Osca**.

“ EL 17 DE MARÇ DE 1983 ES PRODUÍ LA MORT DE VICENTE BARRIOS ROSELL, ALCALDE TAMBÉ DE GUADASSUAR DES DE 1979, EL QUAL DURANT 23 ANYS HAVIA DIRIGIT AMB GRAN ENCERT ELS DESTINS DE LA COOPERATIVA ”

▲ Es va regalar una ambulància al poble de Guadassuar, a través de l'Ajuntament (1975).

▲ Acte d'inauguració del Grup de Vivendes de la Plaça dels Caputxins (1975).

Instal·lacions de la cooperativa.

LA RENOVACIÓ DE L'AGRICULTURA: LA PRODUCCIÓ TARONGERA D'EXPORTACIÓ.

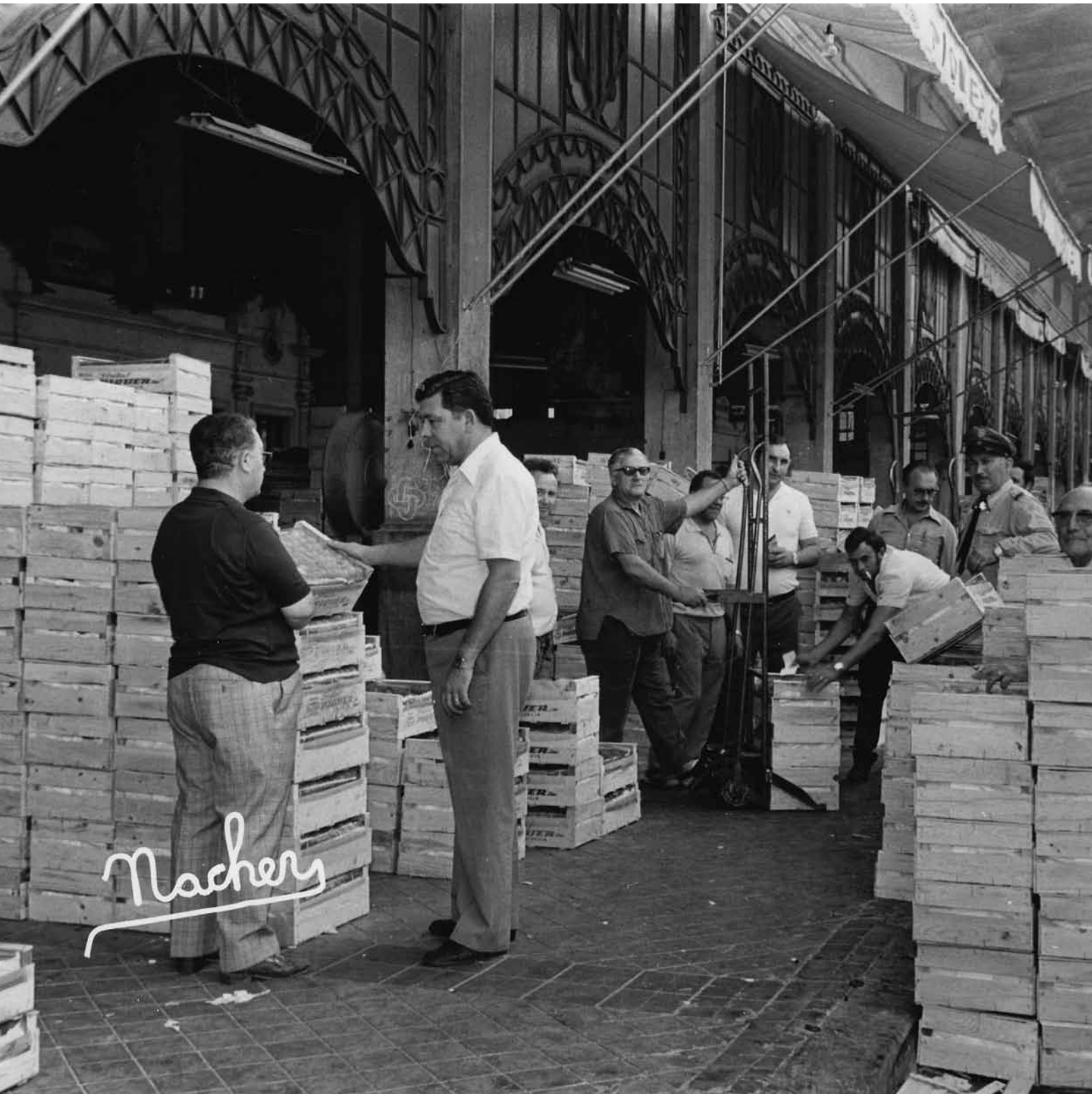
Encara que continuaren les produccions tradicionals, com el blat, l'arròs, la dacsà, etc., en aquest període s'imposarà el conreu de la taronja com a collita principal. Encara trobem alguna referència a la venda de la palla de l'arròs (Boronat de l'Alcúdia, 1966, etc.). Les altres collites acabaren desapareixent lentament. Com a referència tenim aquestes últimes citacions:

Pel que fa al blat, l'any 1963 pactaren amb la Cooperativa Mare de Déu de l'Oreto, de l'Alcúdia, per tal que els socis pogueren trillar en les seues instal·lacions, ja que la collita era molt baixa i no era rendible posar en marxa la trilladora de Guadassuar.

Pel que fa a l'arròs, l'any 1968 pactaren de nou amb la Cooperativa de l'Alcúdia, perquè els socis que encara cultivaven arròs pogueren portar-lo també.

Als anys 80, les terres de regadiu comprenien 1.372 hectàrees de tarongers, 518 de terra camps i 237 ha de fruitals, que totalitzaven un conjunt de 2.127 hectàrees. De secà, comptabilitzem 371 ha de conreus de secà, 475 de superfície no agrícola i 550 ha de muntanya. Per tant, la superfície de terres de terme ascendia a unes 3.523 hectàrees.

La propietat de les terres, però, no era tota de gent de Guadassuar, perquè més de dos tercers parts eren de forasters. (Alcúdia, Algemesí, Alberic, Carlet, Massalavés...). Principalment, els propietaris de Guadassuar són xicotets propietaris que es dediquen personalment a les seues terres.

▲
Les cooperatives pogueren vendre taronges directament als mercats.

En els anys 80 la *collita principal de cítrics* era de *nàvel, satsuma*, i, en menor quantitat, de *navelina, clementina, blanca, cadenera*, etc. Suposava per al poble una font molt important de jornals, tant d'homes i joves (de 350 a 400 en la recol·lecció) com de dones (unes 250-300 en els magatzems). Diàriament es pagaven unes 250 a 300 mil pessetes en els treballs de tria i confecció en els magatzems, i unes 700.000 ptes. en jornals de recol·lecció; és a dir, quasi *un milió diari* es repartia entre la gent de Guadassuar..

Per altra banda, els *comerços privats* també operaven a Guadassuar i contractaven quadrilles de treballadors, tot i que les taronges es treballaven als magatzems de Sueca i Algemesí, Carlet o Alzira, Gandia o Beniarjó. Les principals empreses eren les de *Pascual Hermanos, Peiró Camaró, Montaner, Lis, Balaguer*, etc.

A Guadassuar, hi havia només tres comerços d'exportació: La *Cooperativa Agrícola i Caixa Rural Stm. Crist de la Penya*, la *Cooperativa Agrícola Sant Isidre* i el comerç *Alonso Gil*. També treballaven en la comercialització de la taronja, els *Hermanos Camarasa*, amb destí al mercat nacional (*Mercabarna*), *Higinio Gimeno*, en un menut magatzem, per al mercat interior, igual que *Francisco Oliver Boïls*.

“ els principals mitjans de transport per a l'exportació eren els camions-tràilers, els vagons de transfesa i, en menor escala, els vaixells ”

Una de les principals companyies privades més antigues de Guadassuar, dedicades a la taronja, va ser la de *Alonso i companyia*, fundada el 1928 per a 4 anys, amb una aportació inicial de 40.000 ptes., pels socis Vicente Barrios Añó (secretari-comptable del Sindicat Agrícola), Vicente Cerveró Esteve, Vicente Alonso Levanteri i Eulogio Puig Usina (secretari de l'Ajuntament). Des del primer any tingueren beneficis: 1928 (7.113'35 ptes), 1929 (3.286'91 ptes.), 1930 (4.000 ptes), 1931 (6.000 ptes). L'any 1931 compraren un solar al final del carrer del Carme per al seu magatzem, que ampliaren l'any 1932 amb un altre solar al costat. L'any 1933 decidiren prorrogar la societat per 5 anys més.

A Guadassuar, tradicionalment, els comerços compraven la majoria de la producció de taronges, però cada vegada més les seues quadrilles, amb treballadors de fora, collien els camps mentre que la gent de Guadassuar es quedava sense treballar. Per això, la cooperativa hagué de fer-se càrrec de la *comercialització col·lectiva i cooperadora*, i construí un gran magatzem l'any 1965. Igualment s'acabava d'aquesta manera amb el problema de l'especulació tan habitual per aquells anys.

Efectivament, la cooperativa agrícola havia treballat en els cítrics des de 1932 fins a 1957, però en quantitats menudes i grups reduïts, a través de la *Secció d'Exportació de Taronja* coneguda com *La Companyia*. Però, una vegada construït el magatzem, la cooperativa dirigirà les campanyes de comercialització i exportació del producte.

Descàrrega de la nova caixa forta de la Caixa Rural als Quatre Cantons (1967).

En aquella època, el total de la producció tarongera de Guadassuar oscil·lava entre els 125 i els 150 milions de pessetes, entre les dos cooperatives, i exportava taronges als mercats d'Alemanya, Anglaterra, França, Països Baixos, països nòrdics i de l'est (Rússia, Txecoslovàquia, Polònia, Hongria, etc.). Els principals mitjans de transport eren els camions-tràilers, els vagonets de *Transfesa* i, en menor escala, els vaixells, en franca desaparició a causa de la seua lentitud al costat dels camions i vagonets de tren.

Pel que fa als preus, tenim unes quantes referències que ens ajuden a entendre la poca mobilitat dels preus resultants. Quan hi havia bones perspectives, normalment hi havia problemes com la falta de sucre o l'excés de producció, mentre que altres anys incidien negativament les gelades, la imposició de contingents (1974) o problemes amb els llauradors francesos, etc. En definitiva, que sempre els preus solien ser les mateixes, o pitjors. Els preus apareixen en pessetes/arrova i, alguna vegades, en pessetes/kg.

PREUS FINALS DE LA CAMPANYA 1970-1971 (PTES/@)

1970-71	EXTRA	1ª	2º	3ª
SATSUMA	81'53	74'76	67'98	---
NAVELINA: 1ª i 2ª campanya	62'62 - ---	57'51 - 47'41	53'03 - 43'06	48'30 - ---
MANDARINA	---	56'48	51'75	---
CLEMENULES	58'78	53'80	48'94	---
CLEMENTINA	---	53'67	48'56	---
NÀVEL : 1ª i 2ª campanya	52'40 - ---	48'05 - 45'36	43'70 - 41'15	41'55 - 37'70
CADENERA	41'53	37'57	34'25	---
BLANCA (preu únic)	36'85	---	---	---
SALUSTIANA	---	39'74	36'14	---
FINETA	33'48	---	28'11	26'83

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

L'any 1970 es produí una situació insòlita, com molts socis no havien venut les taronges, es proposà fer una segona campanya tarongera. Bàsicament les raons eren dos:

1. Donar eixida a la taronja a preus raonables, evitant els abusos dels especuladors.

2. Proporcionar jornals, tant a homes com a dones, perquè segons la gent que s'apuntara es podria treballar fins a finals de febrer-març. Es va inscriure unes 65.000 tones.

PREUS FINAL DE LA CAMPANYA 1975/1976 (PTES/KG I PTES/@)

1975-76	EXTRA	1ª	2º	3ª
CLEMENTINES CLEMENULES OROVAL	13'77 - 176	12'35 - 157'80	10'92 - 139'55	9'50 - 121'40
MONREAL	7'62 - 97'38	6'83 - 87'28	6'04 - 77'19	5'26 - 67'22
SATSUMA	---	6'50 - 83'07	5'75 - 73'48	5 - 63'90
NAVELINA	---	6'43 - 82'17	5'69 - 72'71	4'95 - 63'26
SALUSTIANA	---	5'72 - 73'10	5'06 - 64'66	4'40 - 56'23
MANDARINA	---	5'60 - 71'56	4'95 - 63'26	4'31 - 55'08
NÀVEL	---	5'11 - 65'30	4'52 - 57'76	3'94 - 50'35
BLANCA	---	4'65 - 59'42	4'12 - 52'65	3'58 - 45'75
CADENERA	---	4'56 - 58'27	4'03 - 51'50	3'51 - 44'85
IMPERIAL	---	---	4'19 - 53'54	3'65 - 46'64
FINETA	----	---	4'33 - 55'33	3'77 - 48'18

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

▲
A partir de 1959 la tristesa dels tarongers apareix a la comarca de la Ribera, amb resultats catastròfics.

A partir de 1959 la **tristesa** dels tarongers apareix a la comarca de la Ribera, amb resultats catastròfics; en un primer moment pensaven que era una conseqüència de les gelades del 1956-58 i de principis del seixanta. Però no era així, segons denunciaren algunes agrupacions agràries sembla que un dels focus va ser la finca dels fills d'Oriol y Urquijo, a Rafelguaraf, a conseqüència d'una vara infectada importada d'Amèrica (actual finca dels Cañamás), i d'allí s'estengué per Pobla Llarga, Villanova de Castelló, Carcaixent, Alberic.... fins arribar al nostre poble.

Segons diuen els experts la malaltia aparegué a principis del segle XX a Àfrica i als anys 30 ja havia arribat a les plantacions d'Amèrica (Argentina, Brasil, La Florida) i, fins i tot, a Austràlia. L'any 1961 el catedràtic **José M^a del Rivero**, de l'Escola Superior d'Enginyers Agrònoms de València, en una conferència a Guadassuar, va dir als llauradors:

"Agricultores, si esto que les estoy hablando sobre la tristeza en América, lo toman en consideración y empiezan a tomar las medidas oportunas y sustituyen los pies amargos con árboles de pies tolerantes, ustedes se conservarán siempre ricos; por el contrario, si lo toman en broma, llegará un momento, y no tardarán muchos años, en que se convertirán en agricultores pobres."

La malaltia, desgraciadament, va delmar les plantacions, precisament en uns anys de poca rendibilitat. I, per si fóra poc, durant aquells anys augmentaren molts els costos de producció: augment d'adobs i fertilitzants, pujades en la recol·lecció i materials de comercialització, etc. En definitiva, que la dita **"Si la taronja va bé, tot va bé"**, va deixar de tindre sentit.

La màxima virulència al terme de Guadassuar es va deixar sentir en la dècada dels 70: en la campanya de 1972/73 la producció de taronges va ascendir a 35.000 tones; la de 1974/75 baixà a 20.000 t; la de 1976/77 s'estimà en unes 14.000 t; la de 1978 en unes 10.000 t, i, per a la campanya de 1981, la Cambra Agrària estimava que no arribarien a les 6.000 t. Evidentment, no tot va ser obra de la *tristesa*, perquè a ella es sumaren algunes gelades en temps de brotada i floració de l'arbre. Possiblement més d'un 80% de plantacions de tarongers desaparegueren.

Per tal de comprovar l'abast de la plaga, tenim algunes dades sobre els plançons subvencionats pel Ministeri d'Agricultura (50%), servits a través de la Cambra Agrícola Local:

- Anys 1979/80: 15.000 plançons.

- Anys 1980/81: 45.000 plançons.

- Anys 1981/82: 25.000 plançons

Tot això suposà un esforç econòmic important per als propietaris (adquisició de tarongers tolerants amb peus dolços, citrange i mandarins; replantació...), a més de la pèrdua de jornals per part de tot el personal que treballava al voltant de la recol·lecció i confecció de les taronges durant tots aquells anys.

“ UN DELS FOCUS DE LA TRISTESA VA SER LA FINCA DELS FILLS D'ORIOI Y URQUIJO, A RAFELGUARAF, A CONSEQÜÈNCIA D'UNA VARA INFECTADA IMPORTADA D'AMÈRICA ”

LA NOTABLE EXPANSIÓ DE L'ACTIVITAT CREDITÍCIA

Treballadors de les oficines.

La cooperativa, sens dubte, va ser la més important institució creditícia de la població, perquè va facilitar a molts socis, i a les seues famílies, viure més còmodament, sense angoixes. De fet, foren moltíssims els beneficiaris, perquè els crèdits es concediren, sempre amb els avals corresponents, des de quantitats mínimes (a partir de 500 ptes en avant).

Per fer-nos una idea aproximada de l'activitat creditícia podem consultar la taula següent, en la qual les pujades més espectaculars coincideixen amb els préstecs concedits per a la construcció dels Grups de Vivendes de Preu Subvencionat i de Protecció Oficial.

La cooperativa a partir de 1960, per impulsar l'estalvi, va regalar a tots els fills que nasqueren dels socis una Vedriola i una llibreta amb la imposició inicial de 100 ptes. L'any 1961 s'ingressaran en la *Caixa Rural Provincial*.

L'any 1966 es va adquirir la casa cantonera del carrer Major/carrer d'Alzira per instal·lar allí les oficines de la Cooperativa i la Caixa Rural, per oferir unes instal·lacions més modernes i operatives, projecte de l'arquitecte Serra Arnándiz.

▲
Sorteig d'estiu de la cooperativa entre els impositors de la Caixa Rural.

Per portar endavant els projectes i el ***Pla de Desenrotllament Econòmic i Social***, la cooperativa hagué de sol·licitar, al seu torn, diversos préstecs a altres entitats, com el Banc Hispano-Americà, d'Algemesí (4.000.000

ptes.) o a la mateixa Caixa Rural Provincial de València (amb límit de 708.700 ptes, quantitat de les aportacions de la cooperativa en aquella).

TOTAL DELS PRÉSTECES CONCEDITS ALS SOCIS PER LA CAIXA RURAL (PTES.)

1962	10.074.300	1969	28.939.358'85	1976	55.087.876
1963	13.740.500	1970	27.507.296'67	1977	91.965.639
1964	15.334.000	1971	28.812.875'80	1978	80.875.324
1965	14.946.000	1972	22.776.935'40	1979	154.069.449'55
1966	11.897.000	1973	30.733.311'07	1980	115.467.708
1967	14.312.000	1974	34.586.915	1981 (part)	91.037.145
1968	14.038.000	1975	59.940.920		

Font: Llibre d'Actes de les Cooperatives de Guadassuar

L'any 1967, es va instal·lar una gran caixa forta, comprada als Tallers Sanz de València; Salvador Colomer ascendeix a oficial administratiu i s'inauguren les noves oficines.

Continuen els préstecs interbancaris per prosseguir amb els ***Plans de***

Desenrotllament, amb el Banc Hispano-Americà, d'Algemesí (5.000.000 ptes. per mig any, 1967; 6.000.000 ptes., 1968), Banc Exterior d'Espanya, d'Alzira (4.000.000 ptes. per mig any), etc.

Els sous dels treballadors fixos de les oficines i despatxos, segons el nou conveni de 1967, experimentaran una alça del 10% (febrer) i del 12% (octubre). L'any 1969 rebran, tant el treballadors de la cooperativa com els de la caixa, una paga extraordinària en el mes d'abril-maig; a més, de l'augment del 10% anual.

L'any 1969 hauran de resoldre un tema pendent des de la guerra: els deutes de difícil cobrament, per la qual cosa procediran a la cancel·lació i anul·lació total.

Per fer-nos una idea dels tipus d'interés aplicats en aquella època, tenim els de 1970, segons les disposicions del Ministeri d'Hisenda:

- Compte corrents: 1%
- Imposicions termini 3 mesos: 4%
- Llibretes vista: 3%
- Imposicions termini 6 mesos: 5%
- Imposicions termini 1 any: 5'50%

La caixa, a més, per beneficiar els seus impositors va organitzar diversos sortejos: El primer sorteig tingué lloc l'any 1971 i es van sortejar 100.000 ptes. en premis; l'any 1974 va pujar a 150.000; l'any 1978 es feren dos sortejos, un d'estiu i un altre d'hivern, cada un de 250.000 ptes.; l'any 1981 es sortejaren 550.000 ptes. L'any 1980 es va adquirir un ordinador electrònic completament automatitzat per a les oficines de la caixa Rural.

L'any 1974 s'aconseguiran els 100 milions de pessetes en el passiu de la Caixa Rural, que l'any 1983 ja n'eren 400 milions.

La Caixa Rural facilità, per tant, que molts socis pogueren portar endavant les seues produccions agràries, milloraren les seues cases i finançaren l'educació dels seus fills; també facilità els tràmits de conversió dels diners dels treballadors i treballadores emigrants de Guadassuar que anaren a treballar a França i altres països europeus per augmentar els seus ingressos en els anys més terribles d'atur al camp.

▲
"Els collidors". Baix relleu en pedra. (1967).
Leonardo Borrás

LA RENOVACIÓ DE LES INSTAL·LACIONS.

Com ja s'ha dit l'aplicació de diversos *Plans de Desenrotllament Econòmic i Social*, va suposar una renovació total de les instal·lacions de la Cooperativa.

El fet més destacat del període va ser la construcció del nou magatzem de comercialització, inaugurat l'any 1966. Per a rematar les obres es va encarregar al prestigiós escultor d'Algemesí, **Leonardo Borrás**, un treball escultòric al·legòric de la cooperativa que presidiria la façana principal. Segons podem llegir, el relleu està "*magníficament instal·lat i dóna prestància a l'esmentada façana*".

Acte de benedicció de les oficines de la Caixa Rural (1968).

Al nou magatzem s'incorporaren també màquines especialitzades per tal de facilitar la confecció de les taronges, segons demanda: màquines i balances per a confeccionar bosses de malla de la casa **Almafrut** d'Algemesí (1966); màquina transportadora, taula de tria i calibrador per a la satsuma i classes selectes de la casa **Roda Ibèrica** d'Alzira (1969); etc.

També adquiriran caixons, a causa de l'augment de producció (5.000 a **Envases Almar** d'Algemesí, 1969), i tota classe de tractors, muletes, rotovàtors, etc. per a una major atenció als socis

El 1968 s'inauguraren les noves oficines de la Cooperativa i Caixa Rural, obra de l'arquitecte Serra Arnándiz. L'any 1970 s'adquirí el primer ordinador semiautomàtic, màquina comptable de la casa Hispano-Olivetti per 350.000 ptes, per a la comptabilitat de la Cooperativa i de la Caixa Rural, s'amplià el magatzem de comercialització i es construïren unes cambres de desverdització.

L'any 1971 es renovà i amplià el parc de vehicles i s'inicià una sèrie de cursets i conferències destinats a la formació dels socis de la Cooperativa.

Finalment, l'any 1974 s'efectuà una important renovació del tot el Saló de Recreació, perquè calia conservar l'estil clàssic del Catòlic, però, a la vegada, modernitzar les instal·lacions amb una nova barra de marbre, mobiliari, vàters, etc. Calia fer un centre de reunió, còmode per als socis i apte per a les festes i les visites de forasters durant la Fira o l'estiu.

▲
Acte de col·locació de la primera pedra d'un Grup de vivendes, amb la presència del Governador Civil Enrique Oltra Moltó (1973-1975).

L'IMPULS DE L'OBRA SOCIAL: LES VIVENDES DE PROTECCIÓ SOCIAL.

Una de les realitzacions més destacades de la presidència de Vicente Barrios Rosell va ser la construcció de vivendes econòmiques per als socis cooperativistes. Després d'una visita a la Cooperativa de Vila-real, que havia acabat de construir un grup de vivendes, el president impulsà la constitució com a filial de la **Cooperativa de Vivendes Sant Vicent Màrtir** en la primavera de 1964. Tot seguit, 27 de desembre del mateix any es col·locava ja la primera pedra del grup d'**El Molinet**, beneïda per **monsenyor Vicent Roig i Villalba**, bisbe de Valledupar i fill predilecte de Guadassuar, que a més va ser nomenat **Soci d'Honor de la Cooperativa**.

El 30 de juliol de 1967 s'inaugura el **primer grup** de nou vivendes, situat entre els carrers Mare de Déu del Carme i Canonge Barberà.

El **segon i tercer grup** de 66 vivendes, anomenat el **Molinet**, i el carrer dedicat a Vicente Barrios Añó, s'inaugurà el 30 de maig de 1968.

El dia 3 d'agost de 1969 es beneïren els **grups quart i cinqué** de la Cooperativa de Vivendes, de 6 i 15 vivendes respectivament, situats al carrer Quevedo (a l'antic solar de la **Vedriola** del carrer d'Alzira) i en la intersecció dels carrers Canonge Barberà i Ausiàs Marc.

El dia 4 d'agost de 1971 s'inaugurà el **sisé grup** de vivendes al final del carrer d'Alzira, grup de 15 vivendes.

L'11 de gener de 1975 s'inauguraren els **grups seté, huité i nové**, de 15 vivendes en la confluència dels carrers Quevedo i Alzira, i de 40 i 32 vivendes respectivament, situades entre els carrers de l'Ermida i plaça Caputxins, i Crist de la Peña i plaça Caputxins.

▲
Lliurament del títol de Soci d'Honor de la Cooperativa a monsenyor Vicent Roig i Villalba, bisbe d'Arad (Colòmbia), natural de Guadassuar (1964).

Acte de col·locació de la primera pedra del Grup de Vivendes del Molinet (1964).

El dia 13 de gener de 1978 s'inaugurà **l'onzé grup** de vivendes, format per 42 vivendes entre la Gran Via i plaça dels Caputxins.

El dia 21 de gener de 1982 s'inaugurà **el dotzé grup i últim**, 44 vivendes situades en la prolongació de la Gran Via, al costat del col·legi Sant Francesc.

En total, doncs, es construïren 277 vivendes, amb una superfície total de metres quadrats que sobrepassa la xifra de 45.000, i per una quantia superior als 300 milions de pessetes. Aquestes xifres ens indiquen la magnitud de l'empresa, possiblement única en la Ribera.

A les inauguracions acudiren les autoritats locals i presidents cooperatives de la Ribera, personalitats provincials (com el delegat de Treball de València, els presidents de les Unions del Camp, **Luis Font de Mora**, i de Vivendes, Luis Cuñat; junta de la Caixa Rural Provincial, etc.) i les màximes autoritats nacionals, com els presidents de la Confederació Nacional de Cooperatives, de la Confederació Nacional de Cooperatives de Vivendes, de la Unió Nacional de Cooperatives o el Director General de la Vivenda.

5

*deL Localisme
a La gLOBaLització*

▲
Cadena de comercialització de la taronja.

DeL Localisme a La gLOBaLització

Després de la mort de Vicente Barrios Rosell, una nova generació es fa càrrec de la gestió de la Cooperativa. La cooperativa anirà avant i en lloc de quedar-se estancada amb tots els canvis, prengué un nou vigor, incrementant els seus servicis i creant-ne de nous. A partir dels anys 80 caldrà enfrontar-se als canvis tan accelerats que es produïren en la composició de l'estructura socioeconòmica d'Espanya, amb un descens continuat del sector primari, tant en treball com en ingressos, i, a més, adaptar-se a les noves circumstàncies derivades dels canvis polítics del país i de l'entrada en les institucions europees.

Provisionalment es fa càrrec de la cooperativa, com a President en funcions, el vicepresident, **José Ibiza Jornet**, mentre que **Salvador Colomer Añó**, oficial administratiu, és nomenat Director Gerent i Cap de personal de totes les seccions de la Cooperativa. Tot seguit, l'Assemblea General de l'1 de maig de 1983 va ratificar el nomenament com a Director Gerent de **Salvador Colomer** i elegí com a President a **Joaquín Añó Osca**. El període es pot subdividir en dos etapes:

A) PRESIDÈNCIA DE JOAQUÍN AÑÓ OSCA (1983 I 1988)

La seua presidència s'iniciarà amb l'ampliació del magatzem d'adobs i guanos, inaugurat l'any 1985, i el desballestament de la vella trilladora per no ser ja útil. En aquella època la poca quantitat produïda de dacsa no compensava les despeses per reparacions de la desgranadora, per això canalitzaren l'escassa producció a la cooperativa de l'Alcúdia. En canvi, com una aposta de futur es va crear la Secció **d'Orientació i Experimentació d'Hortalisses** i es va construir un túnel-hivernacle, per experimentar nous productes, amb l'assessorament de tècnics especialistes. Cal recordar que l'anterior president va intentar crear una **Indústria de Transformació de Productes Agrícoles**, per treballar durant tot l'any i per contribuir a diversificar la producció agrícola de Guadassuar, aleshores totalment dependent de les taronges.

▲
President Joaquín Añó Osca (1983 i 1988)

Continuà igualment la renovació de la maquinària del magatzem de comercialització, amb noves emmalladores automàtiques, i s'ampliaren les cambres de desverdització. Un fet important va ser la construcció d'una cambra frigorífica amb capacitat per a 120.00 quilos de fruita, per a poder refredar-la i poder regular les eixides cap als mercats en les èpoques de saturació (regulació de preus). Tot això estava encaminat a reduir els costos de manipulació i augmentar la rendibilitat de la taronja.

Les oficines de la Caixa Rural van ser reformades i modernitzades, i es creen nous servicis, com els préstecs de campanya a interessos preferencial o pòlisses de crèdit, i altres amb la col·laboració de la **Caixa Rural Provincial de València**, com la transferència de capitals, domiciliació de rebuts i lletres, xecs de viatge, xecs de gasoil per a l'agricultura, tràmits amb el Banc de Crèdit Agrícola,

▲
Les oficines de la Caixa Rural són reformades i modernitzades (1985)

Hisenda i Seguretat Social. A tot això, s'afegirà la domiciliació de les pensions de jubilació. Aquests servicis, ara habituals, en aquella època eren completament nous.

Amb la incorporació d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea la Cooperativa va sol·licitar la seua inclusió en l'**Agrupació de Productors Agraris (A.P.A.)**, amb la consegüent modificació dels estatuts que no li permetien l'entrada en altres associacions.

Pel que fa als treballadors, l'auge experimentat en les diverses seccions, en especial en la de **Crèdit**, que superarà els 800 milions en dipòsits, explica l'augment de la plantilla de treballadors, tant en oficines com en servicis, amb la incorporació de professionals i la contractació d'assessors, com enginyers agrònoms per a l'ús dels fertilitzants i fitosanitaris; advocats per als problemes

▲ S'inaugura l'ampliació del magatzem de guanos i adobs, tot possibilitant una major oferta de productes per als socis (1985).

laborals, jurídics i fiscals, i economistes per a temes comptables.

Els nous temps exigeixen també la modificació dels estatuts per adaptar-los a la nova Llei de Cooperatives 11/1985 i a la Llei de Regulació Financera de les Cooperatives amb Secció de Crèdit en la Comunitat Valenciana, 8/1985.

A l'any 1986 es celebren les **Noces de Diamant de la Cooperativa** amb tota classe d'actes commemoratius. Al mateix temps, la millora de les instal·lacions continua amb

l'ampliació de les màquines automatitzades per a la taronja, la compra de caixons per a la recollida del producte i la instal·lació d'un modern ordinador amb terminals en els magatzems de comercialització i de subministraments, que centralitzava tota la informació en les oficines de la secció de crèdit.

A partir d'aquell moment es va aprovar un nou anagrama per a la nova denominació abreviada de la cooperativa: **COASCRI, SDAD. COOP. V. LTA.** (*Cooperativa Agrícola*

Santíssim Crist de la Penya, Societat Cooperativa Valenciana Limitada). L'any 1987 la *Secció Hortofructícola* s'inscriu com a *Organització de Productors Agraris*, núm. 104, i la *Secció de Crèdit* s'adapta a les normes de la Conselleria d'Economia i Hisenda. A l'agost mor sobtadament Salvador Colomer, Director Gerent de la Cooperativa, i són nomenats **Amparo Arnandis Roig**, Directora de la Secció de Crèdit, i **Jacinto Osca Fuertes**, Gerent de les altres seccions de la Cooperativa. També ingressa la cooperativa en **COARVAL Coop V.**, cooperativa de 2n grau.

En definitiva, podem dir que es continua treballant dins dels escassos marges que deixa la producció predominant de taronges, que es compensa amb l'augment de més tones treballades. Alhora que s'intenta produint al menor cost possible i liquidar l'excés d'endeutament de l'entitat amb noves iniciatives.

ESCISSIONS: LA COOPERATIVA SANT ISIDRE LLAURADOR.

Com ha passat en moltes organitzacions valencianes (bandes de música, associacions diverses, equips de futbol, etc.), per discrepàncies en la marxa de la cooperativa es produí una escissió en els anys 70 del segle passat i es va constituir una segona cooperativa.

La **Cooperativa Sant Isidre Llaurador** es va fundar en juny de 1971, integrada inicialment per 16 socis, sent elegit com a president **Desiderio Montalvá Osca**. Des del principi es va dedicar a la comercialització de la taronja.

A partir de la campanya següent, 1972-1973, ja es treballa en el magatzem del carrer d'Alzira i la xifra de socis va augmentar a 73. Les gelades, però, acurtaren notablement la campanya citrícola.

Entrada de taronja al magatzem.

▲
Centre Catòlic.

▲
Segell de la cooperativa Sant Isidre Llaurador

A l'octubre de 1974 s'aprova la creació d'una **Secció de Crèdit** per tal d'oferir un major servei als socis i facilitar els pagaments i cobraments de les activitats agrícoles. Al juny de 1975 és elegit president **Eduardo Beltrán Mut**.

A l'octubre de 1977 se sol·licita l'ingrés en **ANECOOP**, quan ja comptava amb 70 socis. En març de 1979 passa a ser president **Juan Bautista Sanz Osca** i a l'agost s'aprova l'adquisició dels terrenys per a construir un nou magatzem, perquè el del carrer d'Alzira no donava abast en plena campanya tarongera.

A l'abril de 1980 ja es comptabilitzen 142 socis i ingressen en l'**Agrupació de Productors Agraris (A.P.A.)**. A partir d'octubre començaren, també, a vendre adobs als socis per a fertilitzar els seus camps. Pel que fa a la campanya tarongera, al desembre, hi hagué de nou una forta gelada.

▲
Benedicció magatzem Sant Isidre (1982)

A l'agost de 1981 és elegit president **Vicente Castells González**. Al març de 1982 es passa ja al nou magatzem del Camí Vell de l'Alcúdia. Al gener de 1983 s'obri una oficina de la **Secció de Crèdit** en el Carrer Major, núm. 18. La campanya citrícola de 1982-1983 estarà afectada per la reducció de la producció a causa de la **tristesca**.

La nova cooperativa haurà d'afrontar els problemes derivats del finançament del nou magatzem i de les instal·lacions complementàries (maquinària, cambres de fred, etc.), per la qual cosa caldrà mobilitzar tots els recursos i subvencions disponibles. L'any 1985 entra com a president **Salvador Mut Barberá**.

Al desembre de 1987 la secció de crèdit haurà de tramitar els préstecs per a pal·liar els danys ocasionats per les recents inundacions produïdes a conseqüència del fenomen de la gota freda.

El magatzem comercial s'ampliarà en l'any 1988 i incrementarà la venda d'insecticides al socis, a causa d'una major oferta. A l'any 1989 comencen a concertar-se les primeres assegurances agràries. A l'any 1990 es canvia

▲
Magatzem de Sant Isidre (actual magatzem de caquis)

la ubicació de la **Secció de Crèdit** a les noves oficines de la plaça de Reginaldo Barberá.

A l'any següent, al 1991, és nomenat president **José Peris Pérez**, que rebrà en 1996 la medalla d'**ANECOOP** pels **XXV anys de la fundació de la Cooperativa**. La cooperativa continua incrementant els seus socis i l'any 1992 ja comptava amb 262.

Des de 1997, seguint el procés de diversificació de la producció agrícola, comercialitza **caquis** amb la **D.O. Ribera del Xúquer**. A l'any 1998 s'obri la tenda de **COARVAL**.

“ a L'OCTUBRE DE 1974
s'aprova La creació
d'una secció de crèdit,
per tal d'oferir un
major servei als socis i
facilitar els pagaments
i cobraments de les
activitats agrícoles ”

▲
Consellera d'Agricultura Mª Ángeles Ramón-Llin en la Fira AGROGUADASSUAR

En l'any 2000 unes pluges torrencials, a conseqüència d'una gota freda, fan malbé la major part de la collita i, en el mateix any, a l'agost, un forta pedregada va afectar al 75% de tot el terme, fet que evidentment repercutí negativament en la producció citrícola.

De nou al gener del 2005 una forta gelada afectà a la fruita i a gran part de l'arbrat del terme. En l'any 2006 **José Peris Pérez** rebé la **Distinció de la Fundació Ruralcaja** en l'àmbit Social, juntament amb el professor José Barea Tejero en l'àrea d'Economia, i l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries (IVIA), en l'àrea d'Agricultura.

Al 2006 s'elegirà com a president a **Rafael Gimeno Campos**. Al 2008 la cooperativa entra a formar part del grup empresarial **ALYANZE**, constituït inicialment per les cooperatives d'Albal, Betxí, Guadassuar, Lliria i Pego.

Finalment, al 2010, després d'alguns intents anteriors fallits, coincidint amb la davallada del sector agrari valencià que s'arrossega des de fa anys, es pot formalitzar la fusió de les dos cooperatives de Guadassuar, tot creant una nova cooperativa més forta en tots els sentits que haurà d'afrontar els nous reptes del futur: **GUADACOOOP**.

Va ser una Cooperativa que va néixer amb molta il·lusió per poder treballar professionalment i defensar tota la producció dels socis (exportació, mercat interior, sucs...), i que va aportar també durant tots els seus anys d'existència jornals i ingressos al poble de Guadassuar.

▲
President Enrique Cucarella Signes (1989 - 2001)

L'ACTIVITAT AGRÍCOLA DE FINALS DEL SEGLE XX: PERSPECTIVES DE FUTUR

B) PRESIDÈNCIA D'ENRIQUE CUCARELLA SIGNES (1989-2001)

En març de 1989 va accedir a la presidència **Enrique Cucarella Signes**, després d'una competida elecció en què es desaprova la gestió anterior. A més del canvi en la direcció, calia afrontar els problemes de gestió, complicats per les circumstàncies climatològiques adverses, la superproducció i la reducció de preus de la collita de taronges. En aquesta data, però, el passiu de la secció de crèdit superava els 1.224 milions de pessetes.

El Consell Rector, a l'any 1989, va procedir a efectuar diversos nomenaments: apoderat de la secció de crèdit, **Enrique Roig Oliver**, que posteriorment renunciaria, sent substituït per oposició per **Maria Garrigues Garcia**;

Instal·lacions destinades a l'experimentació agrícola.

assessor lletrat de la Cooperativa, l'advocat **Antonio Del Castillo de la Vega**, i Gerent de la Secció Comercial, **Federico Año Alonso**.

La cooperativa es va integrar en la *Indústria Agroalimentària AGRICONSA* (1990), una iniciativa de les cooperatives, ANECOOP i de la Generalitat Valenciana, amb la finalitat de poder subministrar satsumes, destinades a la conserva de gallons, i taronges per a suc. Posteriorment, la cooperativa adaptaria els seus estatuts a la Llei 3/1995, de Modificació de la Llei 11/1985, de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, així com a la reforma de la **OCM de Fruites i Hortalisses**, pel que es referia a ser una Organització de Productors i a la gestió dels Programes i Fondos Operatius,

per tal d'acoblar els sistemes productius i comercials a les exigències del mercat únic.

La **Secció de Crèdit**, un dels actius més importants de la cooperativa, experimentarà una notable expansió. La caixa, a partir de la firma d'un conveni de col·laboració amb la **Caixa Rural de València**, ampliarà els servicis financers als socis; renovarà les oficines, on s'instal·larà el primer caixer automàtic de Guadassuar, i actualitzarà sistemàticament els sistemes informàtics. La Secció de Crèdit consolidava així la seua solvència en aquest període de manera destacada. Com podem observar en la taula següent la imposició de capital sempre ha sigut ascendent.

DIPÒSITS DE LA SECCIÓ DE CRÈDIT (EN MILIONS DE PESSETES)

1974	100	1994	2.394
1983	400	1995	2.590
1989	1.224	1996	2.851
1990	1.739	1997	2.898
1992	2.000	1998	2.958
1993	2.200		

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

La Secció de Crèdit, per tot això, signarà un conveni amb el **Consorci Valencià de Cooperatives** per tal de garantir els crèdits, igual que s'exigia amb les altres entitats financeres. La secció se sotmetria a les inspeccions periòdiques dels comptes tant per part del grup de serveis de la **UTECO** com de l'**Institut Valencià de Finances**.

A l'any 1996 els dipòsits de la Secció de Crèdit pujaren a 2.851 milions de pessetes, mentre que la inversió creditícia dels socis es mantingué en 832 milions. En aquell moment s'optà per seguir mantenint la Secció de Crèdit vinculada a la Cooperativa, tot associant-se a la Cooperativa de segon grau **SERVICIS PER A SECCIONS DE CRÈDIT, COOP. V.** Així s'aconseguí un conveni de col·laboració amb una entitat financera que assegurava preservar la independència de la cooperativa i la continuïtat com a institució financera pròpia, donada la vinculació tan estreta entre cooperativa, la Secció de Crèdit i el poble.

Durant els anys 1997-1998 es produeix la baixada continuada dels tipus d'interés en vistes a l'entrada en la moneda única en 1999. Aleshores començaran a operar financerament per mitjà del conveni amb **Bankinter (ServiCamp)**, que permetia treballar amb

independència, i es va adquirir un solar on ubicar les noves oficines de la Secció de Crèdit.

Els dipòsits de la Secció de Crèdit continuaren pujant i la inversió creditícia dels socis va arribar als 886 milions (1998). Com a conseqüència de les recomanacions de l'Institut Valencià de Finances i del Banc d'Espanya, es va fer un esforç dotacional perquè es tinguera un coeficient de cobertura de riscos dubtosos del 100% i s'inauguraren les noves oficines amb la marca de **CRÈDIT-València**, en el carrer Major, núm. 27, on també es podrien realitzar declaracions de renda, contractar viatges i assegurances, etc.

Finalment, el 18 de gener del 2001, els socis acordaren la constitució de la cooperativa de crèdit de segon grau **CRÈDIT VALÈNCIA CAIXA RURAL, COOP. DE CRÈDIT V.**, i també la cessió de la Secció de Crèdit a la nova cooperativa en aplicació de la legislació vigent, que tindria com a primer president a **Enrique Cucarella Signes**, president de la cooperativa de Guadassuar.

Pel que fa a la producció agrària, en general, podem afirmar que continuarà incrementant-se en el període fins que s'estanque a partir del 2000.

PRODUCCIÓ TOTAL DE FRUITA (EN TONES)

Campanya	FRUITA D'ESTIU	CAQUI	CÍTRICS	TOTAL FRUITA
1990-91	---	---	---	11.500
1991-92	---	---	---	14.000
1992-93	900	---	15.100	16.000
1993-94	800	---	16.700	17.500
1994-95	---	---	---	19.900
1995-96	---	---	---	18.770
1996-97	---	---	---	14.480
1997-98	---	---	----	25.490
1998-99	---	---	---	17.710
1999-2000	---	---	----	26.890
2000-01	----	---	---	25.270

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

Pel que fa als beneficis, tot i les dificultats creixents en la comercialització de la fruita, la cooperativa aconseguirà assegurar la seua

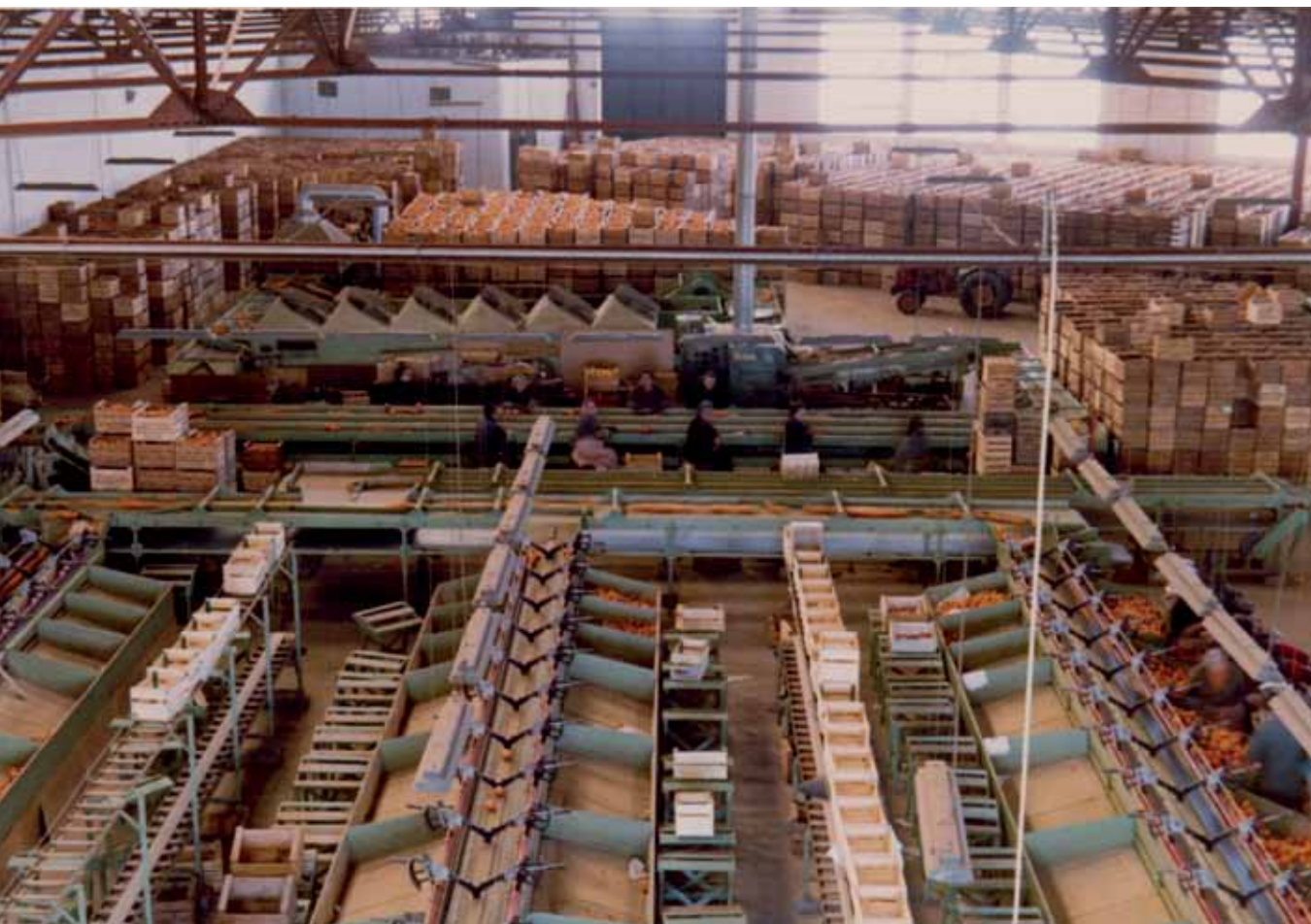
estabilitat, com podem comprovar en el quadre de beneficis següent:

FACTURACIÓ DE LES DIVERSES SECCIONS DE LA COOPERATIVA (MILIONS DE PTS.)

	1991-1992	1992-1993	1993-1994
SECCIÓ HORTOFRUCTÍCOLA	471	547	
LIQUIDACIÓ SOCIS	237		
BENEFICIS COOPERATIVA	46	54'2	41

Davant la previsió d'un fort increment en la producció de cítrics, durant aquests anys, la cooperativa modernitza les instal·lacions de la **secció Hortofructícola** amb múltiples inversions encaminades a reduir costos innecessaris (caixons, robots despaletitzadors, robots encaixadors, màquines Fenwich, bolquets motoritzats per a les faenes de recol·lecció al camp, cambres de desverdització i conservació de la fruita, etiquetadores de codi de barres, plataforma paletitzadora, escandalladora electrònica, precalibrador,

“ **al 2000-2001 s'OBRI L'OFICINA EN EL CARRER MAJOR, NÚM. 27, ON també es PODRAN REALITZAR DECLARACIONS DE RENDA, CONTRACTAR viatges i assegurances** ”

Maquinària de la central hortofructícola.

emmalladores automàtiques, cercoladora automàtica, màquina emmalladora de cistelles, instal·lacions de prerefredament per aconseguir una millor qualitat de la fruita comercialitzada, etc. Així mateix, davant de la demanda d'embalatges de cartó per a l'exportació de cítrics, s'afegeix al magatzem comercial part de l'antic magatzem de guanos i adobs, amb maquinària per al muntatge dels envasos, mols de descàrrega de la matèria prima i cadena aèria per al trasllat dels envasos al final de la línia de confecció. Igualment es posa en servici la bàscula electrònica, que informatitza el registre d'entrades de fruita del camp; s'informatitza el control del personal tant del camp com del magatzem amb l'adquisició d'un programa de control de temps, emissió de nòmines i emplenament de formularis de liquidacions a la seguretat

social, així com els de la declaració de renda dels treballadors; cotxes per al personal del camp, etc. S'ampliaren les oficines de la **secció comercial** per adequar-les a les actuals exigències de treball i per a la **secció de servicis**, s'adquirirà maquinària diversa (tritadora de llenya, abonadora, tancs de polvoritzar, renovació dels tractors, etc.), s'invertirà en el camp d'experiències-hivernacle, es construeix una nau per guardar tot el parc de vehicles, remolcs i ferramentes i s'inauguraran les noves dependències dels adobs i tenda agrícola.

En aquest temps, es va adaptar la planta alta de la Secció Comercial per poder fer reunions, cursets de formació, etc., amb capacitat per 250 persones. Posteriorment es va aprovar la dissolució de la **Secció de Recreació**,

▲ El Saló de Recreació, el Catòlic, es remodela (1991-1992)

passant la propietat patrimonial a la secció Hortofructícola, i adscriuint-se a la secció de Crèdit com a obra social. **El Catòlic** va passar així a ser un lloc per a ús de tots els socis, sense l'obligació de pagar quotes i sense cap limitació en l'accés i ús de les instal·lacions.

El **Saló de Recreació**, el **Catòlic**, es remodela (cobertes, cuina, instal·lació elèctrica i desaigues), amb certa polèmica inclosa per la modificació de l'estil arquitectònic del local, i es dota amb sales per a la realització de cursos de formació, saló de recreació, sala d'audiovisuals, vivenda per al conserge, cuina, servicis sanitaris i sala de juntes (1991-1992).

Cal afegir, igualment, que la **Banda Unió Musical Santa Cecília de Guadassuar** concedí durant aquest anys a la Cooperativa

el títol de **Soci d'Honor** en reconeixement a la col·laboració d'aquesta entitat al llarg del temps amb la banda.

Com a **precedent de la fusió** actual de les cooperatives de Guadassuar, cal destacar que l'any 1997 tingueren lloc els primers intents. UTECO-València, presidida per Enrique Blasco, va tutelar el procés a iniciativa de les dos cooperatives. En aquell moment, però, tot i les aproximacions, no es va poder arribar a un acord que satisfera a les dos parts i, finalment, es va abandonar el projecte de fusió.

Per últim, l'any 1999 es va incorporar com a **Director Gerent de la Cooperativa Timoteo Garcia Osca**, amb la finalitat de professionalitzar la gestió administrativa.

LA PÈRDUA D'IMPORTÀNCIA DEL SECTOR PRIMARI

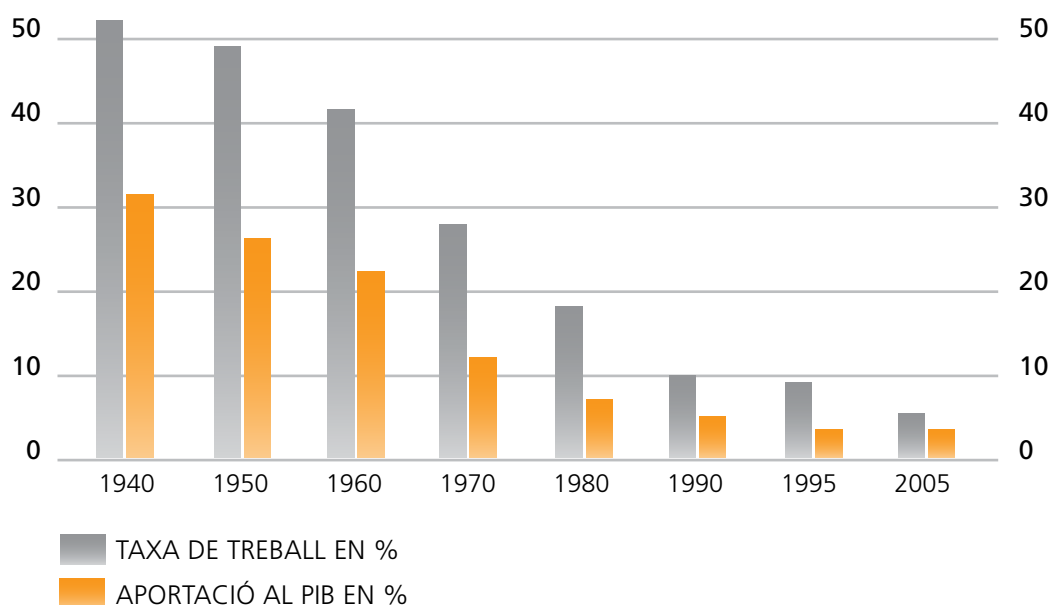
Un dels principals fenòmens del període va ser la progressiva i irreversible decadència del sector primari. En el cas espanyol, a començaments dels anys 60 del segle passat la producció agrària representava el 22'6% del PIB, mentre que al 2002 era tan sols del 4%. I, pel que fa a l'ocupació, de representar el 41'1% va baixar al 5'1%

Així mateix, la importància relativa del comerç exterior de productes agraris ha experimentat

una important reducció: de suposar a principis dels 60 un 58% del valor total de les exportacions espanyoles, el 1972 suposaven un 16'1% i el 2002 tan sols el 9'5%.

En el cas valencià, al 1960 el sector primari aportava el 29% del PIB i generava el 42'5% de l'ocupació total valenciana, mentre que al 2002 aquestes xifres s'han reduït al 2'9% i al 4'1% respectivament. Pel que fa a la importància del comerç exterior agrari, el 1972, el primer any de dades recollides, representava el 28'7% del total, mentre que al 2002 havia passat a un 18%.

EVOLUCIÓ DEL TREBALL I DEL PIB EN EL SECTOR PRIMARI ESPANYOL

Com podem observar en el quadre següent, de manera molt gràfica, l'evolució de l'ocupació i del PIB en el sector primari espanyol és molt pareguda al cas valencià.

El ben cert és que el camp valencià, igual que l'activitat agrària europea, no va saber **renovar les seues estructures** i no va saber frenar la disminució de la **capacitat de generar renda agrària**. Arrossegava, a més, els tradicionals dèficits de l'explotació valenciana: el minifundisme i la parcel·lació

no rendible, la disminució de la població dedicada a l'agricultura, l'envelliment de la població agrícola, etc. És, però, una agricultura intensiva orientada al mercat, a l'exportació, principalment de cítrics i hortalisses. Actualment la majoria dels propietaris són treballadors d'altres sectors que es dediquen a **l'agricultura a temps parcial**.

Els analistes han apuntat diverses causes per explicar millor l'agonia del camp valencià i la desaparició dels tradicionals llauradors:

Nou magatzem de subministraments i tenda agrícola.

1. LA CONCENTRACIÓ DE LA DEMANDA.

La majoria de taronges i mandarines produïdes a Espanya van al mercat europeu, i evidentment aquesta concentració de la demanda unida a l'excés de l'oferta, deriven en pràctiques abusives per part dels intermediaris i les grans cadenes, tot imposant els preus a pagar i les característiques de les taronges. Els operadors, per tant, treballen amb un preu estipulat i un preu de venda ofegat, encara que no el defenen i traslladen aquesta reducció al llaurador a qui compren sense preu i després de fer comptes li donen una mínima quantitat. Però, no només s'ha de denunciar el paper dels intermediaris i de les grans cadenes, també hem de referir-nos al paper de les diferents administracions polítiques, que es mostren indiferents davant del problema amb l'excusa del respecte al lliure mercat en aplicació d'una ortodòxia neoliberal.

2. SOBREOFERTA DE TARONGES I MANDARINES.

S'ha produït un significatiu augment de la producció i, al mateix temps, han augment les importacions de tercers països, en aplicació de les diverses **OCM de Fruïtes i Verdures** de la UE. A més, s'ha produït un tercer fenomen: la disminució del nombre d'explotacions. Entre 1989 i 1999 han descendit pràcticament en totes les zones tarongeres d'Espanya i, en especial, en les terres valencianes. Això, a la llarga, produirà una concentració de la terra, amb l'aparició d'un important grup d'inversors terratinents, i l'abandó per part dels minifundistes de tota la vida, que desapareixeran a causa de la crisi.

En definitiva, que s'ha produït una gran transformació de la nostra economia agrària, ara inserida en un món globalitzat on és molt difícil actuar individualment. I, en efecte, el

sector agrícola valencià ha tardat en assolir un grau de tecnificació suficient i no ha comptat amb un nivell de capitalització adequat, ja que

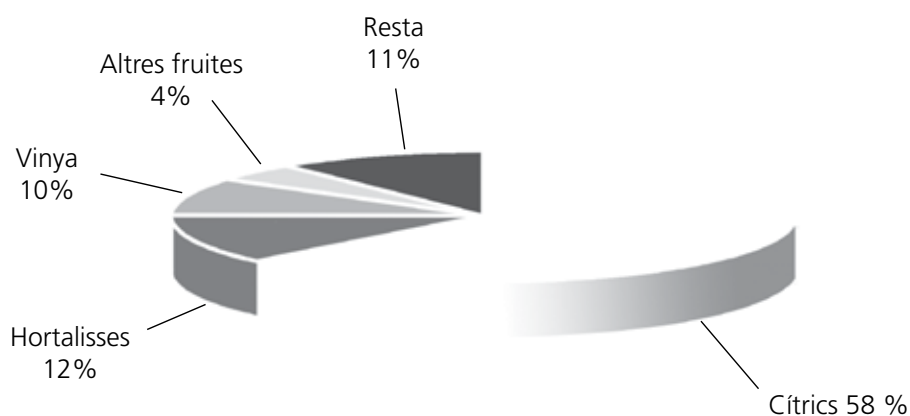
la renda agrària ha anat a la baixa perquè no ha pogut controlat els canals de distribució.

COMUNITAT VALENCIANA			ESPANYA	
	1983	2006	1983	2006
Agricultura	6'0	2'4	6'5	3'1
Indústria	28'3	18'4	27'6	17'5
Construcció	6'7	12'7	6'2	12'2
Servicis	59'0	66'5	59'7	67'2
TOTAL	100'0	100'0	100'0	100'0

Font: Cambra de Comerç de València

Si llegim les dades de la Cambra de Comerç de València, podem comprovar que la situació encara no s'ha invertit:

Pel que fa a la producció agrícola per producte, les dades de l'any 2006 eren les següents:

▲
Màquina de selecció de les taronges.

Per tot això, segons ens diuen alguns especialistes, caldrà avançar en el treball cooperatiu, amb una major ***professionalització de les cooperatives***, tant importants en el cas valencià, i caldrà caminar cap a la reforma de les estructures

productives, (agrupació de la superfície conreada, etc.) i comercials, amb la diversificació i especialització productiva i amb un major control de la distribució. És a dir, qualitat i eficiència.

6

L'entrada en el segle XXI

UNIFICACIÓ I FUTUR

▲
Façana principal de les oficines de CRÈDIT VALÈNCIA.

L'entrada en el segle XXI

UNIFICACIÓ I FUTUR. PRESIDÈNCIA
DE JOSÉ VICENTE MARQUÉS COLOMER.

En març de 2001 assumeix la presidència de la cooperativa **José Vicente Marqués Colomer**. Una de les primeres gestions, va ser la **cessió efectiva de la Secció de Crèdit** a la nova entitat **Crèdit València Caixa Rural Cooperativa de Crèdit Valenciana**, al Consell Rector de la qual entraria a formar part la cooperativa de Guadassuar. La cessió es va materialitzar amb una aportació al capital social de 389'3 milions de pessetes, amb la contrapartida de les reserves traspassades a la Secció Hortofructícola, aportació que representà un 10% del capital de la nova entitat. Ser partícep de l'entitat assegura a la cooperativa uns ingressos en funció dels rendiments i dividends del tant per cent participat.

Crèdit és una entitat financera plenament operativa que té capacitat per a oferir tots els servicis propis d'una entitat bancària als clients

▲
President José Vicente Marqués Colomer

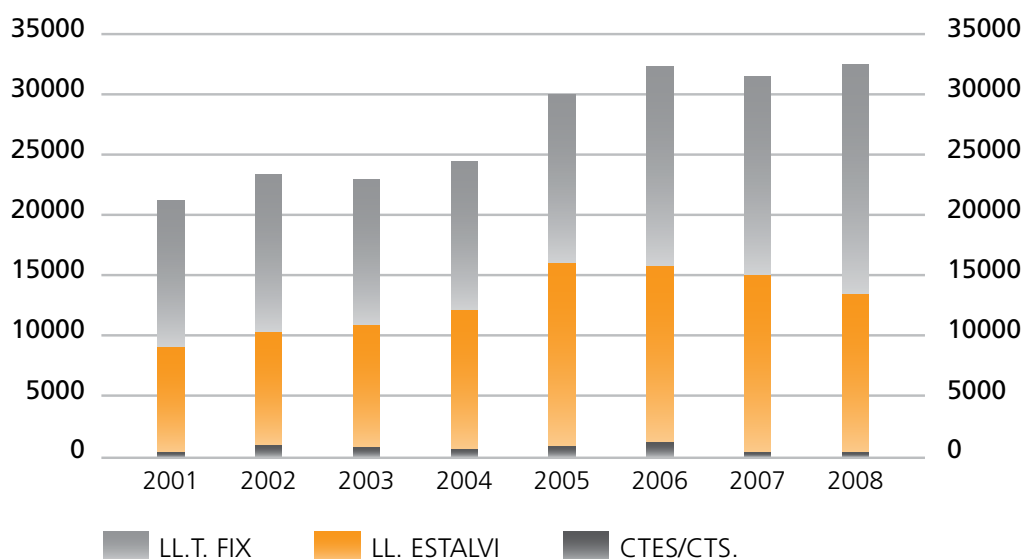
i especialment a les cooperatives associades i als seus socis. Va ser inscrita en el Registre Especial de Cooperatives de Crèdit, en el Sistema Nacional de Compensació Electrònica i en la xarxa Visa. Per això, al 2002 s'hagueren de modificar els estatuts de la cooperativa amb la finalitat de suprimir els articles referits a la

Secció de Crèdit. Per altra banda, es va tancar l'oficina d'atenció al soci del carrer Major, ja que aquells servicis foren assumits per **Crèdit València** una vegada finalitzat el procés d'adaptació dels seus sistemes. Posteriorment s'adaptarien els Estatuts a la nova Llei 8/2003, de Cooperatives de la Comunitat Valenciana.

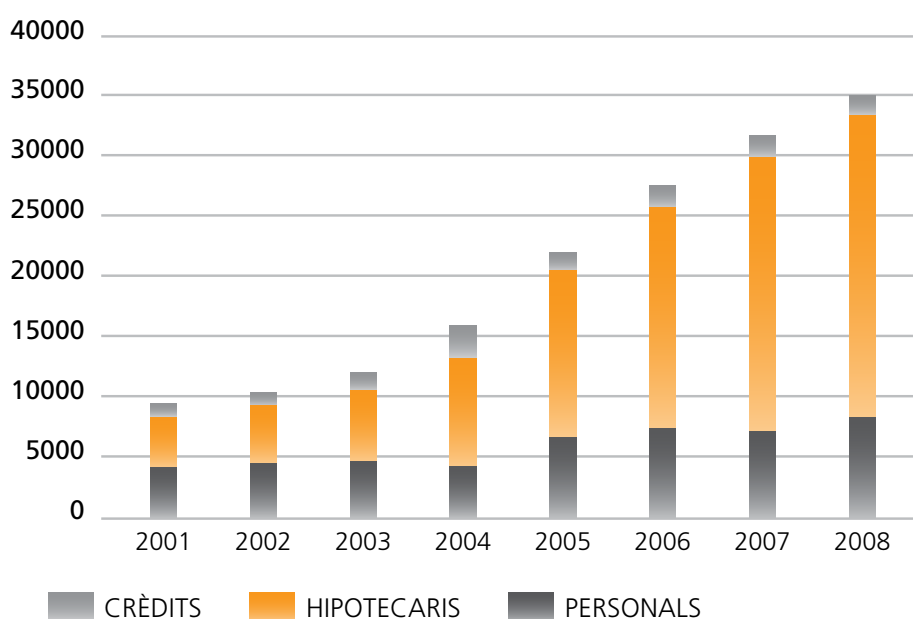
CRÈDIT VALÈNCIA està integrada per les següents cooperatives:

- Cooperativa Vinícola San Antonio Abad, Coop. V - Alcublas
- Alzicoop Coop.V - Alzira
- Cooperativa Agrícola de Barxeta, Coop.V - Barxeta
- Cofrudeca, Coop. V - Bèlgida
- Coop. Agrícola Sant Miquel Coop.V - Bellreguard
- Coop. Agrícola Mare de Déu de la Cova Santa, Coop.V - Beniarrés
- Coop. V. Hortofructícola de Benifaió, Coop.V - Benifaió
- Coop. Agrícola Sant Felip Benici, Coop.V - Benimodo
- Coop. Agrícola de Bétera, Coop.V
- Vínica Chivana Coop.V - Chiva
- Cullercoop, Coop.V - Cullera
- Unió Protectora d'El Perelló, Coop.V - Sueca (El Perelló)
- Coop. Agrícola de Gandia, Coop.V - Gandia
- Coop. Agrícola Stm. Crist de la Penya, Coop.V - Guadassuar
- Coop. Vinícola La Vina, Coop.V – La Font de la Figuera
- Coop. Agrícola La Constància, Coop. V – La Pobla de Vallbona
- Coop. Vinícola de Lliria, Coop.V - Lliria
- Coop. Agrícola del Marquesat, Coop.V - Llombai
- Coop. Valenciana Agrícola San Sebastián Mártir - Losa del Obispo
- Coop. Valenciana Agrícola Sant Pere - Massanassa
- Coop. Valenciana Vega de L'Horta Nord, Coop.V.
- Coop. Agrícola "La Realense", Coop.V. - Real de Montroi
- Coop. La Valldigna, S.Coop.V - Simat de la Valldigna
- Coop. Valenciana Agrícola de Sumacàrcer - Sumacàrcer
- Coop. Agrícola De Utiel, Coop. V. - Utiel

DEPÒSITS CRÈDIT VALÈNCIA CRCCV, OFICINA DE GUADASSUAR (EN MILERS D'€)

CRÈDITS CRÈDIT VALÈNCIA CRCCV, OFICINA DE GUADASSUAR (EN MILERS D'€)

Durant l'exercici, per tal d'ampliar els equips de maquinària agrícola de la Secció de Subministraments i Servicis, es va fer una ampliació del capital social subvencionada, amb una aportació per soci de 65 euros. Entre els anys 2002-2003 també es va crear un nou servici per als socis: l'accés a la **telefonía mòbil** a preus més reduïts aprofitant economies d'escala.

A partir d'ara la **producció de caquis** anirà en augment, mentre que la de cítrics experimenta una lleugera davallada a causa de les inclemències climatològiques (pedregades de 2001, 2002; gelades 2005, 2006,...), que provocaren un baix calibre posterior i una reducció de la qualitat del producte, i al progressiu abandonament dels conreus. De fet, l'any 2001 s'aprovarà el reglament la D.O.

protegida del Caqui Ribera del Xúquer, a la qual s'adscriu la cooperativa.

En la campanya 2001-2002, però, va finalitzar l'ampliació del **magatzem de la central** hortofructícola, i es va vendre el local en dessús de la cooperativa, existent en el carrer Pares Caputxins, per tal d'urbanitzar els solars de l'antiga trilladora i no endeutar la secció. En general, es pot dir que les cooperatives han hagut de lluitar contra la concentració de la demanda produïda per la unió de les

grans superfícies, que controlen pràcticament la distribució dels cítrics, i a l'augment considerable del cost de la mà d'obra.

L'augment de producció de caquis, a partir de la campanya 2002-2003, provoca que la comercialització del producte es realitze pràcticament a través de la Cooperativa de Benimodo, ja que la concentració en el mes de novembre de gran quantitat de fruita (taronges i caquis) impossibilitava la seua manipulació en les pròpies instal·lacions.

PRODUCCIÓ TOTAL DE FRUITA (EN TONES)

Campanya	FRUITA D'ESTIU	CAQUI	CÍTRICS	TOTAL FRUITA
2001-02	330	886	23.234	24.445
2002-03	180	471	21.239	21.880
2003-04	52	1.065	21.306	22.423
2004-05	118	1.077	22.770	23.965
2005-06	---	----	---	5.700
2006-07	84	2.799	19.314	22.197
2007-08	23	1.682	9.428	11.133

Font: Llibre d'Actes de la Cooperativa de Guadassuar

En la campanya 2004-2005 finalitzen les instal·lacions de prerefredament que permeten una millora en la comercialització del producte i la implantació **dels sistemes de traçabilitat**, que juntament amb l'obtenció de la **certificació Eurep-naturane**, avalen l'adequació a les exigències de qualitat demandades pels clients. La superfície cultivada adscrita a l'**OPFH** ascendeix a 761 hectàrees, amb un total de **804 socis**.

Un projecte a destacar, després de diversos estudis preliminars, va ser la decisió de renovar en el futur pròxim les **instal·lacions de la cooperativa**, a causa de les previsions de l'augment de la producció de caquis en les pròximes campanyes. Però això, es van adquirir uns terrenys per a la **construcció d'una futura Central Hortofructícola**, finançada

amb un préstec a llarg termini de 1'5 milions d'euros, i es va presentar el corresponent PAI. Posteriorment, però, la fusió actual ha aconsellat frenar el projecte i deixar un temps d'espera.

Durant la campanya 2005-06 es va vendre el solar situat al carrer Tous, es va adquirir maquinària per a l'envasament del caqui (en bosses *flow-pack*) i per a l'ampliació de la capacitat d'aire comprimit en el magatzem. També es van fer obres de manteniment en la coberta del Saló Social.

En la campanya 2006-07 es produeix una recuperació de la producció cítrica, però amb preus molt baixos, i l'augment productiu del caqui. Els resultats consolidats de la Cooperativa ascendeixen a 195.668,05 euros,

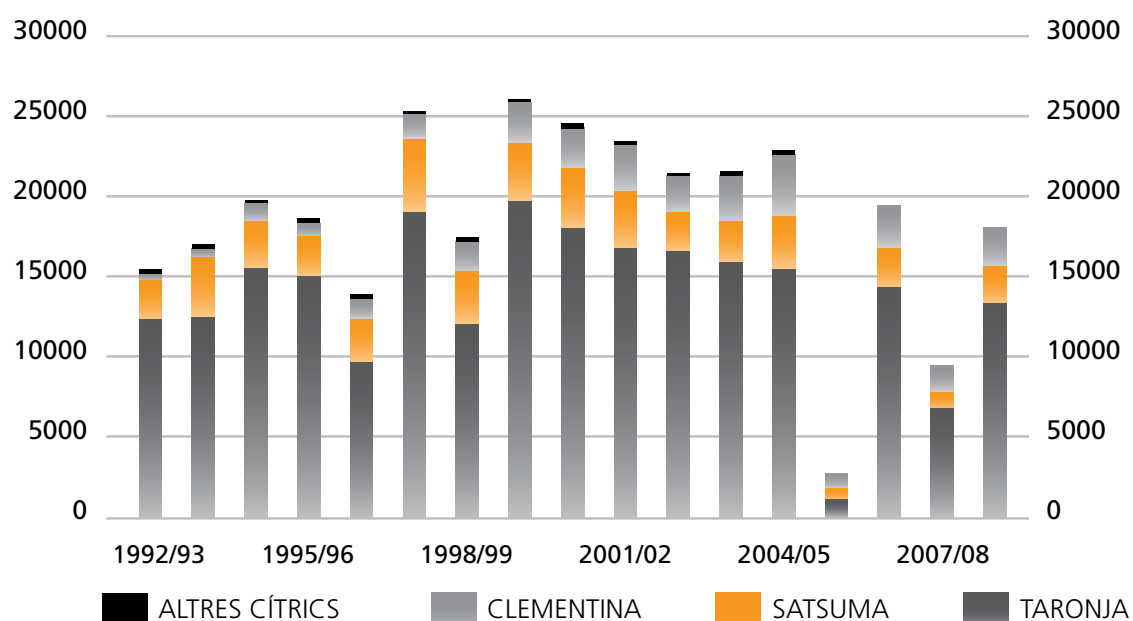

Nova denominació de la cooperativa de Guadassuar: GUADACOOOP

beneficis generats pels ingressos financers obtinguts per **CRÈDIT VALÈNCIA**. En aquell moment es fan inversions en la millora del sistema de la xarxa interna d'aigua, adquisició de maquinària i equips de neteja, maquinària

per al pesat i embossat amb nous formats per a comercialització, informatització dels processos de càrrega i renovació de caixons i palets del camp.

EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ CITRÍCOLA (EN TONES)

Implantació dels sistemes de traçabilitat, que juntament amb l'obtenció de la certificació Eurep-naturane, avalen l'adequació a les exigències de qualitat demandades pels clients.

“ **EN AQUEST PERÍODE ES CREA UN NOU SERVICI PER ALS SOCIS: L'ACCÉS A LA TELEFONIA MÒBIL A PREUS MÉS REDUÏTS APROFITANT ECONOMIES D'ESCALA** ”

Cal destacar la incorporació de la cooperativa en el **Grup Empresarial ANECOOP (GEA)**, que té l'objectiu d'homogeneïtzar els sistemes organitzatius i els sistemes de confecció i gestió de magatzems, realitzar una política comercial comuna i unificar i homogeneïtzar els sistemes de gestió. Així, per exemple, la cooperativa de Guadassuar s'encarregarà de la comercialització de satsumes, en aplicació de les plataformes de treball comú.

Al Grup Empresarial ANECOOP pertanyen les següents cooperatives valencianes: Coop. Agr. Sant Josep d'Alcàsser, d'Altea, del Baix Túria (Bugarra), Consorci Cooperatiu de l'Horta (Torrent), Cheste Agraria, Fruitvall Consorci Cooperatiu (Llutxent), Sant Isidre Llauredor de Picassent, Coop. Vinícola de la Pobla (La Pobla del Duc), La Constància (La Pobla de Vallbona), del Marquesat (Llombai), La Valldigna (Simat de la Valldigna), Sant Salvador (Alfarp), Stm. Crist de la Peña (Guadassuar), la Realense

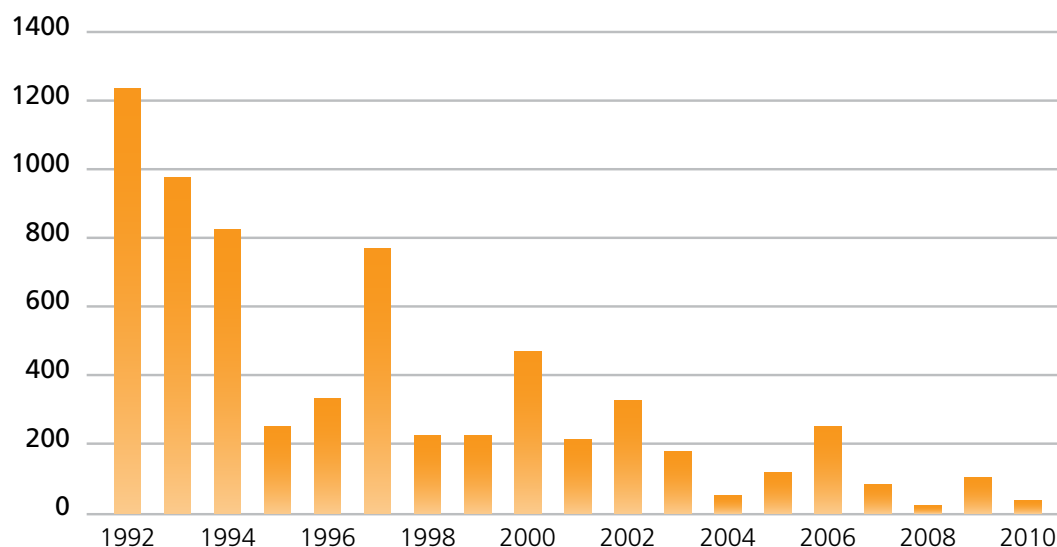
(Real de Montroi), SAT Novacitrus (Oliva), Sant Miquel (Palma de Gandia) i Anecoop S. Coop.

La superfície cultivada adscrita a l'**OPFH (Organització de Productors de Fruites i Hortalisses)** ascendeix a 701'92 hectàrees, amb un total de 747 socis. S'obtenen les certificacions de magatzem **BRC (British Retail Consortium)** i **IFS (International Food Standard)**, essencials per als proveïdors d'aliments del sector de la distribució alimentària. En aquesta campanya es jubila el Director Comercial Federico Año Alonso, les funcions del qual seran assumides per la Direcció de la Cooperativa i el responsable de producció Vicente Fuertes.

La campanya iniciada en 2007-08 es caracteritza per una reducció considerable

en la producció i unes expectatives de preus millors que els obtinguts durant les tres últimes campanyes. La comercialització de la producció es fa a través del GRUP EMPRESARIAL ANECOOP, per això la producció de caqui es concentra en les plataformes d'Alfarp i la Pobla del Duc. S'implanten noves normes de campanya, que suposen canvis en el sistema d'organització de la recol·lecció, dels procediments de classificació i liquidació. Pel que fa a la qualitat de la fruita, a causa de la baixa producció de cítrics, els calibres havien sigut elevats en quasi totes les varietats. Quant al destí dels cítrics, la venda en camp va ser de 100 t (1%), es comercialitzaren 7.860 t en fresc (83%), amb destí a indústria (sucs i gallons) es destinaren un total de 1.355 t (14%) i es produí una pèrdua en magatzem de 113 t (1%).

EVOLUCIÓ PRODUCCIÓ DE LA FRUITA D'ESTIU (TONES)

La campanya es va caracteritzar per una disminució productiva del 50%, la recuperació de preus respecte a la campanya anterior, un major control del sistema de recol·lecció, per mitjà d'ordres de recol·lecció i zones, integració en el **Grup Empresarial Anecoop (GEA)**, l'aplicació del nou sistema de classificació i la comercialització del caqui a través del GEA, utilitzant les plataformes. Es realitzaren inversions en la millora de les instal·lacions: instal·lació de gas natural, carretons per al transport intern, aïllament del sostre de la zona de bolcat i extracció d'aire, escandalladora per a mostreig, vehicle per al camp, palets i palots per a ús intern i millores en el sistema informàtic d'expedicions. També es va realitzar un major control sobre el sistema de recol·lecció i es van adoptar normes de campanya per mitjà d'ordres de recol·lecció, zonificació i planificació setmanal.

La integració en el **Grup Empresarial Anecoop (GEA)** ha permès incorporar noves normes de classificació dels productes, comercialització a través d'Anecoop (major diversificació dels canals de distribució i destins) i la utilització de les plataformes per a caqui i algunes varietats de cítrics. S'ha augmentat la superfície certificada **Eurepgap-**

naturane i s'han millorat els protocols de qualitat **BRC** i **IFS**. Per altra banda, s'ha allargat el calendari de recol·lecció de caqui mitjançant els tractaments per a la seua recol·lecció més primerenca.

La campanya 2008-09 es va iniciar amb unes expectatives de major producció. Quant al caqui es produïren tres fenòmens que desbaraten l'augment esperat: la gelada de primavera, l'*escombrà* i l'atac de fongs, tot i que es fa una gestió de comercialització coordinada amb Anecoop a través de les plataformes de caqui del GEA i es produeix un augment dels preus del producte. Així mateix es crea el **Grup Bouquet Persimon**. En canvi, la campanya citrícola es caracteritza per un augment productiu amb baixos calibres que comporta uns menors preus de mercat, que juntament amb els augments dels costos en el manipulat i envasament, i l'eliminació de les ajudes a la industrialització provoquen uns preus menors en la liquidació als socis.

▲
Maquinària per a l'envasat del caqui (en bosses flow-pack)

En definitiva, es va produint un replantejament empresarial de totes les activitats de la cooperativa i el disseny d'un ***Pla Estratègic*** emfatitza els reptes a aconseguir per part dels òrgans de la cooperativa. En aquest sentit, es creen comissions de treball en les diferents àrees de la cooperativa per tal d'aconseguir una major implicació dels òrgans directius en la consecució dels objectius marcats. S'assignen responsabilitats diferenciades a cada àrea (qualitat, producció-comercial, subministraments-camp, direcció), es dissenyen sistemes de control per a la millora de les relacions internes i el treball en equip. S'intenta implantar un nou sistema informàtic basat en la planificació estratègica i s'exposen els objectius a aconseguir a curt i llarg termini per assolir la visió empresarial que es vol de la cooperativa.

COMERCIALITZACIÓ DE COASCRI DURANT LA CAMPANYA 2008/2009 (T)

PRODUCTE	EN FRESC	INDÚSTRIA
TARONJA	10.973,2	1.862,4
CLEMENTINA	1.987,5	318,7
CAQUI	1.679,6	-
SATSUMA	1.179,1	389,8
NECTARINA	48,1	-
BRESQUILLA	42,3	-
PRUNA	11,3	-

Font: Alimarket

PRODUCCIÓ DE COASCRI DURANT LA CAMPANYA 2008/2009 (T)

PRODUCTE	SUPERFÍCIE (HA)	PRODUCCIÓ SOCIS	PRODUC. NO SOCIS
TARONJA	344,25	12.294,1	986,5
SATSUMA	79,17	2.208,8	119,1
CLEMENTINA	124,83	2.186,6	212,8
CAQUI	123,00	1.709,0	-
NECTARINA	2,08	48,1	-
BRESQUILLA	2,92	42,3	-
PRUNA	0,75	11,3	-
TOTAL	677,00	18.500,0	1.318,4

Font: Alimarket

En la campanya 2009-10 la cooperativa s'integra en el **Grup Empresarial Persimon ANECOOP**, que té com a objectiu principal concentrar l'oferta productiva de caqui de les cooperatives a través d'Anecoop. A hores d'ara les cooperatives de l'Alcúdia, Carlet i Guadassuar encapçalen la producció de caquis de la Ribera. Paral·lelament en la campanya es comercialitzen cítrics d'altres cooperatives i de no socis, amb l'objectiu d'intensificar el rendiment dels actius de la cooperativa.

Però, sens dubte, el fet més important i destacat de tot el període és la fusió de les dos cooperatives de Guadassuar. El procés va ser guiat per un equip especialitzat en fusions de la Universitat Politècnica i, ara sí, es va aconseguir l'acceptació de les dos parts. Així, el 25 de febrer de 2010 les assemblees generals de socis de les cooperatives **Cooperativa Agrícola Santíssim Crist de la Penya i Sant Isidre Llauredor** aprovaren per majoria la fusió per absorció de la cooperativa Sant Isidre Llauredor, que es dissoldria, en la Cooperativa Agrícola Santíssim Crist de la

Penya, entitat absorbent. Igualment, la citada Assemblea General de la Cooperativa Agrícola Santíssim Crist de la Penya, celebrada el 25 de febrer de 2010, aprovà per la majoria de dos terços el canvi de denominació social de l'entitat, que passaria a anomenar-se **GUADACOOOP, COOP. V.** A tots els socis se'ls reconegué una aportació al capital social de 75 € i es reconegué que els patrimonis aportats estaven sanejats i eren equivalents.

Una vegada aprovada la fusió es va constituir un **nou Consell Rector** de la nova cooperativa, integrada pels següents membres: President, José Vicente Marqués Colomer; vicepresident, Rafael Gimeno Campos;

secretari, Enric Garcia Osca; vocal 1r, Enrique Costa Barberá; vocal 2n, José Bosch Ginesta; vocal 3r, Antonio Oliver Gimeno; vocal 4t, Roger Cleries Vidal; vocal 5é, Luis Cleries Garcia; vocal 6é, José Cascales Fuster, vocal 7é, Julio Escrivá Añó; vocal 8é, Joaquín Añó Villalba; vocal 9é, José Ginestar Rosell; vocal 10é, Joaquín Sais Masip.

Finalment, durant el mateix any 2010, Guadacooop es va incorporar al Consell d'Administració d'**AGRICONSA** i al Consell Rector d'**UTECO-València** (Unió Provincial de Cooperatives del Camp).

Camp de caquis.

▲ Signatura de la fusió de les cooperatives pels respectius presidents, J. Vicente Marqués i Rafael Gimeno, davant del notari Miguel Gallut Ortega (26-IV-2010).

LA UNIÓ FA LA FORÇA: RAONS D'UNA FUSIÓ.

En un món globalitzat com l'actual, calia aprofitar les *sinèrgies* derivades del reforçament de l'entitat per tal d'obtenir uns millors resultats. Està clar que la unió d'estructures, esforços i patrimonis enforteix qualsevol entitat, del tipus que siga (només cal mirar ara les fusions bancàries, etc.). Per això mateix, la proposta de fusió va rebre el recolzament de les institucions autonòmiques, dels representats polítics locals i de la **Unió de Cooperatives de València**.

La fusió facilitava la creació d'una **cooperativa de primer grau**, que podrà abastar una xifra de negoci superior als 11.300.000 € i agrupar a més de 2.000 socis, repartits en tres seccions: **Hortofructícola, Subministraments i Secció de Cultius**.

Els experts han assenyalat els principals avantatges derivats de les sinèrgies que en els distints àmbits de la gestió empresarial (comercial, financera, administrativa, etc.) es podien generar:

Reestructuració de les activitats de la cooperativa: Selecció de les activitats més rendibles d'acord amb l'estratègia global de la cooperativa.

Expansió i consolidació d'una posició en el mercat: La cooperativa és més forta, solvent, amb major capacitat per intensificar la seua presència en el mercat i enfortir la seua posició enfront dels competidors.

Complementarietat: Benefici multiplicat en unir actius, processos i servicis.

Diversificació: Possibilitat d'iniciar noves línies d'actuació (nous productes, mercats, etc.) amb un menor risc econòmic.

Incorporació d'I+D a la cooperativa: Major inversió en I+D, cada vegada més important en el sector agroalimentari.

Accés a economies d'escala: Reducció de costos mitjans com a conseqüència de l'increment dels volums de producció, fet que permet una oferta de productes més competitiu.

Sinèrgies financeres: Major facilitat en l'obtenció de recursos financers i en unes condicions creditícies més favorables, per tal d'activar projectes d'inversió nous.

En resum, podem dir que:

1. La integració de les cooperatives suposava l'augment de producció i una reducció de costos.
2. Dispondre d'una **central hortofructícola**, especialitzada en el **caqui persimon**.
3. Major oferta de llocs de treball pel fet que tota la producció del caquis es treballa a Guadassuar.

Com a primera mesura, després de la fusió en el 2010, es va efectuar un **canvi de la imatge corporativa: GUADACOOOP, COOP. V.**, per tal de situar la nova entitat entre el món cooperatiu valencià. La nova imatge corporativa ha estat dissenyada per l'empresa d'Alginet, **Cecilio-Imagen Corporativa Global**.

I, a continuació, es va realitzar una anàlisi de situació en relació a la **unitat estratègica del caqui**, amb el qual s'ha establert un nou pla per al producte i l'adequació i perfeccionament de les instal·lacions disponibles.

- Incorporació de noves tecnologies per a la manipulació i envasament de cítrics.

- Remodelació de la central hortofructícola i incorporació de nova maquinària per al manipulat i envasament del caqui **persimon**.

Tot això s'ha realitzat tenint en compte la integració de tot el personal de les dos cooperatives anteriors i amb el repte de

seguir creixent i consolidant el cooperativisme com un element fonamental de la base socioeconòmica de Guadassuar, però a la vegada buscant la integració amb altres cooperatives per poder enfrontar-se amb força amb les dificultats de l'entorn: **globalització, competència, productivitat, crisi econòmica, noves directives europees, etc.**

“ **després de la fusió en el 2010, es va efectuar un canvi de la imatge corporativa, per tal de situar la nova entitat entre el món cooperatiu valencià** ”

ANÀLISI DE SITUACIÓ DE LA UNITAT ESTRATÈGICA DEL CAQUI

DEBILITATS	FORTALECES
• Concentració de la producció en un període de temps curt. • Instal·lacions no preparades per al manipulat i envasat del caqui. • No es disposa de personal professional amb coneixements del caqui. • Incertesa productiva del caqui, no existeix planificació de plantacions.	• Disposició de central hortofructícola. • Personal implicat, motivat i disposat per a assumir nous reptes. • Capacitat financera per a afrontar nous projectes. • Coneixement dels canals de distribució i estructura de comercialització i promoció del caqui.
AMENACES	OPORTUNITATS
• Producció monovarietal. • Exigències de qualitat i seguretat alimentària. • Pocs coneixements en el cultiu del caqui i tractaments postcollita. • Competència en el mateix sector. • Increment del preu de la mà d'obra. • La globalització.	• Especialització de les instal·lacions. • Obertura de nous mercats. • Concentració de l'oferta per mitjà de la integració cooperativa. • Propietats nutricionals i nutracèutiques del caqui.

▲
Nou magatzem de caquis, instal·lat en l'anterior magatzem de comercialització de Sant Isidre

LA IMPORTÀNCIA DE LA DIVERSITAT EXPORTADORA: TARONGES/CAQUIS.

Des de finals del segle passat el **cultiu de la taronja** ha entrat en crisi per múltiples factors. Una d'elles és que la liberalització del mercat ha obert l'entrada en Europa de taronja més barata procedent de Turquia, Marroc i Egipte, i, fins i tot, de l'hemisfèric sud. A més, aquestes varietats solen ser més primerenques i saturen el mercat durant diversos mesos abans de la collita d'Espanya.

S'ha produït, per tant, un desànim prou generalitzat en el camp valencià. Davant d'això, quines alternatives hi ha? Alguns han proposat una Economia Verda on la taronja continue sent una collita sostenible; és a dir, innovar i traure uns rendiments superiors. Naturalment tot això implica una major qualitat del producte. En definitiva, que per poder competir cal produir un bon producte i,

això, exigeix renovar les plantacions antigues i els sistemes productius d'acord amb als estàndards de qualitat marcats pel mercat europeu, amb les corresponents inversions per part dels productors.

Un altre assumpte és el de la **diversificació dels cultius**. La generalització del taronger com a monocultiu des del segle XX va fer que s'abandonaren molts cultius típics de la zona, destinats al consum quotidià, a la cuina, etc., que han estat substituïts per altres procedents de fora. Per això, caldrà estar atents al canvis i a les innovacions, que no ocorrega el mateix amb **el caqui**, que es convertisca en el nou monocultiu del segle XXI. Per exemple, alguns experts citen el cas de la França meridional, on el cultiu de la lavanda o espígol s'ha convertit en un element essencial de l'agricultura, ja que la producció supera les 1.000 tones i les xifres de negoci superen els 18 milions d'euros anuals (olis essencials, que oscil·len entre els 15 i els 62 € per quilo).

Nou magatzem de taronges.

L'ESPECIALITZACIÓ DE LES INSTAL·LACIONS: NOUS MAGATZEMS.

En la present campanya 2010-2011 Guadassuar ha comptat des del primer dia amb dos **magatzems especialitats** dedicats íntegrament a un producte: el magatzem de taronja, situat al carrer Colom, i el magatzem de caquis, que funcionen com dos centrals hortofructícoles. Això ha permès treballar tota la fruita produïda a Guadassuar sense cap interferència i, alhora, pot facilitar la manipulació d'altres produccions procedents d'altres cooperatives amb menor disposició d'instal·lacions.

En efecte, en l'actual campanya, el magatzem de caquis, instal·lat en l'anterior magatzem de comercialització de Sant Isidre, ha estat plenament operatiu. Primerament es va instal·lar la maquinària específica per a la confecció dels caquis d'acord amb els

paràmetres actuals, i, tot seguit, s'adaptaren les cambres de fred per tal d'eliminar l'astúrgència dels caquis. En successives campanyes es faran noves inversions segons augmente la producció dels socis. En definitiva, s'ha guanyat en eficàcia, s'han reduït costos i les cambres de fred permeten regular millor l'eixida al mercat en funció de la demanda i dels preus ofertats.

Cal remarcar que el cost de les inversions ha pujat als 1'3 milions d'euros, amb una subvenció de la Conselleria d'Agricultura de 411.000€.

“ s'ha guanyat en eficàcia,
s'han reduït costos i
Les cambres de fred
permeten regular millor
L'eixida al mercat en
funció de la demanda i
dels preus ofertats ”

REPTES A SUPERAR EN EL FUTUR

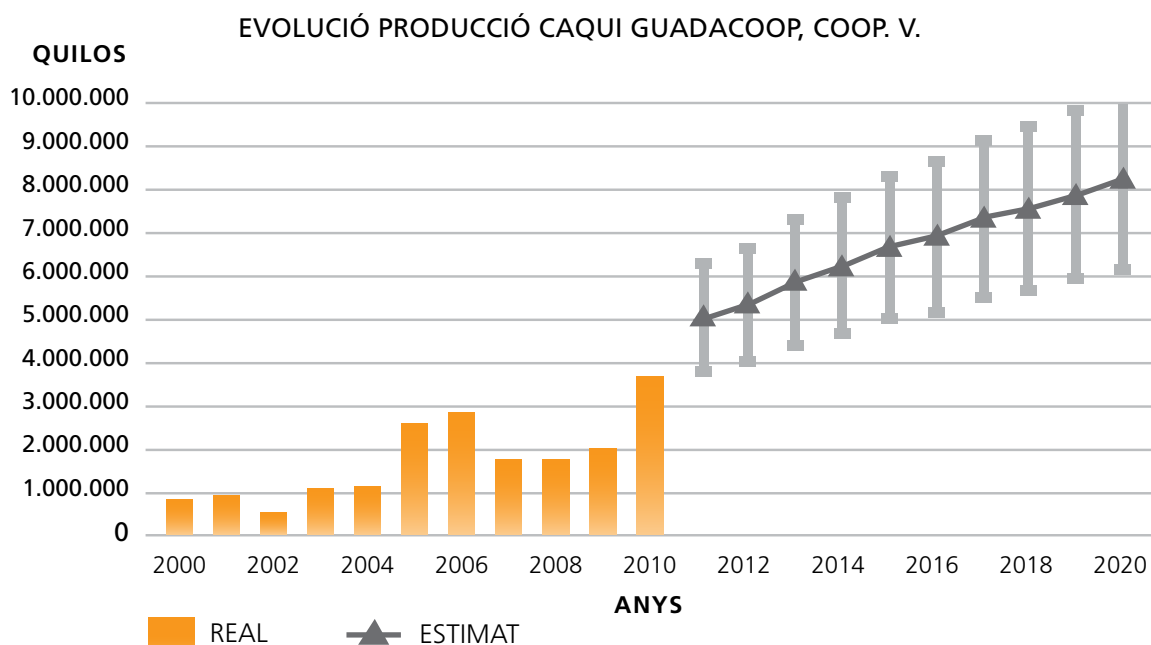
La cooperativa en l'actual exercici 2010-2011 compta amb 2.176 socis, amb un capital social de 167.620€. La secció Hortofructícola està integrada per 829 socis i la superfície cultivada adscrita a l'OPFH ascendeix a 802 h. A més, dóna treball a unes 480 persones, per la qual cosa en el present és la primera empresa de Guadassuar, que tot i les dificultats actuals, mostra uns símptomes de renovada energia i vigor remarcables.

Evidentment continuaran existint uns reptes que caldrà abordar per tal de consolidar els aspectes socials i econòmics als quals s'han de donar unes solucions en relació a la gestió estratègica de l'empresa, l'adaptació de les estructures de cultiu que proporcionen la matèria prima, la reducció dels costos mitjançant eines o instruments de producció ajustada (*lean*) i la total integració de les cooperatives. Tot això, naturalment, amb l'esforç i la il·lusió de tots els grups d'interès: socis, treballadors, clients i entorn.

Com una realitat del present podem afirmar que la fusió ha provocat ja un augment productiu important i que la posada en marxa de les noves instal·lacions de manipulació i envasament dels caquis ha permès a la cooperativa comercialitzar millor el producte en unes condicions de rendibilitat superiors per al soci i per al servei al client. I, de cara al futur, la cooperativa per mitjà de la seua **secció de Cultiu** vol encarregar-se de portar la terra dels socis que ho desitgen per tal d'evitar el seu abandonament, mentre que la **secció de Comercialització** pretén convertir-se en una central Hortofructícola que treballi el màxim possible.

Per al futur, el **Pla Estratègic de la Cooperativa** resumeix tots els plantejaments i objectius que pretén assolir, amb l'objectiu de reforçar el projecte empresarial que és la cooperativa, que com ja s'ha dit és la principal empresa de Guadassuar des de fa dècades. Sense oblidar tampoc que durant molt de temps la cooperativa ha destinat part dels seus fons a l'**Obra Social**, que d'una manera o altra han servit per ajudar a moltes famílies de Guadassuar.

En conclusió, el món cooperatiu proporciona ingressos als socis, treball a moltes famílies i beneficis als pobles, per això des d'ací en el **I Centenari del Cooperativisme a Guadassuar** hem de fer un reconeixement

a tots els *actors del cooperativisme de Guadassuar*, perquè l'empresa cooperativa ha beneficiat a tots i ho podrà fer en el futur amb la suma de tots els esforços.

Terrenys adquirits per a l'ampliació de les instal·lacions de la Cooperativa (PAI).

annexos

PRESIDENTS DE LES COOPERATIVES

ALCALDES DE GUADASSUAR

ETIQUETES

PLA ESTRATÈGIC DE GUADACOOOP 2010-2011

ACORD DE FUSIÓ

BIBLIOGRAFIA

presidents de Les cooperatives I DENOMINACIONS

ANYS	COOPERATIVA AGRÍCOLA GUADASUARENSE (1911-1935)	---	---
1911	Diego Llopis Salom	---	---
1912	José Cucarella Íñigo	---	---
1913	Germán Palop Pla	SINDICAT AGRÍCOLA I CAIXA RURAL DE GUADASSUAR (1915-1936)	---
1915	Id.	Vicente Pellicer Arándiga	---
1917	Vicente Marqués Oliver	Id.	---
1918	Ángel Alonso Ramos	Id.	SINDICAT AGRÍCOLA "LA PAZ" (1919-1926)
1919	Paulino Montalvá Alonso	Id.	Eduardo Montalvá
1922	Ceferino Año Perales	Id.	Id.
1923	Joaquín Barberá Álvarez	Id.	Id.
1925	Vicente García Salvá	Vicente Osca Sais	Id.
1928	Arturo Marqués Clari	Id.	---
1931	Id.	Joaquín Ibiza Ribes	---
1932	José Alonso Perales	Id.	---
1933	Alejandro Alonso Perales	Id.	---
1934	Vicente Alonso Gil	Id.	---
1935	Silverio Montalvá Perales SINDICAT AGRÍCOLA "LA VEDRIOLA"	Id.	---
1936	Vicente Camarasa Sanvicente	Alejandro Pals Bonafé Joaquín Ballester Soler	COOPERATIVA AGRÍCOLA DE BASE OBRERA UGT-CNT (1937-1939)
1937	(fusió forçosa) —>	(fusió forçosa) —>	Vicente Camarasa Sanvicente
1938	---	---	Salvador Miravalls Pastor
1939	---	---	Félix Osca Miñana

1939	Silverio Montalvá Perales (fusió voluntària) —>	Alejandro Pals Bonafé COOPERATIVA AGRÍCOLA I CAIXA RURAL DE GUADASSUAR	---
1942	---	Joaquín Ibiza Ribes	---
1945	---	Joaquín Cleries Roig	---
1946	---	COOPERATIVA AGRÍCOLA DEL STM. CRIST DE LA PENYA	---
1956	---	Benardino Montañana Gil	---
1960	---	Vicente Barrios Rosell	---
1965	---	COOPERATIVA AGRÍCOLA I CAIXA RURAL DEL STM. CRIST DE LA PENYA	---
1971	---	Id.	COOPERATIVA AGRÍCOLA SANT ISIDRE LLAURADOR (1971-2010) Desiderio Montalvá Osca
1975	---	Id.	Eduardo Beltrán Mut
1979	---	Id.	Juan Bta. Sanz Osca
1981	---	Id.	Vicente Castells González
1983	---	José Ibiza Jornet (president en funcions) Joaquín Añó Osca	Id.
1985	---	COOPERATIVA AGRÍCOLA STM. CRIST DE LA PENYA Stat. Coop. V. Ltda.	Salvador Mut Barberá
1989	---	Enrique Cucarella Signes	Id.
1990	---	Id.	José Peris Pérez
2001	---	José Vte. Marqués Colomer	Id.
2006	---	Id.	Rafael Gimeno Campos
2010	---	GUADACOO	<— (fusió voluntària)

Font: Llibres d'Actes de les Cooperatives

alCaldes de Guadassuar (seGles xx-xxi)

REGÈNCIA M ^a CRISTINA – ALFONS XIII	
1899-1906	Vicente Alonso Ramos
1906-1908	Vicente Marqués Oliver
1908-1910	Blas Colomina Montalvá
1910-1911	Ángel Alonso Ramos
1911-1912	Blas Colomina Montalvá
1912-1914	Joaquín Boil Renart
1914-1920	Enrique Tortosa Rosell
1920-1922	Benardino Cerdá Martín
1922	Francisco Montalvá Juan (interí)
1922-1923	Bernardino Cerdá Martín
1923-1924	José M ^a Cleries Sabater
1924-1928	Pío Pellicer Arándiga
1928	Vicente Marqués Oliver
1928-1930	Vicente García Rosell
1930-1931	Ernesto Añó Perales
II REPÚBLICA	
1931	Paulino Montalvá Alonso
1931-1936	Vicente Barberá Cerveró
1936-1937	Pascual Villarreal Cerizuelo
1937	Vicente Camarasa Sanvicente
1938	Bernardo Casterá Aliño
1939	José M ^a Sais Barrachina

DICTADURA DE FRANCO	
1939-1941	Salvador Colomer Asensi
1941-1945	Vicente Barrios Añó
1945-1951	Francisco Asensi Colomina
1951	Joaquín Ibiza Alós (interí)
1951	Enrique Gomis Campos
1951	Vicente Palau Colomina (interí)
1951-1963	Eduardo Beltrán Mut
1963-1974	Desiderio Montalvá Osca
1974-1979	Juan Bautista Sanz Osca
DEMOCRÀCIA - JOAN CARLES I	
1979-1983	Vicente Barrios Rosell
1983	Manuel Lafarga Pals (interí)
1983-1987	Manuel Vicente Segura
1987-1991	José Ribera Añó
1991-1995	Vicent Roig Llobell
1995-1999	José Ribera Añó
1999-2003	José Ribera Añó
2003-2007	José Ribera Añó
2007-2011	José Ribera Añó

Font: Agustí Roig Barrios - J. Enric Mut Ruíz

etiquetes
comercialitzades

Cooperativa Naranjera La Paz (1919-1926), Litografies A. Ruiz, G^o Julián (València).

▲ CHÓCALA, marca comercial de la Cooperativa del Stm. Crist de la Penya.

▲ TENAZ, marca comercial de la Cooperativa del Stm. Crist de la Penya.

Pla estratègic

GUADACOOOP 2010-2011

VALORS

Considerem que Lideratge, innovació i rendibilitat són els valors amb els quals establim la nostra relació amb els distints grups d'interés:

Socis: compromís i transparència

Empleats: treball coordinat i orientat al soci

Clients: confiança i qualitat

Entorn: sostenibilitat i millora rural

MISSIÓ

Som una **COOPERATIVA AGRÀRIA POLIVALENT** que a través dels seus sistemes de gestió i organització pretén donar la màxima satisfacció als seus socis, empleats i clients, aportant sostenibilitat al projecte empresarial rendible i de futur.

VISIÓ

Creació de valor per mitjà de la gestió empresarial i la qualitat dels productes i servicis

OBJECTIUS GENERALS

1. Establir un sistema de gestió transparent, simple i clar cap al soci.
2. Motivació i treball en equip del personal.
3. Millorar l'estructura de producció.
4. Ampliació i millora de les instal·lacions i sistemes de producció.

AREA	SUBOBJETIUS
DIRECCIÓ	Millorar els sistemes de comunicació i informació tant interna com externa.
	Realitzar un pla de formació anual per als treballadors i rectors.
	Liquidar segons criteris de qualitat (PFDE) establits pel GEA.
	Implantar un sistema de gestió UNICOO.
	Control de les despeses d'exploració.
	Control de la gestió comercial.
	Elaboració d'un Quadre de Comandament.
	Control de costos (logística, magatzem, etc.).
	Elaboració d'un Pla de Gestió anual.
	Ser el magatzem de referència de caqui per al GEA.
	Millora de l'estructura organitzativa.
	Augmentar la motivació del personal.
	Implicar el personal en la consecució del Pla Estratègic.
COMERCIAL	Estructurar la capacitat comercial.
	Reducció de costos i optimització de recursos.
QUALITAT	Reduir els defectes de recol·lecció per davall del 3% .
	Millorar la comunicació i informació amb la resta d'àrees de la cooperativa.
	Incrementar la superfície certificada en naturane-GLOBALGAP fins abastar el 70%
	Elaboració d'un estudi de productivitat del magatzem.
	Reduir el % de reclamacions.
	Eixir de la llista d'empreses amb major índex d'accidentalitat.
SUBMINISTRES	Constituir la Secció de Cultius.
	Adequació varietal.
	Millorar l'assessorament al soci.
	Millorar l'oferta de material de reg.
	Optimitzar recursos i reduir costos.
	Creació d'unitats productives.

acord de fusió de Les cooperatives I CANVI DE DENOMINACIÓ SOCIAL

Num. 6232 / 24.03.2010

11815

Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S.Coop.V. y San Isidro Labrador, Coop. V.

Acord de fusió de les cooperatives i canvi de denominació social. [2010/2838]

En compliment de l'article 75.2 de la Llei 8/2003, de 24 març, de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, es fa públic que les assemblees generals extraordinàries dels socis de les cooperatives Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V., amb CIF F-46025813, i San Isidro Labrador, Coop. V., amb CIF F-46050449, ambdós amb domicili social a Guadassuar, celebrades el 25 de febrer de 2010, van aprovar per la majoria prevista legalment la fusió per absorció de la cooperativa San Isidro Labrador, Coop. V., que queda dissolta per part de la Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V., entitat absorbent.

Igualment, de conformitat amb l'article 73.3 de la Llei 8/2003, de 24 març, de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, s'anuncia que l'esmentada Assemblea General extraordinària de la Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V., celebrada el 25 de febrer de 2010, va aprovar per la majoria legalment exigible el canvi de denominació social de l'entitat, que passa a denominar-se Guadacoop, Coop. V.

Així mateix, i d'acord amb l'article 75.2. de la Llei 8/2003, de 24 març, de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, es fa constar que durant un mes, comptat des de la data de publicació d'aquest anunci, els creditors ordinaris de qualsevol de les societats els crèdits dels quals foren anteriors a l'últim anunci de fusió, i que no estiguen adequadament garantits, podran oposar-se per escrit a la fusió; en aquest cas aquesta no podrà dur-se a efecte si els seus crèdits no són totalment satisfets o suficientment garantits.

Es fa constar, expressament, el dret que tenen els socis de les cooperatives fusionades disconformes a separar-se de la seua cooperativa, mitjançant un escrit dirigit al president del Consell Rector, en el termini de 40 dies des de la publicació d'aquest anunci de l'acord.

Guadassuar, 2 de març de 2010.— El president de Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V.: José Vicente Marqués Colomer. El president de San Isidro Labrador, Coop. V.: Rafael Gimeno Campos.

Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S.Coop.V. y San Isidro Labrador, Coop. V.

Acuerdo de fusión de las cooperativas y cambio de denominación social. [2010/2838]

En cumplimiento del artículo 75.2 de la Ley 8/2003, de 24 marzo, de Cooperativas de la Comunidad Valenciana, se hace público que las assembleas generales extraordinarias de los socios de las cooperativas Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V., con CIF F-46025813, y San Isidro Labrador, Coop. V., con CIF F-46050449, ambas con domicilio social en Guadassuar, celebradas el 25 de febrero de 2010, aprobaron por la mayoría prevista legalmente la fusión por absorción de la cooperativa San Isidro Labrador, Coop. V., que se disuelve por parte de la Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V., entidad absorbente.

Igualmente, de conformidad con el artículo 73.3 de la Ley 8/2003, de 24 marzo, de Cooperativas de la Comunidad Valenciana, se anuncia que la citada Asamblea General extraordinaria de la Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V., celebrada el 25 de febrero de 2010, aprobó por la mayoría legalmente exigible el cambio de denominación social de la entidad, que pasa a denominarse Guadacoop, Coop. V.

Asimismo, y de acuerdo con el artículo 75.2. de la Ley 8/2003, de 24 marzo, de Cooperativas de la Comunidad Valenciana, se hace constar que durante un mes, contado desde la fecha de publicación del presente anuncio, los acreedores ordinaris de cualquiera de las sociedades cuyos créditos hayan nacido antes del último anuncio de fusión, y que no estén adecuadamente garantizados, podrán oponerse por escrito a la fusión, en cuyo caso ésta no podrá llevarse a efecto si sus créditos no son enteramente satisfechos o suficientemente garantizados.

Se hace constar, expresamente, el derecho que asiste a los socios de las cooperativas fusionadas disconformes a separarse de su cooperativa, mediante escrito dirigido al presidente del Consejo Rector, en el plazo de 40 días desde la publicación del presente anuncio del acuerdo.

Guadassuar, 2 de marzo de 2010.— El presidente de Cooperativa Agrícola Santísimo Cristo de la Peña, S. Coop. V.: José Vicente Marqués Colomer. El presidente de San Isidro Labrador, Coop. V.: Rafael Gimeno Campos.

BIBLIOGRAFIA

I DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA

ABAD, Vicente (dir.): **Historia de la naranja.**
València, Prens Valenciana, 1991.

ALCÁZAR, Joan del: **Temps d'avalots al País Valencià (1914-1923).**
València, Diputació de València (Història local, 2), 1989.

BOSCH, Aurora: **Ugetistas y libertarios. Guerra civil y revolución en el País Valenciano.**
València, Edicions Alfons el Magnànim (IVEI), 1983.

CARNERO, Teresa i PALAFOX, Jordi: **Creixement, politització i canvi social, 1790/1980.** València,
Edicions Alfons el Magnànim (IVEI), 1990.

Cooperativa Agrícola "Santísimo Cristo de la Peña" Guadassuar.
Bodas de Diamante, 1911-1986. Guadassuar, Juan b. Juan, 1986.

GARRIDO, Samuel: **Treballar en comú. El cooperativisme agrari a Espanya (1900-1936).**
València, Edicions Alfons el Magnànim, 1996.

GARRIDO HERRERO, Samuel (coord.): **Cooperativismo y Economía Social: perspectiva
histórica.** València, CIRIEC (Monografies), 2003.

MARTÍNEZ GALLEGU, Francesc-Andreu; CHUST CALERO, Manuel, i HERNÁNDEZ GASCÓN,
Eugenio: **Valencia, 1900: Movimientos sociales y conflictos políticos durante la Guerra
de Marruecos, 1906-1914.** Castelló, Universitat Jaume I (UJI), 2001.

PAGÈS I BLANCH, Pelai (dir.): **La guerra civil als països catalans, 1936-1939.**
València, Publicacions de la Universitat de València (PUV), 2007.

SANCHIS PALACIO, J. R. : **El crèdit cooperatiu valenciano.**
València, Universitat de València (UV), 1989.

SENENT VIDAL, Mª Josep; GARRIDO, Samuel, i ROMERO, Pascual V.: **El cooperativisme fins avui.**
Castelló, Universitat Jaume I (UJI), 2006.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA

Arxiu de Guadacoop: Llibres d'Actes de les diverses Cooperatives de Guadassuar.

Arxiu Municipal de Guadassuar (AMG): Documentació diversa.

Patrocina:

© de l'edició: **GUADACOOOP, COOP.V.**

C/ Colón, 1 - C.P. 46610 GUADASSUAR (VALENCIA) ESPANYA

e-mail: guadacoop@guadacoop.eu

Apartat de correus núm. 42

Telèfon: (+34) 96 257 11 82 Fax: (+34) 962 57 02 91

Textos: J. Enric Mut i Ruiz

Escultura de la portada: "Els collidors".

Baix relleu en pedra. (1967) Leonardo Borrás

Disseny Gràfic:

CECILIO, IMAGEN CORPORATIVA GLOBAL

www.rotuloscecilio.com

Impressió: Gràfiques Maral

